The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvērinš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
SATURDAY, NOVEMBER 21, 1959 93./118. n-rs.

LATVIJA
AMERIKĀ

SESTDIEN, 1959. GADA 21. NOVEMBRĪ 9. gads.

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvērinš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$6.40 par vienu collas slejas telpu.

BALTIJAS VALSTU SŪTŅI PĀRRUNĀ NĀKOTNES PROBLĒMAS
VISPASAULES IZSTĀDĒ ŅUJORKĀ 1964. G.

Trešdien, 12. novembrī, pie sūtņa Dr. A. Spekkes Vašingtonā notika kārtējā Baltijas valstu diplomātisko pārstāvju apspriede, kurā piedalījās Igaunijas ģenerālkonsuls un sūtniecības pagaidu vadītājs Johannes Kaivs, Lietuvas Chargé d'Affaires ad interim J.Kaleckas un no Latvijas puses — sūtnis Dr. A. Spekke un sūtniecības padomnieks Dr. A. Dinbergs.

Kā parasts, šajā sanāksmē tika pārrunāti tekošie starptautiskie jautājumi, kā arī saskaņoti viedokļi tālākai diplomātiskai darbībai visām trim Baltijas valstu pārstāvniecībām.

Cita starpā tika pārrunāts arī jautājums par Baltijas valstu piedalīšanos dažādās starptautiskās izstādēs, kas tiek rīkotas šeit, Amerikā, un kurās Baltijas valstis tiek uzaicinātas piedalīties, kā, piemēram, gadskārtējā Savienoto Valstu ārējās tirdzniecības izstādē, kas notiks Ņujorkā, 1960. gadā no 4.—14. maijam, „21. gadu simteņa" Klusā okeana zinātniskā izstādē Sietlā (Vaš.), 1961.-62. gadā, u. tml.

Līdzšinējie piedzīvojumi rāda, ka attiecīgo valstu sūtniecībām un vietējām Baltijas tautību kolonijām ne vienmēr šādi sarīkojumi ir pa spēkam. To apstiprināja arī Lietuvas pārstāvis, referējot par nesen notikušo izstādi Čikāgā, kur ļoti plašā lietuviešu kolonija bija uzņēmusies saistības sakarā ar lietuviešu stendu.

Ievērojot šos apstākļus, apspriedes dalībnieki nolēma informēt savus tautiešus Amerikā, ka tie nākotnē atturēsies no savu valstu pieteikšanas šādās reģionālās izstādēs, bet centīsies panākt cienījamāku Baltijas valstu reprezentēšanu gaidamajā pasaules izstādē Ņujorkā, kas paredzēta 1964. gadā, ja vien rastos iespēja tajā piedalīties. Šādam pasākumam būs pietiekami daudz laika, lai tajā piedalītos, un tad varētu iesaistīt ne tikai Baltijas tautu kolonijas Ņujorkā vien, bet visas Amerikas apjomā. Arī šeit būtu vēl rūpīgi jāapsver, vai vēlams piedalīties katrai tautībai atsevišķi, vai sakarā ar pasaules presē ieviesušos tendenci pieminēt Baltijas valstis kopīgi, lielāka efekta dēļ būtu panākama kopīga piedalīšanās visām trim Baltijas valstīm.

Katrā ziņā šeit paveŗas plašs darba lauks visām latviešu kolonijām Sav. Valstīs, visupirms sākot noorganizēt attiecīgo izstādes komiteju un pēc tam uzsākot līdzekļu vākšanu un nepieciešamo tālāko plānošanu, lai Latvija reiz atkal tiktu cienīgi reprezentēta pasaules citu valstu starpā.

Kanadai nepieciešamas ātrākas lidmašīnas

O t a v ā. Ziemeļamerikas gaisa aizsardzības komandas vadītājs ģen. Kuters izteicās, ka arī vismodernākos laikos vēl vienmēr pastāvēs briesmas no cilvēka vadīta bumbveža uzbrukumiem. Tādēļ, nepieciešami jauni un ātrāki iznīcinātāji, kas ar šiem bumbvedējiem varētu sekmīgi cīnīties. Ģen. Kuters uzsvēra, ka Kanadas CF - 100 iznīcinātāji jau pieder pagātnei. Un viņš atklāja, ka kā Kanada, tā Sav. Valstis jau drīzā laikā modernizēs savus gaisa spēkus, līdzšinējos iznīcinātājus aizstājot ar amerikāņu F - 104 Starfighter tipu. Kanadas valdība jau esot pasūtinājusi 200 šādu lidmašīnu.

18. novembris — Latvijas neatkarības diena Ņujorkas valstī
Latvieši — vērtīgi pilsoņi

Ņujorkas valsts gubernātors Nelsons Rokfellers parakstījis proklamāciju, izsludinot 18. novembri par Latvijas neatkarības dienu Ņujorkas valstī. Proklamācijā teikts: „Latvijas īsajā brīvības periodā tās tauta iemantoja pasaules atzinību par progresīvas un apgaismotas valsts izveidošanu. Tās valdības pamatā bija vienlīdzīgas iespējas visiem un cīņa pret indivīdu. Šodien latviešu izcelsmes amerikāņi ir vieni no mūsu vērtīgākiem pilsoņiem."

Ņujorkas pilsētas galva Roberts Vagners izdevis līdzīgu proklamāciju. Tajā teikts, ka latvieši, kas apmetušies šinī kosmopilītiskajā pilsētā, ienesuši arī savas kultūras vērtības.

ANGĻI NEUZTICAS VĀCIEŠIEM
ARĪ ĀDENAUERA ATMIŅAS PAR ANGĻIEM NAV NEKĀDAS LABĀS

Rietumvācijas kanclers neuzticas Anglijas ministru prezidentam Mekmillenam un pēdējais savukārt — kancleram Ādenaueram.

Laikā, kad Rietumiem savstarpēja kopība nepieciešama visvairāk, divi galvenie sabiedrotie — Anglija un Rietumvācija — nonākuši nopietnās domstarpībās. Un tās nebūt nav pēdējo mēnešu, bet gan jau vēsturē aizgājušo notikumu rezultāts. Tikai tagad laiks ir izrādījies piemērots, lai to visu atkal paceltu dienas gaismā un vestu sakarā ar mūsdienu notikumiem.

Šī gada 17. novembrī Londonā sastapās Anglijas ministru prezidents Mekmillens un Rietumvācijas kanclers Ādenauers. Un nevienam nav nekāds noslēpums, ka Anglijā vienmēr aizdomās turētais Rietumvācijas sabiedrotais savu vairākkārt atlikto braucienu uz Londonu izdarīja vienīgi Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera ietekmē. Un otrkārt, spriežot pēc angļu tautas nostājas, Mekmillenam bija nepieciešams nesenajās vēlēšanās iegūtais pārākums, lai viņš uzdrošinātos Ādenaueru uzņemt, neciešot no opozicijas iebildumiem.

Lai gan Anglija un Rietumvācija tagad jau ilgus gadus ir it kā sabiedrotie un ārēji kalpo Ziemeļatlantijas organizācijas interesēm, abu valstu starpā vienmēr vēl valda agrākā neuzticība; bieži vien pat agrākais naids. Miljoniem angļu Vācija, šoreiz Rietumvācija un nevis Padomju Savienība, ir galvenais ienaidnieks, no kura jāuzmanās, jo tas varētu būt potenciāls jauna kaŗa sācējs. Šāda doma bieži vien atspoguļojas angļu presē, jo sevišķi pēdējā laikā, kad kļuva zināma Ādenauera vizīte. Angliem derdzas ne tikai fakts, ka vācieši sāka abus pasaules karus, bet arī tas, ka pēc šo kaŗu zaudēšanas Vācijas uzplaukums noticis daudz ātrāk un daudz plašākos apmēros, nekā tas redzams Anglijā.

Kamēr angļi baidās no Vācijas militārisma atdzimšanas un apskauž vācu saimniecisko atplaukumu, Rietumvācijai par Angliju ir pašai savi uzskati. Kanclers Ādenauers un viņa valdība ar vislielāko neuzticību vēro Anglijas mēģinājumus uzsākt sarunas ar Padomju Savienību, kas varētu novest pie Rietumu piekāpšanās un vāciešu lē ses. Rietumvācijas valdības, jo sevišķi kanclera Ādenauera aizdomas sasniedza kulmināciju, ministru prezidentam Mekmillenam apmeklējot Maskavu. Nevērojot Anglijas kategoriskos noliegumus, Rietumvācijā kopš Mekmillena vizītes nav apklusušas baumas, ka pēdējais nolīdzis darījumu ar Ņikitu Chruščevu. Un, proti, angļi apsolījuši mīkstināt savu nostāju Berlīnes jautājumā, ja Chruščevs apsolās aizkavēt komūnistu uzurpāciju Irakā. Pēdējās naftas zaudējums būtu neizturams trieciens Anglijas rūpniecībai.

Arī kanclera Ādenauera personīgās atmiņas par angļiem nav nekādas labās. Amerikāņi bija pirmie, kas 1945. gadā iegāja Ķelnes pilsētā un par pilsētas vecāko izraudzīja Konrādu Ādenaueru, kas šai amatā bija bijis jau ilgus gadus pirms tam. Tiklīdz pilsētu pārņēma angļi, Ādenauers tūdaļ no pilsētas vecākā pienākumiem tika atbrīvots.

Mazāk no personīgā, kā no Rietumvācijas politiskā viedokļa raugoties, Ādenaueru uztrauc Londonā populārā „atsiešanas" politika Rietumeiropā. Rietumu un Austrumu bruņoto spēku atvilkšanu, Eiropas vidieni atstājot neitrālizētu, Ādenauers spēj iztulkot vienīgi kā soli ceļā uz visas Eiropas nokļūšanu komūnisma varā.

„Ellei būs jāaizsalst, pirms mēs uzticēsimies vāciešiem," nesen izteicās kāds angļu politiķis. Un tas starp citu lielā mērā raksturo visas angļu tautas nostāju pret Rietumvāciju. Caurmēra anglis nav arī neko ieinteresēts Vācijas apvienošanā. Pēc viņa domām Rietumvācija ir stipra diezgan arī bez Austrumvācijas. Stipra diezgan, bet, varbūt, ne pietiekami stipra, lai uzsāktu jaunu pasaules kaŗu.

LONDONĀ SĀKUŠI SAPRASTIES

No Anglijas galvaspilsētas saņemtās ziņas liecina, ka kanclera Ādenauera un premjēra Mekmillena sarunas rit apmierinoši. Kā viens, tā otrs esot parādījuši zināmu piekāpību, rezultātā liekot cerēt, ka Ādenauera braucienam uz Londonu būs tieši tādi rezultāti, uz kādiem cerēja prezidents Eizenhauers, un, proti, savedot ciešāk divus galvenos Eiropas sabiedrotos — Rietumvāciju un Angliju.

Kamēr diplomātisko aprindu ziņojumi presei par konferences gaitu ir ļoti optimistiski, mazliet tomēr traucē apstāklis, ka publicēšanai netiek doti gandrīz nekādi fakti. Tas jau ir bijis par iemeslu aizdomām, ka Mekmillens un Ādenauers neko vispār nav nolēmuši.

Konkrēti par Londonas sarunām ir zināms tik daudz: Kanclers Ādenauers, izrādot piekāpību Anglijas ministru prezidentam, deklarēja, ka tikmēr, kamēr Berlīnes jautājums tiek iesaistīts kopīgā Vācijas apvienošanas jautājumā, viņam nav nekādu iebildumu, ka par to runā lielvalstu valdību galvu konferencē. Vēl tikai pirms neilga laika Ādenauers šādai domai būtu noteikti pretojies, baidīdamies ka sabiedrotie varētu izrīgot vācu intereses.

Zināmu piekāpību no savas puses parādījusi arī Anglijas valdība, paskaidrojot, ka tā nekad nav domājusi, ka pirmās lielvalstu valdību galvu konferences darba kārtība būtu jāierobežo vienīgi ar Berlīnes jautājuma iztirzāšanu. Īstenībā gan vēl tikai nesen angļi domāja, ka pirmai konferencei pilnīgi pietiktu, ja tur nerunātu ne par ko citu kā vienīgi Berlīnē. Tagad angļi savu nostāju mazliet mainījuši (un jaunā ir daudz pieņemamāka Rietumvācijai) un līdz ar pārējiem sabiedrotiem atzīst, ka galvenais un svarīgākais konferencē pārrunājamais jautājums ir atbruņošanās. Jo, ja izdodas vienoties atbruņošanās jautājumā, tad pārējās problēmas atrisinātos vai pašas no sevis.

Tas ir liels solis prom no līdzšinējās angļu politikas. Tā ir zināma piekāpšanās ne tikai kā Rietumvācijas kancleram, bet arī prezidentam de Gollam, kas ar Ādenaueru ir vienis prātis. Līdz ar šo piekāpšanos jāatceras arī kas cits, un, proti, ka Anglijas valdība sākumā proponēja sasaukt lielvalstu valdību konferences serijveidīgi, katrā konferencē apskatot kādu atsevišķu problēmu. Turpretim tagad, padodoties pārējo sabiedroto uzskatiem, ka galvenā problēma ir atbruņošanās, angļiem jāatsakās arī no serijveida konferenču projekta.

DIEVAM, DZIESMAI, DZIMTENEI

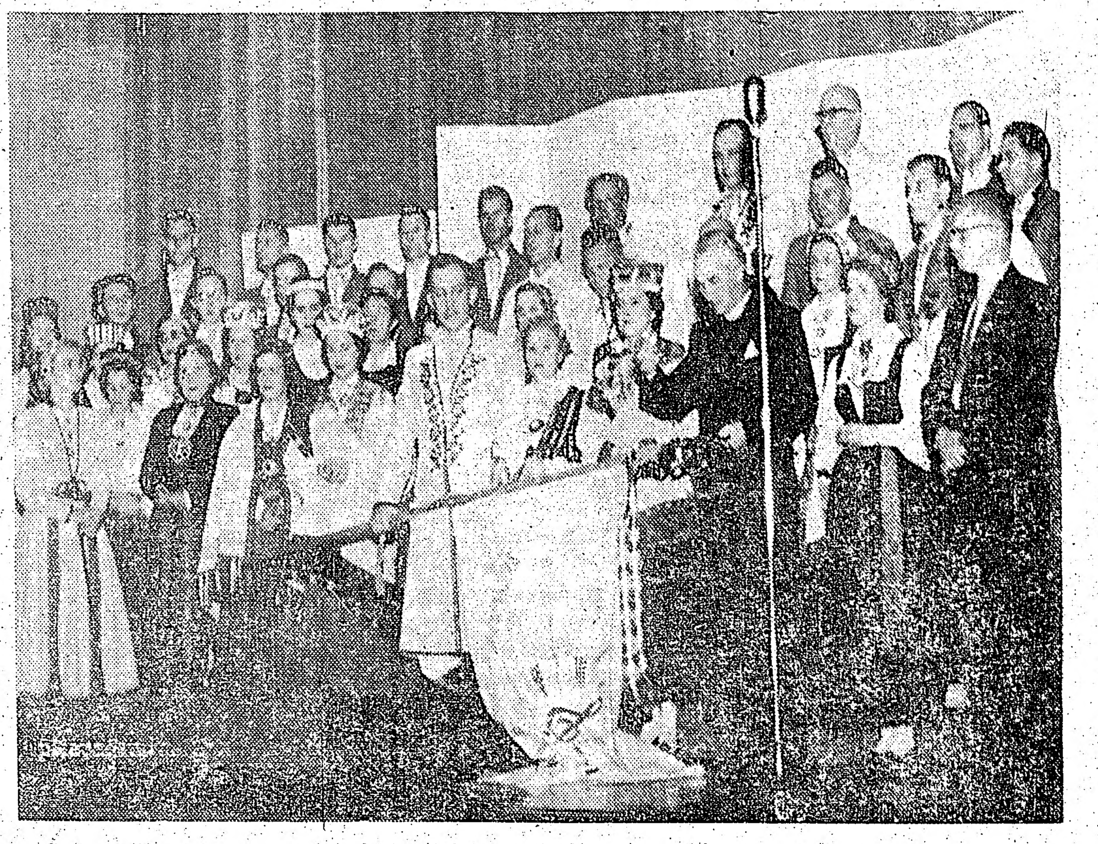

„Lai mūžīgās audzēs mēs dzimtu, lai mūžīgs šis karogs mirdz" — bija diriģentes Erikas Freimanes vēlējums, saņemot Dainas koŗa jauno karogu, ko iesvētа māc. A. Lūsis. Pa labi LNAK valdes pr. V. Upeslācis. J Kreiļa uzņ.

Nevarēja būt skaistāks un sirsnīgāks valsts svētku ievadījums Toronto latviešu saimei, kā Dainas koŗa 10 gadu darbības atceres koncerts 17. novembra vakarā Ītona auditorijā. Un nevarēja arī būt skaistāks pierādījums tam, ka mēs vēl protam novērtēt un cienīt lielu, nopietnu darbu, patiesi augstvērtīgu veikumu, kā līdz pēdējai izpārdotās biļetes, programmas un stāvgrūdu pārpilna Ītona plašā auditorija šai vakarā.

Šo cieņas un atzinības apliecinājumu neapšaubāmi ir izpelnījušies Dainas koŗa daiņotāji un jo īpaši koŗa diriģente Erika Freimane, kas ar karstu, mīlestības pilnu sirdi, stingru roku, dažbrīd bardzību un dažbrīd smaidu, bet visnotaļ ar savu nemaldīgo māksliniecisko dzirksti izveidojusi no saviem dziedātājiem skanīgu instrumentu, ar ko var lepoties ne tikai viņa pati, bet mēs visi.

Krāšņs bija skats, kad, priekškaŗam paveŗoties, uz skatuves atklājās košajos tautas tērpos postā dziedātāju saime, un LNAK valdes pr. V. Upeslācis, Dziesmu svētku b-bas pr. E.Krūka un māc. A. Lūsis uznesa koŗa jauno karogu, ko korim 10 gadu darbības atceres dienā dāvināja latviešu sabiedrība. Ar īsu, sirsnīgu uzrunu to koŗa pr. A. Butānam pasniedza V. Upeslācis, izsakot visas latviešu sabiedrības vārdā sirsnīgu paldies kā koristiem, tā diriģentei, jo — koris bez diriģentes būtu kā mēms zvans bez zvanītāja, bet šāda dedzīga zvanītāja Dainas saimei ir Erika Freimane, ko pat slimība un sāpes nespēj aizkavēt piepildīt savu sūtību. Ar īsiem svētības vārdiem karogu iesvētīja māc. A. Lūsis.

Par karogu pateicās koŗa prks un diriģente, lielā aizkustinājumā aicinot jaunatni stāties koristu rindās, lai tam būtu ne tikai darbīga pagātne, bet arī droša nākotne. Tālāk diriģente lūdza uz skatuves koŗa goda biedrus, — ģenerālkonsulu R. N. Braisonu ar kundzi, A. Lūsi, J. Benjamiņu, B. Senkēviču, I. Vīksnu, J. Cīruli un J. Gobu, kam piesprauda koŗa nozīmi. Īpaši tik suminātі ar koristi, kas korim bijuši uzticīgi visus 10 gadus: B. Siliņa, M. Jankovska, V. Kronberga, M. Lapiņa, I. Spēlīte, N. Zariņa, A. Jankovskis un R. Tenis. Bija daudz rakstveida apsveikumu.

Un tad roku pacēla diriģente, lai liktu atskanēt dziesmai — vienai skaistākai par otru, niansētā, vieglā, līdz pēdējai finesei izjustā iestudējumā. Un ne tikai ar acīm, bet, likās, ar visu dvēseli koristi sekoja savas diriģentes drošajiem mājieniem, lai no viņas acīm, lūpām un katras mazākās pirkstu kustības nolasītu viņas vēlmes un gribu. Jo tā bija viņas lielā diena, ko viņa piepildīja ar varonību un drosmi, kaut dažbrīd ar sāpīgu smaidu sejā, par spīti slimībai un dažbrīd fiziskam vājumam. Kājās piecēlušies, klausītāji beigās sumināja ziedu klēpjiem apkrauto, balto un apgaroto diriģenti un visu kori, vienojoties kopīgi Dievs, svētī Latviju skaņās, kas iezvanīja Latvijas mūžīgo dienu.

KRIEVI PĒRK UZ NOMAKSU
NEPILNA PUSOTRA MĒNEŠA LAIKĀ UZ NOMAKSU PĀRDOTAS PRECES 69 MILJ. RUBĻU APMĒRĀ.

M a s k a v ā. „Kapitālistiskā metode, kā izsūkt naudu no verdzinātiem darba ļaudīm," kā kādreiz pirkšanu uz nomaksu dēvēja Padomju Savienība, pēdējā tagad kļuvusi ļoti populāra. Iespēja iegādāties zināmus ražojumus uz nomaksu Padomju Savienībā pavērās šī gada 1. oktobrī, kad 47 Maskavas veikali saņēma valdības atļauju izmēģināt pārdošanu uz kredita. Līdz mēneša beigām to jau darīja vēl 33 citi veikali Maskavā, kā arī liels skaits veikalu citās Padomju Savienības pilsētās.

Pagaidām gan vēl uz nomaksu var iegādāties tikai ļoti ierobežotu skaitu ražojumu, kā, piemēram, televīzijas un radio aparātus, šujammašīnas, fotoaparātus un kažokus. Veikalnieki un arī iedzīvotāji gribētu, lai nomaksas tirgu paplašina, ļaujot šādā ceļā iegādāties arī vilnas, kokvilnas un zīda drānas, kristallu, porcelāna izstrādājumus, vārdu sakot, visu, ko varētu ieskatīt par luksa ražojumiem.

CHRUŠČEVS SKAITA RAĶETES

M a s k a v ā. Kādā 17. novembrī publicētajā runā Padomju Savienības varas vīrs Chruščevs brīdina pasauli, pastāstot, ka kāda padomju fabrika viena gada laikā saražojusi 250 raķešu ar ūdeņražbumbu galvām, ar ko pilnīgi pietiek, lai visus Padomju Savienības ienaidniekus noslaucītu no zemes virsas. (Nav zināms, par kāda tipa raķetēm Chruščevs runā. Sabiedroto lietpratēji savā laikā paregoja, ka līdz gada beigām krieviem nebūšot vairāk kā desmit starpkontinentālo raķešu).

Tai pašā laikā Chruščevs deklarēja, ka miera interesēs viņš ir gatavs visas savas raķetes nekavējoties sasviest jūrā, ja vien pārējās valstis darītu to pašu. Uzstājoties miera un pasaules drošības vārdā, viņš sacīja, ka esot gatavs nekavējoties parakstīt atbruņošanās līgumu. „To gribētu arī prezidents Eizenhauers," paskaidroja Chruščevs, „bet Sav. Valstis vēl vienmēr ir aprindas, kas tam pretojas."

MUMS JĀBŪT SKAIDRĪBĀ
ZVIEDRIJAS DAUGAVAS VANAGU VIEDOKLIS BOĻŠEVIKU JAUNĀS TAKTIKAS LIETĀ

Latvijas okupantiem mainot savu taktiku, atsevišķiem Rietumos dzīvojošiem tautiešiem pēdējā laikā bijusi iespēja apciemot tuviniekus okupētajā dzimtenē. Arī no Zviedrijā dzīvojošo latviešu vidus pēdējā gada laikā savus piederīgos apciemojušas vairākas personas. Gan jāpiezīmē, ka šādu iespēju boļševistiskie okupanti devuši tādām personām, kas vairāk vai mazāk izpelnījušās viņu uzticību vai labvēlību. Jāpieņem, ka šādas apciemojumu iespējas nākotnē var pavērties plašākā apjomā, mēģinot uz to vilināt arī pazīstamākās trimdas personības, viņu vārdus pēc tam izmantojot politiski - propagandiskiem nolūkiem.

Boļševiku jaunās propagandas taktikas mērķiem kalpo arī viņu sarīkotās un event. nākotnē rīkojamās filmu izrādes, koncerti, priekšlasījumi utt., rafinētā veidā spēlējot uz jūtām un ar saviem aicinājumiem un vilinājumiem ievelkot savos tīklos politiski un nacionāli mazāk nosvērtas vai inertas personas.

Mums jābūt skaidrībā, ka šī rīcība izplānota tikai saviem t.i. boļševiku - okupantu mērķiem un tie šai gadījumā ir:

1. **Tautas kodola dzimtenē pretestības un cerību vājināšana;**
2. **maldīgu, nepamatotu ieskatu un illūziju radīšana trimdiniekos par stāvokli un okupantu nostāju dzimtenē, lai grautu trimdas kopību un konsekvencē vājinātu mūsu darbību nacionāli politiskā laukā.**

Šinī sakarā Daugavas Vanagu organizācijas saime nolēmusi ievērot sekojošo:

1. **Atturēties no event. apciemojumiem okupētajā dzimtenē;**
2. **noraidīt k a t r a v e i d a sakarus ar okupantu režīmu un tās pārstāvjiem, ieskaitot boļševiku rīkoto filmu izrāžu, koncertu u. c. sarīkojumu apmeklēšanu;**
3. **veicināt saišu un sakaru veidošanu un uzturēšanu ar tautu dzimtenē.**

Sakarā ar 18. septembrī un 29. oktobrī Padomju sūtniecības sarīkotām filmu izrādēm Stokholmā, Daugavas Vanagi ar dziļu nožēlu konstatē apkaunojošo faktu, ka boļševiku partijas ielūgumam apmeklēt izrādes paklausījušas vairākas personas, starp tām cilvēki, kuŗi ar savu darbību politiski-sabiedriskā darbā bija ieguvuši zināmu trimdas sabiedrības uzticību un no kuŗiem vismazāk varēja sagaidīt šādu politisku tuvredzību, nacionālā pašlepnuma trūkumu un ar naivitāti robežojošu neizpratni. Tai pašā laikā ar gandarījumu jākonstatē, ka trimdas saimes absolūtais vairākums, tās veselais kodols, Kremļa nolūkus saprot pareizi un, neatzīstot nekādus kompromisus, arī turpmāk veltīs visus savus spēkus cīņai pret savas zemes un tautas apspiedējiem. Pilnīgi pievienojoties Zviedrijas latviešu centrālās padomes viedoklim šai konkrētā jautājumā, tāpat Latviešu palīdzības komitejas un Zviedrijas latviešu ev. - lut. baznīcas pārvaldes nostājai, Daugavas Vanagi arī no savas puses noteikti uzsveŗ, ka nekādi apstākļi, nekāds faktisks vai iedomāts personiskais, sabiedriskais vai cita veida izcilus stāvoklis, kādā veidā tas arī izpaustos, neatbrīvo **nevienu īstu latvieti** no atbildības pret tiem pienākumiem, ko diktē mūsu nacionālās likteņcīņas kategoriskais uzdevums, sevišķi attiecībā uz personām, kam trimdas sabiedrība dāvājusi lielāku vai mazāku uzticību. Šis ir viens no tiem cīņas sektoriem, kur mums radusies tieša saskare ar mūsu ienaidnieku — kaut kāda brāļošanās vai atkāpšanās nav iedomājama, tā būtu dezertēšana.

Daugavas Vanagi arī turpmāk sagaida Zviedrijas latviešu trimdas saimes skaidru un noteiktu nostāju pret nākošajiem Latvijas okupantu taktikas gājieniem.

Mūsu nacionālās likteņcīņas mērķi ir tik skaidri un noteikti, ka tie nekādus jaunus riskantus meklējumus neprasa un nekādus kompromisus nepieļauj.

Zviedrijas DV Informācijas noz.

Kanadas latviešu mākslinieku apvienības gleznu skate atklāšanas dienā bija pulcinājusi daudz mākslas draugu, kas patiesi priecājās par šo vērtīgo izstādi, kas var lepoties ar patiesi augstu kvalitāti. Izstāde atvērta darbdienās no pl. 9-6 v., 20 St. George St., pie College St. J. Kreiļa uzņ.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

PATIESĪBA UN BRĪVĪBA

MĀC. ARNOLDS LŪSIS

„Un jūs atzīsat patiesību,
un patiesība darīs jūs brīvus."
Jāņa ev. 8,32.

Kamēr mēs vēl esam mazi, mums patīk apbrīnot dažādus zvērus un putnus, kas dzīvo šauros aplokos, vai ir ielikti drošos krātiņos. Bet, kad mēs esam izauguši lielāki, tad mums bieži vien ir sprostā ielikto putnu un dzīvnieku žēl. Jo viņi izskatās tik bēdīgi, tik nožēlojami. Kā viņiem trūkst? Kāpēc viņi nav apmierināti? Zvēru dārzā taču par viņiem gādā. Kopēji viņus katru dienu noteiktā stundā pabaro. Un barība, ko viņi saņem, droši vien, ir labāka par to, kuru viņi paši varētu mežā vai laukā sameklēt. Zvēru dārzā ir ārsts, kas par slimiem putniem un dzīvniekiem rūpējas tāpat kā par cilvēkiem? Jā — kā viņiem trūkst? Kamdēļ zvēru dārzā dzīvnieki un putni izskatās tik bēdīgi noskumuši? — Viņiem netrūkst nekā cita, kā brīvības. Dievs ir putnus radījis, lai tie lidotu gaisā, un tikai cilvēki savā cietsirdībā viņus saķer un tur būrīšos — sava prieka pēc. Bet putnam būrītī ir grūti. Putniņš grib lidot, dziedāt, priecāties plašajā Dieva pasaulē.

Ir labi un ļauni, piemīlīgi un bīstami dzīvnieki. Bet Dievs tos ir radījis, lai tie dzīvotu laukā un mežā — nevis pilsētās un zvēru dārzu krātiņos.

Bet sprostā un krātiņā nav jādzīvo tikai zvēriem un putniem vien. Sprostā un krātiņā bieži vien ir jādzīvo arī atsevišķiem cilvēkiem; jā — pat veselas tautas var nonākt tādos apstākļos, kad tām jādzīvo it kā sprostā, it kā cietumā.

Tas notiek tad, kad kāda tauta pazaudē savu brīvību, kad kāda cita, varbūt lielāka un varenāka tauta, mazāko iekaro, apspiež un cenšas iznīcināt.

Tā tas, diemžēl, ir noticis arī ar mūsu tēvuzemi Latviju un latviešu tautu, kas tur palikusi.

Latvija reiz bija brīva valsts. Tāda tā kļuva 18. novembrī 1918. gadā, ko šodien atceramies kā Latvijas Neatkarības svētkus. Latviešu tauta tad bija brīva. Un tamdēļ, ka tā bija brīva — tā bija laimīga. Bet tad mūsu zemē iebruka krievu karaspēks. Mēs, kas varējām, atstājām dzimteni, un Dievs mums palīdzēja izglābties. Bet daudziem, ļoti daudziem bija jāpaliek. Un tie, kas palika, — tagad ir tikpat nožēlojami — kā dzīvnieki vai putni, kas dzīvo krātiņā. Mūsu dzimtenē palikušie brāļi un māsas nav laimīgi, jo viņiem ir nolaupīta cilvēka dārgākā manta — brīvība.

Kad šovasar no kāda krievu kuģa nobēga un Kanadā patvērumu lūdza divi latviešu jaunieši, tad kanadiešu žurnālisti tiem jautāja: Kamdēļ tad jūs bēgāt?

Uz to jaunekļi deva vienkāršu atbildi: „Nevienam," viņi teica, „nepatīk dzīvot cietumā, katrs grib izkļūt brīvībā."

Ko mēs varam darīt Latvijas un dzimtenē palikušo latviešu labā?

Visupirms varam par viņiem Dievu lūgt. Lūgt, lai Dievs viņiem dod spēku izturēt un paciest pārestības, varmācības un vajāšanas līdz tam laikam, kamēr viņi atkal atgūs brīvību.

Tālāk — mēs paši varam kļūt par brīvības sargātājiem un brīvības atnesējiem visiem tiem cilvēkiem, ko tagad verdzina bezdievīgie komūnisti.

Bet, lai mēs to varētu, mums jāmācās mīlēt patiesību. „Jūs atzīsat patiesību, un patiesība jūs darīs brīvus," saka Jēzus, mūsu Pestītājs.

Mēs pazaudējām savu brīvību tamdēļ, ka nezinājām un bieži vien negribējām zināt, kāds patiesībā ir komūnisms, kādi patiesībā ir komūnisti, kas gan runā skaistus vārdus, bet dara visneģēlīgākos darbus, lai tikai varētu citas tautas apspiest un kalpināt. Ja mēs būtu to zinājuši, daudz vairāk būtu to, kas pretotos komūnistiem un izkļūtu brīvībā, kaut svešā zemē un plašā pasaulē.

Briesmās ir arī visi tie, kas šodien ir brīvi, bet negrib atzīt un zināt patiesību. Īpaši Amerikā ir daudz šādu naīvu un lētticīgu cilvēku, kas aizmirst, ka komūnisti, varu sagrābuši, viņus turēs krātiņā, tāpat kā zvērus; tikai, protams, ar to starpību, ka zvērus zvēru dārzā pabaro, bet komūnisti saviem upuriem ēdienu negādā.

Ja mums ir žēl sprostā ielikta putniņa, kā tad mēs varam izturēties vienaldzīgi, redzot sprostā iebāztu cilvēku, kam nolaupītas tiesības dzīvot brīvu dzīvi?

Tiešām — mēs nedrīkstam aizmirst savas tautas postu un ciešanas.

Tamdēļ mēs svinam 18. novembri — Latvijas neatkarības svētkus. Tamdēļ mēs nākam baznīcā paši un vedam arī savus bērniņus, kas nemaz Latviju nav redzējuši, piedzimuši Kanadā.

Jo — arī viņiem jau no bērnības jāmācās atzīt patiesību, lai viņi varētu dzīvot brīvībā. Kad bērni būs izauguši lieli, tad cīņa starp komūnismu un kristīgo dzīves ziņu būs varbūt vēl asāka kā tagad.

Komūnisma briesmas jaunos, varbūt, apdraudēs vēl vairāk kā mūs. Tad ziniet: komūnisms ir ļauns tamdēļ, ka tas neatzīst ne Dievu, ne Dieva likumus; komūnisms ir noziedzīgs tamdēļ, ka tas cenšas cilvēkam nolaupīt brīvību un grib cilvēku turēt krātiņā kā dzīvnieku.

Dariet visu, lai tas tā nebūtu.

Pirms gadiem 400 Florences pilsētā, Itālijā, dzīvoja kāds zēns. Dienā viņš grūti strādājis, bet vakaros, kad darbs beidzies, viņš parasti steidzies uz tirgus laukumu. Zēns negājis tur meklēt izpriecas. Viņš negājis tur pirkt kārumus un saldumus.

Par tiem nedaudziem grašiem, kas viņam atlikuši, zēns nopircis kādu būrī iesprostotu putniņu vai balodi; tad viņš steidzies ārpus pilsētas un palaidis putniņu brīvībā. Tas bija cēls darbs.

Dievs to ievēroja. Un svētīja šo zēnu tā, ka tas, liels izaudzis, kļuva par ievērojamāko gleznotāju, ko pasaule pazinusi. Leonardo da Vinči ir viņa vārds. Arī mēs visi esam aicināti sargāt brīvību un cīnīties par to, lai citi atgūtu brīvību. Dievs lai mums palīdz!

HAMILTONAS GRĀMATNĪCA,

47 Forest Ave., tel.: JA 7-5679, Grāmatu izstāde - tirdziņš no 29. novembra līdz 6. decembrim, notiks grāmatnīcas telpās ik dienas, no plkst. 10 rītā līdz 11 vakarā. Visa plašā telpa būs pārvērsta izstādē, dodot tai jaunu, pilnīgāku iekārtu. Darbosies loterijas galds ar vērtīgām mantām, būs iespēja laimēt jaunākās grāmatas, skaņu plates, rokdarbus un daiļamatnieku darbus par 25c. Visilabās vērtības atvedis Toronto daiļamatnieki, gatavojot pārsteigumu Hamiltoniešiem. Būs iespēja katram latvietim izraudzīt skaistāko dāvanu piederīgiem un draugiem, reizē skatot bagātīgo izstādi. Visā izstādes laikā tiek lūgts pie iejas nodot kaut vismazāko ārtavu naudā, kā ziedojumu Hamiltonas latviešu kultūras nama iegādei.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS,
133 Richmond St., W.,
Toronto 1, Ontario.
EM 6-8996 (darbā)
RO 7-5919 (mājā)

MĒS STĀVĀM LIELU ATRISINĀJUMU PRIEKŠĀ

LATVIJAS VALSTS SVĒTKI ŅUJORKĀ

Vairāk kā 800 Ņujorkas latviešu pulcējās 14. novembrī Vebstera zālē, lai atzīmētu Latvijas neatkarības 41. gada dienu. Sarīkojumu vadīja K. Stankevičs. Aktu atklāja ar uzrunu Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis A. Kopmanis. Ņujorkas pilsētas galvas R. Vagnera pārstāvis J. Berns savā runā pasvītroja, ka Ņujorku ar tās debesskrāpjiem ar saviem sviedriem un enerģiju uzcēluši dažādas izcelsmes cilvēki. „Mēs negribam karu, bet mēs negribam arī tādu mieru, kuŗam būtu jāupurē cilvēka tiesību principi," teica runātājs.

Svētku runu teica Latvijas pēdējās valdības loceklis un ALA's vicepriekšsēdis Alfreds Bērziņš. Viņš starp citu teica: „Kamēr pastāvēs ģimene, māte būs svēts vārds. Kamēr pastāvēs tautas, otrs svēts vārds būs tēvzeme. 18. novembris latviešus visā pasaulē un dzimtenē vieno domā par goddevības atdošanu tēvzemei. Ko esam zaudējuši, tas jāatgūst. Mums ir pienākums darīt visu iespējamo, lai saīsinātu posta dienas mūsu dzimtenei.

Mums bija nesaprotams, ka Chruščevu varēja uzņemt ASV kā goda viesi, lai gan tas ir atbildīgs par miljoniem cilvēku noslepkavošanu. Viss, ko Chruščevs šeit teica, bija propaganda un kaili draudi, ko īsos vārdos varētu formulēt teikumā: Vai nu koeksistence vai neeksistence. Chruščeva viesošanās izraisīja lielu politisku aktīvitāti, par ko liecina prezidenta Eizenhauera paredzētais apmeklējums 11 valstīs. Cīņa notiek par cilvēku dvēselēm. Mēs ceram, ka šīs zemes likteņus vada skaidras galvas. Dažreiz mēs nesaprotam sperto soļu nozīmi, tā kļūst skaidra tikai vēlāk. Mēs stāvam lielu atrisinājumu priekšā.

Ko mēs varam darīt šinī momentā? Mums ir sava sūtība. Dzīvodami starp svešām tautām, mēs varam tās iepazīstināt ar komūnismu, un to mēs esam darījuši ar panākumiem. Kad iebraucām Amerikā, mūsu stāstus par komūnisma ļaunumu uzņēma skeptiski, bet tagad stāvoklis ir pavisam citāds. Nav noliedzams, ka tas ir arī citu trimdinieku nopelns. Tas ir viens ceļš, kā mēs varam kalpot tēvzemes brīvības atgūšanai. Mums ir labas organizācijas, Vašingtonā darbojas mūsu sūtniecība. Šīs organizācijas var sekmīgi darboties, ja katrs latvietis tās atbalsta.

1917. gadā Latvija bija zem vācu okupācijas. Toreiz manā pagastā kādā zemnieku sapulcē runāja jauns students Ernests Blanks no Valkas. Viņš teica, ka mums jāapzinās tas, ka mēs esam apspiesti un mūsu tautai jākļūst brīvai. Toreiz bija vīri, kas uzdrošinājās gribēt brīvību. Līdzīgs stāvoklis ir tagad. Mēs esam daudz ko zaudējuši, bet neesam zaudējuši iespēju cīnīties. Ka mūsu cīņa nav palikusi bez sekmēm, liecina komūnistu uzbrukumi mums. Tā komūnistu presē var lasīt, ka „buržujisko nacionālismu", t. i. latviešu patriotismu neesot iespējams iznīdēt, jo Latvijas neatkarības laiks esot samaitājis un trimdā dzīvojošie latvieši ietekmējot Latvijas iedzīvotājus. Tas ir labākā liecība no mūsu pretinieku puses."

Latviešus viņu svētku dienā apsveica Lietuvas konsuls V. Tasinskas un Igaunijas vicekonsuls E. Jaksons. Aktā bija ieradušies vairāki citu tautu trimdinieku organizāciju pārstāvji. Rakstveida sveicienus bija sūtījuši sūtnis A. Spekke, ASV senātors J. Dževits, senātors A. Morisejs, Kongresa loceklī A. Bentlijs, V. Anfuso un citi.

Svētku koncertā piedalījās Herta Lūse, kas iepriecināja klausītājus ar tautas dziesmām, Arijs Kellijs, čellists Dzidris Treimanis, pie klavierēm bija Rita Pētersone. Sekoja sadraudzības vakars.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus ietaupījumus
LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Latviešu Kreditsabiedrība — par termiņa noguldījumiem maksā 4% rentes gadā.
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak Sv. Andreja baznīcas telpās (Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R", Toronto. Tel. HU 3-9283 vakaros

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 10

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0260.

JAUNATNES AUDZINĀTĀJA PĒDĒJĀ GAITĀ

Kapsētā no aizgājējas atvadījās daudz draugu un piederīgie. No labās: dēls Egils, dzīvesbiedrs un dēls Juris.
J. Kreiļa uzņ.

Š. g. 8. novembrī, pēc grūtas slimības, acis uz mūžu slēdza Elza Petmane, dz. Kinsalas. Dzimusi 1904. gada 1. augustā. Beigusi Rūjienas ģimnaziju un Jelgavas valsts paidagoģisko institūtu. Īsu laiku strādājusi par skolotāju Rēzeknē un Rīgā, bet no 1929. gada līdz 1944. gadam kā audzinātāja un saimniecības vadītāja Ropažu mazgadīgo meiteņu audzināšanas iestādē. Bērnu audzināšana vienmēr bijusi viņas sirdslieta, un viņa kopā ar dzīvesbiedru izaudzinājusi krietnus dēlus, pazīstamos sportistus Egilu un Juri.

Nelaiķes pēdējā vēlēšanās bija tikt apglabātai tautas tērpā. Cik nelaiķe bija iemīļota starp tautiešiem, darba biedriem un sportistiem, pierādīja lielais izvadītāju pulks un ziedu un vainagu klāsts. Pēdējā gaitā uz Toronto Ziemeļjorkas kapsētas latviešu nodalījumu viņu 12. novembrī izvadīja māc. A. Čops. Šķirstu nesa DV sportisti. Nelaiķe vēl atstāj divi māsas un brāli dzimtenē un brāli Čikāgā.

Lai vieglas smiltis svešumā.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PALDIES DAUGAVAS VANAGIEM PAR PATRIOTISKO ŽESTU

Latvijas Amerikā red.:

Ejot uz Daugavas Vanagu namu Huron ielā, Toronto, jau pa lielu gabalu ieraudzīju, ka DV namu grezno Latvijas karogs. Tad tikai atcerējos, ka šodien ir 18. novembris, un gandrīz vai pašam bija kauns par to, ka zīmīgo dienu, svešuma ceļus ejot, it kā biju piemirsis. Redzot, ka Daugavas Vanagi, šo mūsu tautas lielāko svētku dienu atzīmējot svešā zemē, ir izkāruši valsts karogu, mani dziļi iepriecināja un stiprināja. Esmu drošs, ka turpmāk nekad vairs neaizmirsīšu 18. novembri.

Latvietis Toronto.

ŠOREIZ PĒDĒJĀ ATBILDE KAMPES KUNGAM

Latvijas Amerikā redakcijai:

Spriežot ne tikai pēc tagadējās diskusijas, bet arī līdzīgajām, agrāk LA slejās publicētajām, liekas, ka Kampes kungs pieder pie tās cilvēku kategorijas, kas nekādā gadījumā negrib pielaist, ka par viņu izteiktajiem secinājumiem varētu būt arī citādāki uzskati. Tad nu jāmēģina visvisādiem „zinātniskiem" pierādījumiem atspēkot citādāk domājošo!

Neesmu noraidījis loģiku, psīcholoģiju vai citas zinātnes nozares nozīmi un vajadzību, bet gan apšaubījis, ka ar „gudru" zinātnisku secinājumu var visu pierādīt, visu atspēkot! Nemaz nerunājot par Freuda zinātnisko atzinumu kritiku (kas, kā to atzīst arī Kampes kungs, var būt dažāda virziena), daudzi citi zinātniski (loģiski un psīcholoģiski pareizi!) secinājumi ir apstrīdēti. Vai Freuds un viņa atbalstītāji būtu žīdu tautības, tam šinī gadījumā nav nekādas nozīmes! Zinātne, tāpat kā viss cits šinī pasaulē, ir nepilnīga un daudzreiz maldīga, tādēļ censties visu izskaidrot tikai zinātniski, nav ieteicami, vēlreiz atkārtoju!

Man liekas, ka šo mūsu diskusiju, tāpat kā daudzas citas nevajadzētu stiept garumā. Ja nu es tagad mēģinātu ar „zinātniskiem secinājumiem" dižoties un pierādīt Kampes kunga argumentu nepareizību (kas būtu iespējams!), liekas, mans raksts neietilptu LA vienā slejā, bet Kampes kunga pretargumentācijai vajadzētu vismaz veselu lapas pusi. Tādām diskusijām beigās nekad nevar sagaidīt! Caurmēra laikraksta lasītāju, šķiet gan neinteresē, cik mēs abi ar Kampes kungu daudz zinām par psīcholoģiju, loģiku, teoloģiju, oikonomiju u.t.t. Tādēļ apmierināšos ar Ādenauera varētu izteicienu: Kampes kungs ir gudrs vīrs, katrā ziņā skolotāks nekā es!

Vienkāršākā valodā izsakoties, tomēr atkārtošu, ka nekādiem zinātniskiem secinājumiem, kuŗus savukārt nevarētu apstrīdēt arī ar zinātniskiem secinājumiem, Kampes kungs nevar pierādīt, ka par dažiem atzinumiem var būt dažādi uzskati. Tādus uzskatus var, kā viena, tā otra puse zinātniski aizstāvēt un apstrīdēt.

Ka kapitālistiskā iekārta (kas sen jau zaudējusi agrāko asumu un gaida jauna nosaukuma) ir labāka par sociālistisko resp. komūnistisko, to varētu pierādīt ar faktu uzskaitīšanu, kādam nolūkom nepietiktu visu LA sleju. Ka kapitālisms progresējis sociālisma virzienā un, varbūt, kādreiz nākotnē sastapsies pusceļā, neesmu apstrīdējis, bet tas tikai apstiprina manu apgalvojumu, ka darba devēji un darba ņēmēji var saprasties, ja grib. Pārāk skaidrs, ka komūnistiskā iekārta nekad nevar dot vispārīgu labklājību!

Ka vispārējā atbruņošanās, cik paredzams, nenotiks, var secināt no līdzšinējās politiskās prakses. Jā, bet politika bieži vien bijusi ļoti neloģiska!

Ar to no savas puses izbeidzu nevajadzīgo diskusiju.

H. K., Norv., Mass., ASV.

LĪDZJŪTĪBA

Daudz ir Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis — gaisma mirdz;
Tomēr skaistākais no visiem —
Mātes svētums, mātes sirds.

No dzimtenes saņemta ziņa, ka Aizsaules ceļos aizsaukta Toronto latviešu biedrības priekšnieka inženieŗa E. Skujas kunga māmuļa.

Viņam un viņa ģimenei līdzi skumst

TLB drāmatiskā ansambļa saime.

PATEICĪBA

Izsakām vissirsnīgāko pateicību māc. A. Čopam, DV sporta kopai un visiem tautiešiem, kas izteikuši līdzjūtību un dalījušies mūsu bēdās un manas sievas un mūsu māmiņas izvadīšanā uz pēdējo dusu.

Vīrs Vilis Petmanis un dēli Egils un Juris.

Pajautājiet savam ārstam vai drogistam!
GARLIC JUMS IR ĻOTI NODERĪGS
ĀTRI remdina influences un saaukstēšanās sāpes.
Palīdziet paši sev uzturēt sevī spēcīgu un veselīgu. Gadu simteņiem miljoni ļaužu, lietodami GARLIC veselības līdzekli, atzinuši tā efektīvo iedarbi. GARLIC ir dabisks antiseptisks sāpju remdināšanas līdzeklis, kas uzlabo asins riņkošanu. Daudzi šī produkta lietotāji to atzinuši par piemērotu artretisko un reumatisma sāpju remdinātāju. Adams Garlic Pearles satur salicylamide, ir pārbaudīts līdzeklis, kas iegūts no tīras ķiploku eļļas. Adams Garlic Pearles ir bez smakas un garšas, viegli ieņemams kapsuļu veidā. Iegādājieties sainīti pie jūsu drogista, un esiet droši, ka paši par to priecāsities.

KANADĀ

TORONTO

⊙ Daugavas Vanagu Toronto nodaļa, atceroties atbalstu, ko tai snieguši daži Sv. Jāņa draudzes darbinieki laikā, kad DV pirka savu namu, ziedojuši draudzes dievnama iegādes fondam $100,-.

⊙ DV Toronto nodaļas rīkotais Varoņu piemiņas vakars pašu telpās atkal bija pulcinājis kuplu dalībnieku skaitu. Šim vakaram piemērotu runu teica P. Balodis, pieminot mūsu varoņus abos pasaules karos. Pēc tam ļoti izteiksmīgi savas un Skalbes dzejas skandēja Velta Toma, tā skaisti nobeidzot šī vakara programmas daļu. Par viesu uzņemšanu un gaumīgu kafijas galdu rūpējās Vanadzes.

⊙ Iesvētes mācībā Sv. Jāņa draudzē pagaidām pieteikušies 28 jaunieši. Pirmā stunda notika 8. novembrī. Iesvēte, kā parasts, notiks 2. jūlija svētdienā.

⊙ Sv. Jāņa draudzes māc. A. Lūsis 20. novembŗa vakarā aicināts noturēt svētbrīdi Bloor Collegiate institūtā. Šai vakarā svinīgā ceremonijā skolu beigušie saņems gatavības apliecības, studējošiem tiks piešķirtas stipendijas un godalgas.

⊙ Priekšdarbus zemes mērīšanai privāto vasaras mājiņu celšanai Saulainē veikusi Saulaines pārvalde. Kā to paskaidro Saulaines pārvaldes pr-ks E. Buka, atsevišķo apbūves gabalu sadalīšana aizkavējusies mērnieka saslimšanas dēļ, bet, cerams, ka tā varēs notikt tuvākās nedēļās.

⊙ Rons Gostiks, „Intelligents Service" redaktors un izdevējs, kas latviešiem labi pazīstams kā bezkompromisa pretkomūnistisks cīnītājs „runās par aktuālām problēmām svētdien, 29. novembrī, Toronto. Tuvāka informācija sekos.

⊙ Vieglas mūzikas pēcpusdienu svētdien, 6. decembrī, pēc dievkalpojuma Sv. Jāņa baznīcā rīko draudzes koris. Kafijas galds. Atlikums par labu klavieŗu iegādei. Visi mīļi aicināti.

⊙ Sv. Jāņa draudzes pilnsapulce, kas notika 8. novembrī, bija viskuplāk apmeklētā visā draudzes pastāvēšanas laikā. Visiem dalībniekiem balsojot „par", nolēma pirkt īpašumu 200 Ballmoral Ave. — baznīcas celšanai. Par līguma parakstītājiem izvēlēja Ž. Rūtenbachu, V. Burkeviču, O. Breņķi un J. Androviču. Lielā vienprātībā pieņēma arī draudzes satversmi. Iepriecinoša parādība bija pag. gadā iesvētīto jauniešu piedalīšanās pilnsapulcē un debatēs.

⊙ Nesen atvērtajā latviešu gleznotāju darbu salonā, „Crest Florist" telpās, 567 Mount Pleasant Road, tel. HU 7-0491, iegriežas diezgan daudz tautiešu, īpaši iebraucēji, lai iepazītos ar mūsu mākslinieku jaunākajiem darbiem. Šais dienās vienu savu izstādīto gleznu pārdevis jau Ed. Dzenis, interesenti radušies arī citiem darbiem. Pirms Ziemassvētkiem mākslinieki savus darbus mainīs, tā ka tiem tautiešiem, kas vēlētos vēl redzēt pašreizējo klāstu, jāpasteidzas.

HAMILTONĀ

⊙ Hamiltonas latviešu šacha kopas paziņojums. Hamiltonas latviešu šacha kopas spēles notiek svētdienās, plkst. 11.00 no rīta, 47 Forest Ave.

Interesanti var pieteikt savu līdzdalību Hamiltonas meistarturnīrā, kā arī draudzības spēlēm R. Dzelmem, 134 Wellington St., S., JA 8-6974, vai R. Kreišmanim, 47 Forest Ave., JA 7-5679. Paredzētas sacensības ar Dofasco Hamiltonas šacha kopu un Toronto šachistiem.

⊙ HLB moderno deju kursi notiek katru svētdienu, plkst. 7 vakarā (izņemot tās svētdienas, ja kursiem paredzētā laikā notiek kāds cits latviešu sarīkojums), 47 Forest Ave., tel. JA 7-5679. Kursos māca modernās un klasiskās dejas, kā valsi, fokstrotu, tango, rumbu, ča-ča u. c.

⊙ Hamiltonas bēŗu fonds paziņo, ka 25. oktobrī mirusi fonda dalībniece Anna Āboliņa. Sakarā ar to visi fonda dalībnieki lūgti atjaunot iemaksas viena mēneša laikā, iemaksājot kasierei M. Kuncānai, 47 Beulah Ave., Hamilton, vai arī M. Zitmaņa un F. Erdmaņa veikalos, kā arī H.B.F. valdes locekļiem.

VINIPEGĀ

⊙ Vinipegas latviešu ev.-lut. Sv. Krusta draudzei, kas vairāk kā 9 gadus mājvietu savai darbībai bija atradusi Sv. Pētera baznīcā, ir nācies raudzīties pēc jaunām telpām. Telpas draudze atrada Sv. Lūka baznīcā, Mc Gregor un Hardford ielu krustojumā. Lielu atsaucību šai ziņā izrādīja Sv. Lūka draudzes mācītājs Leonards Koss.

Jaunajās telpās noturēts pirmais dievklapojums un darbību uzsāka Svētdienas skola.

⊙ Vinipegas latvieši ev.-lut. Sv. Krusta draudzes svētdienas skola uzsāka mācības 24. oktobrī. Tās 1959./60. mācības gadā notiks sestdienās, laikā no plkst. 13.30 — 15.45, Sv. Lūkasa baznīcā.

Bērnu vecāki, kas vēlētos sūtīt savus bērnus latviešu skolā, lūgti tos pieteikt nekavējoties skolas pārzinim M. Štauveram, tālrunis CHapel 7-5386.

Skolas audzēkņiem noorganizēts auto transports. Par to rūpējas Aivars Vinters, 511 Hay St., tālrunis GRover 5-773. Turp un atpakaļ brauciens ik bērnam katru sestdienu maksā 25 centi. Tas ir krietni lētāk nekā bērna un pieauguša transports maksā pilsētas autobusā. Ceram, ka vecāki izmantos šo reto izdevību.

Skolas vecāku padomē darbosies Zigrīda Kļaviņa, Ausma Štrause un Andrejs Meisters.

⊙ Vinipegas universitātēs šogad studē 9 latvieši. Lielākā daļa ir no Vinipegas, viens no Doŗēnas, Man., viens no Londonas, Ont., un viens no Kalgarijas. Bez tam divi jaunieši turpina augstāko izglītību vidusskolas 12. klasē, kas pielīdzināma pirmajam gadam universitātē — pirmais gads „Arts" fakultātē.

Ilmārs Štrauss studē ceturto gadu arts, Aivars Vinters — 3. gadu architektūru, Ivars Melnbārdis — 3. gadu komerczinības, Biruta Ošiņa — 2. gadu zobārstniecību, Gunārs Liepiņš — 2. gadu iekšējo dekorāciju, Aivars Daumants — 1. gadu zinātnes, Andris Staudžs — 1. gadu zinātnes, Dīcis Zuzāns — 1. gadu agronomiju, Juris Bergins — 1. gadu architektūru. Cik zināms, Ervīns Liepiņš dosies pēc Ziemassvētkiem turpināt studijas Kalifornijā.

Silvija Ozoliņa studē Shinn konservatorijā mūziku, klavieŗu klasē.

⊙ Daugavas Vanagu rīkotā „Ziedoņa atvadu balle" šogad notika 17. novembrī, Sokolu zālē. Nosaukums tā kā nesagājās ar īstenību; tas varēja būt „Sniega sagaidīšanas balle" vai „Ziemas ievades balle", jo ziedoņa atvadei tā bija par vēlu, un dažas dienas vēlāk Manitobas provinci piemeklēja tāds sniegputenis, kāds vēl līdz šim tās vēsturē tik agri rudenī nebija pieredzēts.

Kaut arī apmeklētāju nebija daudz, tomēr visi jutās labi un apmierināti. Grūtības arī nesagādāja izlozes biļešu pārdošana. Laimīgās lozes pircējs A. Smoļinskis ieguva ne tikai lielu, bet arī skaistu laimestu — galda lampu. Otru laimestu — tautisko prievīti, ieguva Teodors Blosmanis. Tomēr visumā rīkotāju pūles un cerības neattaisnojās. Ieradušies bija apmēram tikai 35 viesi. Žēl bija redzēt tukšos galdiņus un nedaudzos dejotājus dejas zālē.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

TORONTO LATVIEŠU B-BAS DRĀMATISKAIS ANSAMBLIS
SESTDIEN, 28. novembrī, pl. 8 vak. THE ROYAL ONTARIO MUSEUM TEĀTRĪ, 100 QUEENS PARK, TORONTO, UZVEDĪS TIJAS BANGAS KOMĒDIJU
SEPTIŅAS VECMEITAS
Režisors JURIS JURŠEVSKIS, dekorātors VALDIS VARE.
Ieejas kartes iepriekšpārdošanā Lotus puķu veikalā.

KĀRLIS ULMANIS IKDIENĀ

PĒC PULKV. LŪKINA KUNDZES STĀSTA UZRAKSTĪJIS T. ZELTIŅŠ

II

Ģimnazista gados šim gaišajam namam Voldemāra ielā vairākas reizes esmu staigājis garām, godbijīgi burtodams uzrakstu virs platajām galvenās ieejas durvīm: „Concordia res parvae crescunt". Un mani nu interesē, kā tur savas dienas pavadījis latviešu valstsvīrs, kuŗu varbūt, tieši šis latiniskais uzraksts ietekmējis izšķirīgajām pārmaiņām valsts demokratiskajā iekārtā. Esmu redzējis Kārļa Ulmaņa ģimetnes, fotogrāfētas svētkos, kad viņš ļaužu ielenkts. Bet kādu tā portretu varētu uzzīmēt cilvēks, kas tikušies ar viņu dienu dienā, neinteresēdamies īpaši par politiku. Jā, kāda gan izskatījusies viņa dienišķā, ārpusē retam redzētā seja un izskatījušās lietas, kas bijušas ap viņu?

„Lietas? Ap prezidentu Kārli Ulmani viņa dzīvoklī nebija ne daudz, ne dārgu lietu, viņš dzīvoja ļoti vienkārši." Un Lūkina kundze pastāsta, ka Ulmaņa guļamistabā tik vien bijis mēbeļu kā gulta un tualetes galdiņš.

Bet darba istabā?

Galds un grāmatu plaukti gar sienām. Tikai neviens lai neiedomājas, ka Kārlis Ulmanis savā privātajā darba istabā strādājis pie izskatīga rakstāmgalda, kādus mēs bijām paraduši redzēt Latvijā. Prezidenta darbistabā redzētā galda nosaukums ir attiecināms uz platu dēļu plāksni, kas atbalstīta pret diviem galos tai apakšā paliktiem āžiem. Blakus šim galdam vēl bijušas redzamas glītas un tīras tukšas sviesta muciņas. Tur prezidents metis pašrocīgi no laikrakstiem izgriezto un viņu kādā nozarē interesējošo avīžu izgriezumus. Plašas ir bijušas prezidenta intereses, un daudz viņš laika pavadījis pie šī sava darba galda strādādams.

„Es nevaru saprast, kad prezidents gulēja," izsaucas Lūkina kundze. „Reizēm vēl divos vai trijos naktī mēs redzējām, ka ugunis viņa darba istabas logā nav nodzisušas. Bet katrā rītā jau pulksten septiņos prezidents zvanīja adjutantam, būdams piecēlies un sācis strādāt. Mēbeles, cik vispār prezidentam dzīvoklī bijušas, bija palikušas tādas, kas savāktas kaŗa laikā."

Tātad — gandrīz vai puritāniskā vienkāršībā pats savas valdīšanas laikā dzīvojis Kārlis Ulmanis, kad Rīgā viena pēc otras cēlās lepnas iestāžu celtnes un arī atjaunotās pils reprezentācijas telpas bija krāšņi izgreznotas. Vienkāršībā līdzīgas, zemnieciskas maltītes prezidentam gatavojusi veca māmuļa, viņa ilggadīgā saimniece. Un tikai tad, kad Dr. Miķelsons, kas ārstējis Ulmaņa sirdi, licis pāriet uz diētu, pusdienas nestas no Virsnieku kluba. Alkoholu prezidents atturējies lietot pat oficiālajās dinejās, tik daudz kā pielikdams kādreiz simboliski pie lūpām glāzi vīna, bet atstādams neizdzertu. Tak citus sev tieši vai netieši padotos darbiniekus, kas savā brīvajā laikā mīlējuši iedzert vairāk par viņu, nekad nav strostējis. Parasti ir bijis iecietīgs pret citu uzskatiem un dzīves stilu. Pa laikam sarunās mierīgi noklausījies citu domas, tad tikai nācis ar savu spriedumu. Ģērbies vienkārši, tumšos vai pelēkos uzvalkos, mīlēdams uzsvērt, ka viņš ir zemnieks.

Lūkina kundze, atmiņu uzjautrināta, atceras, cik lielu vilšanos tai sagādājušas pirmās vakariņas pie Latvijas pēdējā prezidenta galda: „Kad vīrs reiz nonāca lejā un teica, ka esam abi ielūgti pie prezidnta vakariņās, es satraukta aizskrēju pie frizieŗa uzkopt matus un pienācīgi uzposos. Bet prezidents pavisam familjāri mūs ieveda virtuvē un nosēdināja pie neapklāta, balti noberzta koka galda, kur tikko kā atvesti bija salikti lauku gardumi: kumpis, pašdarinātas desas un pašcepta maize. Tās tomēr izvērtās kā vienas no jaukākajām vakariņām, jo prezidents omulīgā omā bija atjautīgs un asprātīgs mājas tēvs."

Es esmu nelabojami ziņkārīgs un jautāju, vai daudz un kādi viesi ieradušies pie Ulmaņa dzīvoklī ciemos. Bet Lūkina kundze neatceras, ka visu valdības namā nodzīvoto gadu laikā K. Ulmanim jebkad būtu bijušas kaut kādas privātas viesības ārpus oficiālajiem sarīkojumiem un darba sēdēm viņš dzīvojis ļoti vientuļi. Bieži gan mīlējis neoficiāli izbraukt un braukāt pa lauku ceļiem. Un dažos šādos izbraukumos aicināta piedalīties arī Lūkina kundze. Prezidents tad sapircis lielas tūtas augļu, saldumu un cepumu, ko vedis dāvinātu, pa ceļam apturot mašīnu, ganiņus un citus sastaptos bērnus.

Ar zemniekiem viņš lietišķi aprunājies par lauku darbiem. Reiz tā viņš samulsinājis grozu pinēju vecīti, kas nesis uz tirgu pašu nopīto grozu nastu. Prezidents nopircis visus grozus, ko vēlāk uzdāvinājis saviem darbiniekiem. Turpreti pats viņš pieņēmis un ļāvis pieņemt sev padotajiem tik tādas dāvanas, ar kuŗu saņemšanu nekādā veidā nevarētu saistīties dāvinātājam cerēta labvēlības iegūšana. Piemēram, plkv. Lūkinam pēc prezidenta norādījuma bijis jānosūta atpakaļ Jurisona juvelieru firmas dāvinātais sienas pulkstenis, kaut gan tā bijusi tīra draudzības dāvana, bez kādiem īpašiem dāvinātāja nolūkiem.

Nesaldināmi vairāk kā dāvanu prezidents saņēmis vēstuļu ar lūgumiem pēc palīdzības, kas visas gājušas caur adjutanta rokām, nopietni un neatkarīgi vajadzības gadījumā virzot tālāk. Kārlis Ulmanis pēc iespējas tad arī mēģinājis lūdzējiem palīdzēt. Piemēram, jauna saimniece sieva reiz lūgusi, lai atbrīvo no kaŗadienesta viņu vīru ražas novākšanas darbiem. Prezidents attiecīgo rīkojumu arī devis un tās lūgums. Liepājas šuveja dabūjusi šujammašīnu un nabadzīgs, bet apdāvināts zēns iekārojis vijoli. Tādi un līdzīgi gadījumi bijuši nesaskaitāmi, un tā kā prezidents lūdzējiem izlīdzējis no savas personīgās kabatas, tad ar bijuši gadījumi, kā Ulmanis ieskrējis pie Lūkina aizņemties naudu, kādreiz kaut pāris latu.

Varbūt tas tiešām nav glīti, tomēr es uzdrīkstos izzināt arī kaut ko par mīlestību, sievietēm, kas romantiski nozīmīgas varētu būt bijušas Ulmaņa tuvumā.

Tak Lūkina kundze par manu nekautrību nebūt nav satriekta. Viņa gan nozīmīgi paskatās manī, kā jau tādā, kas vieglprātīgi lūkojis ielauzties visslepenākajos valsts noslēpumos, tad valsirdīgi saka: „Laikam būs tā, ka prezidents visu mūžu palicis uzticīgs savai lielajai jaunības mīlestībai. Jo, kad Ulmanim es pati reiz prasīju, vai tomēr viņš nedomā kādreiz precēties, viņš atbildēja: Es esmu apprecējis Latviju, ar to man pietiek."

Greizsirdīgais liktenis viņu atšķira arī no tās. Kā sev un Latvijai traģiskās dienas prezidents pārdzīvoja ārēji apskaužami mierīgs, būdams kā parasti nosvērts un savaldīgs. Kā vēl tagad Lūkina kundzei ir atmiņā, tad, kā vienīgais krievi Kārlim Ulmanim piedāvājuši dot atļauju izbraukšanai uz Šveici. Prezidents šo piedāvājumu pieņēmis un gaidījis dienu, kad ar Šveici sāksies brauciens. Tak otrā dzelzceļa pusē viņš pārsaipošanās mazākos — apsolīto izbraukšanas dokumentu vietā pienākusi pavēle doties uz Krieviju. Ilgu laiku nometināts Vorošilovskā, no kurienes Lūkini saņēmuši sešas viņa rakstītas vēstules. Tās bijušas rakstītas uz pelēcīga, neredzēti slikta papīra un pilnas nospiestības un drūmuma. Viņš esot gan brīvs un varot pat aiziet uz bibliotēku, bet vienmēr kāds viņu visur pavadot. Pēdējā kartīte no Kārļa Ulmaņa saņemta 1941. g. 23. jūnijā ar Līgosvētku sveicieniem. Tad sarakste pārtrūkusi. Pārtrūkst arī mūsu caur gadu garumu izvērptais atmiņu pavediens.

Teodors Zeltiņš.

LIKUMS, KAS ARĪ MŪS VAR INTERESĒT

1958. g. 25. decembrī Padomju Savienības augstākā padome ir pieņēmusi jaunu krimināllikuma kodeksu par noziegumiem pret valsti. Konkrētā gadījumā mūs var interesēt 1. pants — Dzimtenes nodevība, kurš tulkojumā skan sekojoši:

„Dzimtenes nodevība ir Padomju Savienības pilsoņa ar nodomu izdarīta darbība par ļaunu valsts neatkarībai, territorijas neaizkaŗamībai vai Pad. Savienības militārai varai: pāriešana ienaidnieka pusē, spiegošana, valsts un militāru noslēpumu izdošana ārvalstij, bēgšana uz ārzemēm vai atteikšanās atgriezties no ārzemēm Pad. Savienībā, palīdzība ārvalstij izvest naidīgu darbību pret Padomju Savienību un piedalīšanās sazvērestībā ar nolūku sagrābt varu — sodāms ar brīvības atņemšanu no 10—15 gadiem un mantas konfiskāciju vai nāves sodu un arī ar mantas konfiskāciju."

Pie minētā likuma N.O.D. š. g. 18. n-rā ievietota atreferējuma piezīme, ka par jauninājumu arī Padomju Savienības praksē esot jāuzskata tas, ka ne tikai kādas amatpersonas, bet arī pilnīgi privātas personas neatgriešanās dzimtenē tiek pieskaitīta pie valsts nodevības, kuŗa sodāma ar augstāko soda mēru. Tā kā pēc pieminētā likuma atteikšanās atgriezties Pad. Savienībā ir pieskaitīta dzimtenes nodevībai, emigrantu aprindās un presē bija saskatīta neskaidrība attiecībā uz augstākās padomes prezidija 1955. gada 17. septembrī izdoto „amnestijas aktu", t. i. vai tas ar pieminētā likuma pieņemšanu ir vēl spēkā jeb saskaņā ar principu, ka nākošais likums anullē iepriekšējo, arī amnestijas akts ir anullēts.

Tā kā amnestijas akts Pad. Savienības repatriācijas komitejai Austrumberlīnē esot galvenais propagandas sauklis, tad pēc 6 mēnešiem viņas avīzītē „Par atgriešanos dzimtenē" parādījās raksts ar parastiem amerikāniskās atbrīvošanas komitejas un emigrantu preses nokengājumiem līdz ar Padomju Savienības ģenerālprokurora D. E. Saliņa likuma izskaidrojumu, kurā tas divas reizes pateicis, ka amnestijas akts arī turpmāk paliekot spēkā. Norādīts, ka Padomju Savienības augstākās padomes ziņotājā 1959. g. 15. n-rā esot publicēti 106 atceltie akti un likumi, kuŗu starpā nesot amnestijas akta. Tomēr N.O.D. redakcija resp. raksta autors atzīst, ka krimināllikums ar amnestijas aktu atrodoties skaidrā pretrunā.

JAUNAS
KOFERA
RAKSTĀMMAŠĪNAS
ar latviešu burtiem — SEPECIĀLCENA $65,-
ar amerikāņu burtiem — $55,-
Sūtiet čeku vai naudas pārvedumu: I. SACHS, 121 W. 23 ST. NEW YORK 11, N.Y., USA. Tel. CHelsea 3-8086.

BĒGĻU DZĪVE RIETUMVĀCIJĀ

MŪSU LĪDZSTRĀDNIEKA ZIŅOJUMI

11. NOVEMBRIS

Bez Lāčplēša gara savā laikā nebūtu izcīnīta brīvība latviešu tautai, bez Lāčplēša gara nebūtu piedzimusi brīvā Latvijas valsts. — Ar šādu domu sirdī savā dzimtenē ik gadu atcerējāmies Lāčplēša dienu — 11. novembri.

Pēc 2. pasaules kaŗa, trimdas sākuma gados, mūsu sāpes par zaudēto dzimteni bija tik skaudras, ka tad vēl mums visiem Latvijas brīvības cīņās un Otrā lielajā kaŗā par tēvzemi atdotās dzīvības un nestie upuri bija piemiņas un atceres vērti. Mēs visi vēl dzīvojām dzimtenes tradiciju garā, vēl svešuma neaptrapīta pukstēja bezkompromisa latviešu sirds.

Kopš traģiskām dzimtenes atstāšanas dienām pagājuši 15 gaŗi gadi. Daudz ideālu un cerību šajos gados gājis zudumā. Viena vilšanās sekojusi otrai neveiksmei. Cerība un ticība par atgriešanos dzimtenē lielākai trimdinieku daļai zudusi. Liela daļa no tā zudusi arī patika atcerēties arī to, kas kādreiz bija tuvs, dārgs, daudziem pat svēts.

Ar katru gadu niecīgāka kļuvusi tā saimīte, kas 11. novembrī pulcējas, lai pieminētu latviešu varoņus, Pirmā un Otrā pasaules kaŗa dižākos latviešu dēlus. Nupat aizvadītais 11. novembris nebija šinī ziņā izņēmums. Vai uz pirkstiem, piem., Vāczemē varēja saskaitīt tās vietas, kur 11. novembra nozīme vēl latviešu sirdīs nebija izbālējusi. Cik no vēl dzīvojošiem latviešu tautiešiem šogad 11. novembri atcerējās un pieminēja kā mūsu tautas varoņu dienu?

Pārdomāsim, vai mēs visi tomēr neesam lieli parādnieki mūsu varonīgajiem tēviem un dēliem par tām daudz lietajām un izlietajām asinīm tēvzemes brīvības labad. Pārdomāsim un — labosimies. Atcerēties savus varoņus ir katras tautas pienākums un goda lieta. Dzimtenē mūsu tautiešiem aizliegts nolikt savas galvas mirušo un kritušo varoņu priekšā. Mēs dzīvojam brīvajā pasaulē. Mums ir latvieša ar savu balsi izlauzināt to klusumu, kas nāk no dzimtenes puses. Darīsim to! Pierādīsim, ka esam vēl dzīvi, ka mūsu latvieša sirds nav vēl mirusi, ka mēs vēl neesam trimdas smaguma nospiesti, ka sveši centieni un vilinājumi vēl nav nokāvuši mūsu sirsnību un dzvēseles dārgumus!

18. NOVEMBRIS

Labi darīja tās latviešu kopas Rietumvācijā, kas 18. novembri vismaz ar pāris siltiem vārdiem savā dzimtenē ik gadu atceramā dienā atcerējās arī tos, kas tautas brīvībai un valsts patstāvībai devuši visvairāk.

Latviešu lielākās organizācijas Rietumvācijā — kā Latviešu centrālā padome un komiteja, Daugavas Vanagi u. c. — arī šogad bija Latvijas dibināšanas dienu pūlējušās kuplināt ar mūsu vēl Vācijā palikušo mākslinieku piedalīšanos. Ne visur tas bija iespējams, jo šinī ziņā Rietumvācijā dzīvojošo nav nekādas izvēles. Plašākus sarīkojumus vēl varēja atļauties tikai tādi tautiešu novietojumi, kur dzīvo simtiem tautiešu, tačū tādu Vāczemē palicis pavisam maz. Sīkākajām tautiešu grupiņām vajadzēja apmierināties ar izvēlētā pārstāvja teiktiem pāris atceres vārdiem, bet latviešim, kas dzīvo izkaisīti svešinieku vidū, atlika tikai klusībā pieminēt savas valsts Latvijas 41. dzimšanas dienu.

ZIEMASSVĒTKI

Tikai četras īsas nedēļas palikušas, un atkal klāt Ziemassvētki. Jau piecpadsmitie trimdā, piecpadsmitie Kristus piedzimšanas svētki svešumā — bez dzimtenes, daudziem arī bez siltā mājas un ģimenes pavarda.

Pagājušie gadi svešumā, būdim atklāti un taisnīgi, daudziem bēgļiem materiālā ziņā nav bijuši slikti. Nabadzību tagad vairs neredz tik bieži, kā tā bija pirmajos pēckaŗa gados. Krietnai daļai mūsējo bagātākās trimdas zemēs klājas labi, vienam otram pat ļoti labi.

Bet ko jūt mūsu sirdis?

Ziemassvētki bez dzimtenes, Ziemassvētki bez īstajām mājām, bez baltā sniega uz Latvijas mežiem, bez latvieša laukā cirstā zaļā kociņa. Arī šogad.

Cik gadu vēl?

Cik gadu vēl trimdas trūcīgajos mitekļos sēdēs simtiem latviešu bērnu un gaidīs to mazumiņu, ko Ziemassvētku vecītis atnesīs kā svētku prieku? — Vai arī šogad pie mums nāks svētku vecītis? — tā jautā daudzi mazie.

(Nobeigums 8. lpp.)

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGA

◐ Kapu pieminekļu fondu nodibinājusi Ciānas draudze savā kapu nodalījumā, Oak Ridge kapsētā. Piemineklis būs kā liecinieks un kopīga piemiņas zīme vēlākām paaudzēm.

— ro.

◐ 18. novembra svinības 15. novembrī ievadīja mācītājs G. Straumanis ar lūgšanu, izlūdzot Visuvarenā žēlastību, sagaidīt brīvības dienas atnākšanu. Savā uzrunā Čikāgas Latviešu organizāciju apvienības pr-ks V. Landmanis pieminēja, ka šie akti vajadzīgi latviskuma stiprināšanai un spēku gūšanai. Viņš arī nolasīja pienākušos apsveikumus, citu starpā no Lietuvas konsula Daudzvārdaita. Akta runu šoreiz teica bij. sabiedrisko lietu ministrs A. Bērziņš, kas atzīmēja šīs dienas lielo nozīmi un uzsvēra, ka tik ilgi, kamēr māte būs svēts vārds, kamēr tēvzeme būs svēta, tikmēr latvju tauta pastāvēs „Mēs tagad dzīvojam apjukuma laikā," viņš turpināja, „kas valda visā pasaulē. Apstākļi līdzīgi tiem, kādi bija 1917. gadā. Tad bija daži vīri, kas pauda latviešu tautai, ka Latvijai jātop brīvai. Tie bija Kārlis Ulmanis, Jānis Čakste un Zigfrīds Meierovics. Šī viņu pārliecība spārnoja visu tautu un Latvija kļuva brīva. Mēs savā laikā Latviju nesaņēmām kā dāvanu, mēs to iekaŗojām ar savām asinīm. Mums jācīnās, Latvijai jātop brīvai". Ilgstoši aplausi pavadīja ministra spraigo runu.

ALA's pretkomūnistiskās komitejas priekšnieks V. Viksniņš nolasīja telegrammu ASV senātoriem un valdības locekļiem, tanī atkārtoti atgādināts nebrīvo tautu liktenis. Telegrammu klātesošie pieņēma pienprātīgi.

ALA's priekšsēža vietn. N. Trepša runāja par to, kas mums darāms, un aicināja ikvienu darbā pret komūnistu agresiju.

Koncerta daļā Vilma Landmane un Valdemārs Salna dziedāja patriotiskas dziesmas. Ļoti kuplā skaitā sanākušajiem klausītājiem sevišķi patika J. Norviļa duets „Jelgava". Nācās dot piedevas. Vīru koris „Daugavieši", Ernesta Kupča vadībā braši nodziedāja aktam piemērotas dziesmas.

Klavieru pavadījumus veica prof. Voldemārs Dobrovoļskis.

Izpalika garās runas, akts atstāja spraigu iespaidu, kāds ir nepieciešams nacionālās stājas stiprināšanai un spēku liedēšanai cīņā par Latvijas brīvību.

◐ Svinīgi dievkalpojumi un valsts svētku akti notika Čikāgas baznīcās un skolās. Jaunatnes pulciņa biedri pulcējās latviešu namā, kur tie kavējās pārrunās ar bij. ministru A. Bērziņu, kas izteicās, ka tagadējie latviešu jaunieši ir tādi paši, kādi bijām mēs savā jaunībā: aktīvi, revolūcionāri, bet tomēr nacionāli un patriotiski pašos pamatos.

◐ Ārste zobu slimībās Irene Dobrovoļska salaulāta ar Jāni O. A. Stankeviču. Kāzu svinības notika Čikāgā. Pēc kāzām jaunais pāris atgriezās Bostonā. Irene Dobrovoļska ir prof. Voldemāra Dobrovoļska un dziedones Lidijas Ventas meita.

GRAND RAPIDI (MICH.).

◐ Mirušo bij. dzelzceļu policijas darbinieku Miķeli Andersonu guldīja zemes klēpī 3. novembrī Vūdlavn kapsētā, Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes nodalījumā. Iepriekšējā vakarā Edžebīnes bēru namā notika nelaiķim veltīts svētbrīdis, kuŗu vadīja māc. Kr. Hermanis. Turpat no sava cīņas biedra atvadījās veco strēlnieku kopas priekšsēdis A. Eversons. Kapos pēc māc. K. Hermaņa dievvārdiem vēl runāja un ziedus nolika no draudzes K. Krūmiņš, vietējās Daugavas Vanagu apvienības — V. Zeidmanis, vecajiem strēlniekiem — J. Bole u. c.

◐ Skrundas gaidu vienības vecāku sapulce notika 4. novembrī Latviešu biedrības namā, to vadīja vecāku padomes priekšsēde A. Tālberga, protokolēja V. Rone, ieradušies bija 15 dalībnieki. A. Tālberga sniedza pārskatu par pagājušā gada darbību, galvenokārt pieskaŗoties saimnieciskas dabas jautājumiem. Materiālā ziņā dažos pasākumos un sarīkojumos sasniegti iepriecinoši rezultāti. Par gaidu vienības darbību ziņoja vad. V. Mežule, bet par Guntiņu pulciņu vad. B. Maine. Guntiņu, gaidu un lielgaidu aktivitāte izpaudusies dažādos virzienos, daudz pūļu veltīts latviešu valodas, dziesmu un latvisko tradiciju kopšanai tupmāk iespēju robežās domāts pievērsties sporta nodarbībām, vieglatlētikas un sporta spēlēm. Šo nozari laipni uzņēmies vadīt A. Pastenieks. Par vecāku padomes priekšsēdi arī nākošam darbības gadam izraudzīja A. Tālbergu, bet padomes locekļiem: P. Kalniņu, E. Avotu, P. Eriņu, V. Roni, R. Siliņu, M. Anšmiti un L. Virsi.

◐ Babītes 18. gaidu vienībai, kuŗa nes Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieres Čankas vārdu, latviešu veco strēlnieku kopa Grand Rapidos dāvājusi grāmatu — „Latviešu strēlnieki mūžības gaismā."

◐ Latvijas armijas dibināšanas atceri, līdz ar to atzīmējot Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗu un kaŗa invalidu dienu, 8. novembrī Latviešu biedrības telpās bija organizējusi vietējā Daugavas Vanagu apvienība. Atceres aktu ievadīja DV apv. priekšnieks J. Radziņš un pie Latvijas armijas izveidošanas īsā, koncentrētā stāstījumā pakavējās viesis no Detroitas E. Jēkabsons, minot galvenos vēsturiskos faktus un pieskaŗoties latviešu leģiona noorganizēšanai. Daugavas Vanagu apvienībai par šīs atceres dienas noorganizēšanu pateicās ģen. O. Dankers. Klātesošie pēc attiecīgām runām nodziedāja Daugava Vanagu dziesmu, Latvijas himnu un Dievs, Kungs ir mūsu stiprā pils. Aktā bija klāt bij. kaŗavīri un citi interesenti.

◐ Ansis Šmits ar ģimeni pārcēlies no Grand Rapidiem uz dzīvi Kalamazū.

ROČESTRA (N. Y)

◐ Latvijas neatkarības atceri ievadīja ļoti labi apmeklēts dievkalpojums Miera baznīcā, sprediķojot māc. T. Zīrakam. Dievkalpojumu kuplināja Līgas koris dirig. A. Dzeņa vadībā. Svētku laicīgo aktu YWCA's auditorijā atklāja draudzes priekšnieks H. Aizstrauts, bet svētku runu teica mag. oec. P. Brūvelis. Apsveikumus nodeva Lietuvju pārstāvis Žiemelis, rakstveidā sveica ungāru grupas pārstvis Lote. Svētku koncertu izpildīja viešņa no Filadelfijas, brīvmāksliniece Rita Dzilna - Zaprauska, sniedzot latvju komponistu dziesmas pianistes Sk. Stakles pavadījumā. Svētku koncerta beigu daļā Līgas koris noskandināja vairākas dziesmas, sniegumu beidzot ar divkārt nodziedātu Tev mūžam dzīvot, Latvija. Klausītāji koncertu uzņēma ar sajūsmu.

KOMŪNISTU DARBĪBA ASV

KOMŪNISTU PARTIJAS ATTĪSTĪBA

Amerikā komūnistiskā kustība sākās mazliet vēlāk nekā Eiropā. Komūnismu šeit atveda līdz iecelotāji no Eiropas zemēm. 19. g. s. beigās, attīstoties rūpniecībai un pieaugot rūpniecībā nodarbināto skaitam, sākās arī strādnieku organizēšanās un sociālā slāņošanās. Marksistiskās kustības atbalstītāji sākumā pulcējās sociālistu partijā. Bet minētajā partijā bija arī daudzi marksisma pretinieki, kādēļ ar laiku izveidojās divi lieli nogrupējumi, kuŗi sīvi cīnījās savā starpā. 1919. gadā, kad komūnisti jau bija pie varas Krievijā, no Maskavas nāca mājiens ASV komūnistiem apvienoties savā partijā. No sociālistu partijas atdalījās tās kreisais — marksistu spārns un 31. augustā Čikāgā nodibināja Amerikas komūnistu strādnieku partiju. Savstarpējie strīdi un nesaprašanās nāca līdzi no sociālistu partijas, un visus marksistus arī jaunā organizācija neapmierināja, kādēļ daļa jau nākamā dienā turpat Čikāgā nodibināja otru komūnistu partiju — Amerikas komūnistu partiju, atmetot vārdu „strādnieku".

Pirmie ASV komūnistu partijas biedri vairumā bija nesen no Eiropas iecelojušie, vāji pārvaldīja angļu valodu, nepazina šīs zemes paražas un iekārtu, kādēļ ar tiem bija grūti saprasties, radās daudzas nesaskaņas, un darbība bija nesekmīga. Īsi pēc komūnistu partiju nodibināšanās, tos sāka spaidīt valsts drošības iestādes, kādēļ jau 1920. gadā tie pārgāja uz nelegālu darbību pagrīdē. Tad sekoja Maskavas pavēle apvienoties vienā organizācijā un darboties arī atklāti. Pildot rīkojumu, 1921. gadā ASV komūnisti apvienojās vienā organizācijā un, lai izvairītos no represijām, organizācija nosaukumā izmeta vārdu „komūnistu", nosaucot to par Amerikas strādnieku partiju. Tikai 1928. gadā partija dabūja savu tagadējo nosaukumu — ASV komūnistu partija.

Īsi pēc tam, sākoties Staļina un Trocka cīņai par varu Krievijā, tā atbalsojās arī ASV KP. Kādreizējais Ņujorkas drēbnieks Leons Trockis - Bronšteins cīņu zaudēja, un pēc tam sekoja komūnistu partiju tīrīšana visā pasaulē. ASV trockisti, kā no partijas izslēgtie, tā arī izstājušies, apvienojās un nodibināja ASV sociālistu strādnieku partiju.

Komūnistu partija ASV ilgus gadus nīkuļoja, bet atplaukt sāka ar saimniecisko krizi un Padomju Krievijas atzīšanu (1933. gadā). Savus ziedu laikus tā sasniedza kaŗa beigās, kad bija vislielākais atklāto biedru skaits — ap 80.000. Pēc kaŗa KP biedru skaits ik gadus samazinājies. Par savas partijas ziedu laikiem bijušais komūnistu laikraksta Daily Worker redaktors nesen ir izteicis šādu atzinumu: „Daži biedri saka, ka tagad mēs neko citu nevaram darīt, kā sēdēt un gaidīt nākamo depresiju un veco labo trīsdesmito gadu atgriešanos." — Protams, šīs zemes un brīvības ienaidniekiem tie bija labi gadi, kādēļ tie ne vien ilgojas, lai depresija no jauna atkārtotos, bet arī cītīgi un sistēmatiski strādā tai virzienā.

ASV KP DARBĪBA

Procentuāli atklāto komūnistu partijas biedru skaits, salīdzinot ar ASV iedzīvotāju skaitu, ir tik niecīgs, ka, liekas, nebūtu nemaz nozīmes runāt par komūnistu partiju un tās darbību šajā zemē. Daudzi tā ar domā, kādēļ par komūnistu darbību ļoti maz interesējas. Tā ir liela kļūda, ko varbūt kādreiz nevarēs pat labot. Nepareizais uzskats par komūnistu darbību un ietekmi var rasties, nezinot komūnistu taktiku un viņu darbības veidu.

ASV KP var salīdzināt ar okeānā peldošu ledus kalnu, kuŗam virs ūdens tikai desmitā daļa. Kāds no kādreizējiem redzamiem KP darbiniekiem ir teicis, ka ASV KP esot un darbojoties līdzīgi zemūdenei, kuŗai virs ūdens tikai periskopa galva.

Komūnistiem visā pasaulē viens gala mērķis, bet viņu darbība ļoti dažāda, piemērota ikvienas zemes īpatnībām. Ievērojot ASV strādnieku labo izpeļņu un vispār augsto dzīves standartu, komūnisti necer šeit ap sevi pulcēt lielas ļaužu masas, kādēļ savai darbībai tie izvēlējušies citu veidu. Tie neiziet atklāti ar komūnistu saukļiem un emblēmām, bet slepeni pielien un ielien itin visur un visās vietās, kur kaut kas notiek. Viņi izpēta un uztveŗ ļaužu vēlēšanos, viņu ilgas, trūkumus un sāpes, neapmierinātību un tās cēloņus, neizkārtotās sociālās problēmas, pārestības un netaisnības un pēc tam nostājas kā cietēju aizstāvji ar skaļiem, pūlim patīkamiem saukļiem un prasībām. Tā tie vērš uz sevi uzmanību, viņi kļūst pazīstami, tie iegūst sev daudz draugu, sabiedrotos un līdzskrējējus, kas neaptveŗ komūnistu nolūkus, un tā daudzi un daudzreiz kļūst akli ieroči komūnistu rokās.

Lai darbība dotu partijai labus panākumus, tā cenšas ap sevi pulcēt spējīgus un apdāvinātus cilvēkus, kuŗus labi sagatavo un jo sīki iepazīstina ar darbības veidu un paņēmieniem. ASV KP atklātās daļas galvenais uzdevums ir taisīt troksni, lai novērstu uzmanību no pagrīdes daļas darbības, vervēt jaunus biedrus, tos pārbaudīt un sagatavot darbībai pagrīdē. Pēc Valsts drošības iestāžu datiem, KP ik gadus ieplūst 10 — 12.000 jaunu biedru. Atklātās daļas biedru skaits pēckaŗa gados ir noslīdējis no 60.000 uz 10.000. Kur paliek tie, kuŗi no jauna iestājas? — Noiet pagrīdē.

Ikviens partijas biedrs tiek vispirms rūpīgi novērots un pārbaudīta viņa uzticība partijai, kā arī izvērtētas viņa spējas un, izejot no tā, viņa nākotnes uzdevumi, tad seko sagatavošana, apmācot, kā darboties individuāli, pat ilgāku laiku esot izolētam no vadības. Tie, kuŗi visus pārbaudījumus izturējuši, no komūnistu partijas „izstājas". Viņus svītro no visiem partijas sarakstiem, tie iznīcina biedru kartes, daudzreiz arī maina dzīves vietu, jā, pat vārdu un pāriet uz aktīvo darbību pagrīdē.

ASV Senāta izmeklēšanas komitejā kāds Ņujorkas skolotājs, bijušais komūnistu pagrīdes darbinieks, atklāja, ka Ņujorkas skolās komūnisti darbojas pēc šādas schēmas: pagrīdes darbību vada triumvirāts, kuŗam kontakts ar partijas centru. Ikvienam no šī triumvirāta locekļiem ir padota un tas vada vienu 3 cilvēku lielu šūnu. Katram šīs šūnas loceklim savukārt atkal pakļauta 3 galvu šūna un tā tas ejot kādās piecās pakāpēs. Ikviens pazīst un satiekas tikai ar savas šūnas cilvēkiem, savu priekšnieku no augšējās šūnas un 3 sev pakļautās šūnas cilvēkiem.

Pēc šādi izveidotas partijas organizācijas schēmas pagrīdē esošie komūnistu darbinieki, formāli ņemot, nav komūnistu partijas biedri, jo viņi no partijas „izstājušies", viņi nav partijas sarakstos, un viņiem nav arī biedru kartes. Viņiem, pat nepārkāpjot likumus un nemelojot, tādēļ ir iespējams zem zvēresta apliecināt, ka nav komūnistu partijas biedrs. Vadoties ar to, personas, kuŗas zem zvēresta iztaujā par piederību pie komūnistu partijas apvainoto vai aizdomās turēto personu, tai uzdod divus jautājumus: 1) vai ir komūnistu partijas biedrs un 2) vai ir kādreiz bijis. Ja ir bijis, tad komūnisti uz otro jautājumu parasti neatbild, sedzoties ar attiecīgo ASV konstitūcijas papildinājumu.

Pie šādi izveidotas organizācijas schēmas nav arī iespējams izdibināt, cik īsti liels ir kopējais skaits, kas apzināti strādā komūnistu interesēs. Ilggadīgais ASV Kongresa loceklis, dedzīgais komūnisma apkaŗotājs, Fr. E. Volters, kādā 1958. g. 3. martā publicētā ziņojumā saka, ka šajā zemē esot vairāk ka miljons Kremlim padevīgu kalpu.

Nobeigumā: KOMŪNISTU FRONTES ORGANIZĀCIJAS

CEĻA VĀRDI

Stiprs cilvēks ir tas, kas izcīna panākumus no neveiksmes akmens sirds. Stiprs cilvēks ir, kas viņš ir, un viņa personība liek sevi izjust visur, kur vien viņš atrodas. E. Huberts

☆

Tikai vergs dara to, kas viņam ienāk prātā, bet brīvais to, kas viņam jādara. Aristotelis

☆

Tas pārspēj stipru ienaidnieku, kas pārspēj savas dusmas. E. Jangs

★

Kas grib rozes plūkt, nedrīkst baidīties no ērkšķiem. M. Tapers

Varoņu piemiņas dienas sarīkojuma dalībnieki DV namā Toronto. Galdā galā Velta Toma, DV KV pr. V. Mukts un P. Bļodis.

Miķelis Pūris

VILĀNS

FRAGMENTS NO GRĀMATAS „MANI ZIRGI TRIMDĀ" MANUSKRIPTA

III

Kad Viļānu sāku dzīt aplocē, tas no sākuma patiesi nesaprata, ko no viņa vēlos. Vai nu viņš gribēja drāzties tālāk nekā grožas garums to atļāva, vai arī palika vienkārši stāvot. Pēc dažām minūtēm, vairāk slikti kā labi, tas ir, pilnīgi neregulēti viņš aprikšoja vairākas aploces. Bet tad piepeži viņš vienā vienīgā momentā pilnīgi pārvērtās. Viņa gaita vispirms palēninājās, un man priekšā neatradās vairs zirgs, bet gan nezvērs. Viņa acis bija aizmiglojušās, sarkani zvērojošas, ausis pilnīgi gludi pieglauztas pie kakla, purna dzīslas piepampušas. Izslējies uz pakaļkājām, ar priekšējām pa gaisu airēdamies, no rīkles izgrūzdams dobjus, aizsmakušus, mežonīgus rēcienus, — tā tas nāca man virsū.

Atstate starp mani un ērzeli bija vairs tikai kādus astoņus soļus liela. Sekundes daļā man vajadzēja izšķirties, ko darīt. Šī paskata iespaidā manā galvā vispirms iešāvās doma — bēgt!

Mana situācija bija pasliktināta arī tādēļ, ka, tā sakot, goda prāta attiecībās es šoreiz Viļānam par agru biju devis no manas puses nepiemērotas koncesijas: lai neaizvainotu viņa lepnumu, biju atsacījies no garās pātagas, kādu parasti lieto aplocēšanai, un apmierinājies vienīgi ar simboliska paskata stibiņu.

Bet nākošajā acumirklī man saprāts teica, ka bēgšana būtu mana droša nāve. Jau ar dažiem lēcieniem Viļāns mani būtu sagrābis kā kādu trusīti. Man nekas cits neatlika, kā cīņu pieņemt.

No tās izšķirās dzīvība un nāve.

Manas sākotnējās bailes piepeši pārvērtās neizsakāmās dusmās. Varbūt tas bija pašaizsardzības instinkts. Galvu plecos ievilcis, rokas dūrēs saņēmis, noteikti acīs skatīdamies, es gāju tam pretim.

„Vai tu esi traks palicis, tu, sātana bērns!" es kliedzu pilnā kaklā. Tagad, to atceroties, man ir skaidrs, ka tik neganti kliedzu ne vien, lai Viļānam radītu respektu, bet reizē arī, lai pats sevi drosminātu. Psicholoģiski tāds pats afekts, kā ejot tuvcīņā kaujas laukā.

Mūsu tuvošanos iedalīju tā, ka tanī momentā, kur viņa kreisā, gaisā izslietā priekškāja atrodas nolaistā stāvoklī, mana labās rokas dūre sasniedz viņa purnu. Aprēķins izdevās, un mana dūre ar visu sparu trāpīja Viļāna purnu, no tā izsitot pat asinis. Saņemot sitienu, viņa pakaļkājas vien līdzsvaru vairs nevarēja noturēt, un viņam vajadzēja nolaisties atpakaļ uz visam četrām. Šinī momentā sagrābu viņu pie iemauktiem, bet arī tanī pašā brīdī viņš atkal bija uz pakaļkājām. No iemauktiem neatlaidos, un ērzelis mani svaidīja pa gaisu kā salmu kūli. Mani varēja glābt vienīgi izveicība. Katru reizi pēc izsviešanas gaisā zemi atkal sasniedzu no Viļāna iesānis un nevis, kā viņš to gribēja — zem viņa priekškājām. Ja mana roka svaidīšanu neizturēs, tad zināju, ka cīņu esmu pazaudējis un ka tas tad nozīmētu manu drošu nāvi. Man bija arī skaidrs, ka mūsu spēki bija pārāk nevienādi. Agrāk vai vēlāk viņš mani dabūs zem savām priekškājām.

Ja, arī šī cīņa bija īsti bruņnieciska kā vīram pret vīru, bez jebkādiem godu pazemojošiem techniskiem palīglīdzekļiem, tomēr nereti dzīvībai dod priekšrocības, un es pilnā kaklā kliedzu pēc palīga. Sētā strādājošais puisis likās man dodamies palīgā. Saku — likās, — jo viņš kā hipnotizēts trusītis mīņājās uz vietas. Kad viņš beidzot pie mums ieradās, arī Viļāns bija kaut cik nomierinājies pats no sevis. Kā lēcināšanas ērzeli, atsietu uz abām pusēm garās pavadās, tā mēs viņu divi vīri aizvedām atpakaļ uz stalli.

Ja arī šo pirmo gājienu starp Viļānu un mani varēja uzskatīt par neizšķirtu, tad es ar šo rezultātu biju tomēr dziļi sarūgtināts. Pret šo zirgu arī manā ābecē bija par mazu burtu.

Lai Viļānam dotu nepieciešamās kustības, tad pagaidām to katru dienu izlaidu šim nolūkam speciāli ar augstu sētu iežogotā, plašā ganību aplokā. Pirmo reizi tanī izlaists, viņš lāga nezināja, ko ar savu brīvību iesākt. Vai es esmu patiesi brīvs?! Brīvs no saitēm, no iesprostojuma, no cilvēku uzbāzības un viņu untumiem?! To viņš lāga nespēja saprast. Bet kad neparastais stāvoklis bija nonācis Viļāna apziņā, tas sava spēka un prieka pārpilnībā — varbūt pirmo reizi savā dzīvē — izbaudīja savas būtnes neaprobežotu esamību. Tā bija trakošana uz nebēdu. Galvu dziļi starp priekškājām noliecis, viņš trakulīgi lēkšojot un slejoties izspēra pakaļkājas tik augsti gaisā, tā ka pats gandrīz vai apmeta kūleņus. Kad pirmā trakulība tam kaut cik bija pārgājusi, tas no lēkšiem piepeši palika aploka vidū stāvot. Galvu augsti izslējis, asti kā pāvs slaidā lokā turēdams, no drebošajiem sāniem caur plaši izvērstajām nāsīm spēcīgi elpu izgrūzdams, — tā tas stāvēja kā sastindzis un lūkojās tālumā. Varbūt viņš savu ciltstēvu asiņu zemapziņā gribēja saskatīt tālo Persijas stepju plašumu. Tad, kā tieksmi pēc bezgalīgā tāluma papildinādams, viņš galvu izslēja vēl augstāk, un drebošie sāni izgrūda varenu, garu, ilgu pilnu zviedzienu. Tas atskanēja kā savas brīvības pasludināšana, kā kaujas sauciens, kā aicinājums līdzi uz tālēm, uz plašumu, uz bezgalību.

Saulē zibošs, stalts un majestātisks, kā gladiātors un neredzama pulka vadonis reizē, viņš simbolizēja radības formu pirmsākotnējo skaistumu.

Pie pārvadāšanas Viļāns biezi — vairāk vai mazāk bīstami — mani vēl joprojām mēģināja sagrābt zobos. Pret šādiem uzbrukumiem man ar laiku radās rutīna. Iemauktus turētāja, iesānis taisni izstieptā roka acumirklī pārvērtās dūrē, uz kuras tad viņš neatvairāmi uzskrēja ar savu purnu. Šādās reizēs vienmēr gāju tālāk, it kā nekas nebūtu noticis. Ar laiku Viļānam šī spēle kļuva par dumju. Ķerstīšanos ar zobiem viņš atmeta, un sava temperamenta izverdumā apmierinājās ar acu iezibēšanos un ausu pieglaušanu.

(Nobeigums sekos)

JAUNS DEJU UN DZIESMU VAKARS

Izcils dziesmu un tautas deju vakars risinājās sestdien, 14. novembrī, Austin Town zālē, jauktā koŗa „Daugava" un V. un E. Dzelmju latviešu tautas deju kopas sniegumā. Apsveicams, ka divas vienības atradušas iespēju sadarboties un sniegt kopīgu vakaru. Tas ir kā jauks turpinājums jau vienam otram šādam notikumam un kā tāds sekmējams. Vakaru ievadīja ar Ačkupu, Sešdanci, Sīko danci un Vāveŗu polku, apliecinot dejotāju varēšanu, vingrumu, precizitāti, kas tik nepieciešama dejas mākslai. Tas attiecināms arī uz visām pārējām dejām, kuras risinājās teicamā sniegumā. Savos darbības gados dejas kopa kļuvusi par respektējamu vienību, kuŗa var lepoties ar jaukiem mūsu jaunatnes pārstāvjiem. Daži dejotāji uzrāda lielisku dejas prieku un mūzikālitāti. Prieks bija redzēt arī krāšņos tautas tērpus. Neapšaubāmi jo lieli nopelni ir kopas vadītājiem V. un E. Dzelmēm, kuŗi nenogurstoši ziedo laiku pulcinot jaunatni latviskai dejai. To atzinuši arī amerikāņi, kas bieži viņus aicina savos sarīkojumos un televīzijā. Atzīmējamas pianistes B. Dumpe un D. Kalnāja, kuŗas vērīgi pavadīja dejotājus.

Ne mazāk respektējams koris „Daugava, kuŗu tagad vada enerģiskais diriģents T. Ozoliņš. Koŗa sniegumā bija 11 dziesmas. Kori savā laikā nodibināja Ed. Ramats un tas nesa viņa vārdu. Dibinātājam aizejot, kori pārņēma un vada A. Ozoliņš, sekmīgi turpinādams pasākto darbu, kas nebūt nav no vieglajiem mūsu bēgļu gaitu apstākļos. Dziesmas skanēja saliedēti un uzrādīja balsu kuplumu, kas būtu vēl teicamāk izpaudies, ja sieviešu balsis nenosegtu vīru balsis, jo nebija uz skatuves attiecīgu kāpņu - paaugstinājuma. Dziesmas patika, bet koris deva tikai vienu atkārtojumu. Gaužām skops. Jo kuplā skaitā atnākusī publika neatlaidīgi sumināja izpildītājus, kas arī atvadām nodziedāja Kārļa Alberta godalgoto dziesmu „Par zemi, ko mīlam"; to visi noklausījās kājās stāvēdami. Vakars mūsu bēgļu dzīvē ienesa gaišu puanti.

O. Krs.

DVĒSEĻU PUTENIS MONTREĀLĀ

13. novembra vakarā notika pirmais no Montreālas latviešu biedrības iecerētajiem regulārajiem vakariem. Šai pirmajai sanāksmei bija dots nosaukums „Dvēseļu putenis", jo tajā bija paredzēts iztirzāt dažādus svarīgus notikumus latviešu tautas dzīvē.

Sanāksme notika starptautiskās YMCA's telpās, kas šim gadījumam bija skaisti uzpostas. Zilu sveču gaismā biedrības pr-ks E. Mazutis atklāja šo vakaru, pakavējoties pie tā nozīmes. Latviešu skolas vadītājs K. Deksnis apskatīja Aleksandra Grīna romānu „Dvēseļu putenis" no audzināšanas viedokļa, cik tajā ietvertie vēsturiskie notikumi un saturs būtu izlietojami jaunatnes audzināšanas mērķiem.

Pēc tam no latviešu vecajiem strēlniekiem runāja K. Saliņš, pakavēdamies pie strēlnieku bataljonu nodibināšanas, izveidošanas un viņu vēsturiskajām cīņām. Bez tam viņš pastāstīja dažus zīmīgus paša piedzīvojumus, kas rādīja, cik latviešu strēlnieki kā kaŗotāji bija pazīstami un populāri starp citām tautām gan positīvā, gan arī negatīvā nozīmē.

Latvijas brīvības cīņu dalībnieks L.K.O.K. R. Goba pastāstīja notikumus, kas saistās ar Latvijas brīvības cīņām un Latvijas brīvvalsts nodibināšanos. Pēc viņa domām Lāčplēša gars ir dzīvs arī šodien, tāpat kā tēvzemes mīlestība nav zudusi, vienalga, kuŗā valstī latvieši tagad dzīvo. Varoņgars tautā ir iedzimts un nevar iznīkt. Tas ir arī skolniekā, kuŗš mācās latviešu skolā, un ikvienā latvietī, kas kopj latviskās tradicijas un nes tēvzemes mīlestību savā sirdī."

Kā latviešu leģionāru pārstāvis Kazaks referēja par leģiona izveidošanos, cīņām un nozīmi Otrā pasaules kaŗā. Ja Pirmā pasaules kaŗa cīņas beidzās ar sekmēm, mēs guvām patstāvīgu valsti, tad Otrā pasaules kaŗa cīņas beidzās ar Latvijas brīvvalsts zaudēšanu. Mūsu kaŗavīriem bija jācīnās kopā ar vēsturisko ienaidnieku cerībā, ka pēc kaŗa notiks kādas tiesiskas kārtības noorganizēšanās un latviešu kaŗavīri būs zem ieročiem, kas būtu nepieciešami mūsu valsts atjaunošanai. Šīs cerības nepiepildījās, un mūsu ideālisma pilnie kaŗotāji tika nicināti un vajāti. To darīja krievi, gan Rietumu sabiedrotie, gan arī dažkārt paši latvieši.

Fragmentus no savas dienas grāmatas nolasīja Milda Ozola. Izjustos vārdos viņa attēloja notikumus Kurzemes cietoksnī, kuŗš vēl turējās, kad Vācija bija jau kapitulējusi. Viņa pakavējās pie 3 zīmīgiem notikumiem Liepājā: 18. novembra vakara izjūtām, izmocīto bēgļu Ziemassvētkiem un degošā Kurzemes krasta atstāšanu 8. maija vakarā.

Beigās konsuls V. Tomsons izjustos vārdos pateicās rīkotājiem un runātājiem, izteicot pārliecību, ka šādi vakari tiks turpināti, jo tiem ir liela nacionāli politiska nozīme. Vēlā naktī apmeklētāji izklīda lietus pielijušajās Montreālas ielās, dziļu patriotisku jūtu pacilāti.

Kr. Ozals

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

27. nov. Laviešu saimniecisko darbinieku apvienības biedru vakars — 198. Osler ielā.
28. novembrī Sv. Jāņa draudzes Ziemassvētku tirdziņš.
28. novembrī, 198 Osler ielā — Diždanča gadskārtējais tējas vakars.
29. novembrī — DV namā V. Skudras priekšlasījumu cikla 2. lekcija par dzīvi un mākslu.
29. novembrsī, no pl. 3—10 Sv. Andreja b-cas zālē Latviešu kultūras mantu skate; pl. 5 māc. A. Čopa referāts ar Marisa Vētras korreferātu.
3. decembrī — Koncertapvienības sarīkojumā prof. A. Teichmaņa koncerts.

TLB SESTDIENAS SKOLAS SARĪKOJUMI

21. novembrī, pl. 11, Latvijas valsts svētku akts.
3. janvārī 1960. g. Ziemassvētku eglīte.
13. februārī Ūsiņa nakts (skolai par labu).
1. maijā Ģimenes diena.
5. jūnijā skolas darba nobeiguma un izlaiduma akts.

LONDONĀ, ONT.

Sestdien, 21. novembrī — Latvijas valsts svētku luterāņu dievkalpojums.
Svētdien, 22. novembrī — Latvijas valsts svētku katoļu dievkalpojums.
Svētdien, 22 novembrī — Latvijas valsts svētku akts un koncerts.
Trešdien, 2. decembrī — prof. A. Teichmaņa koncerts.
Svētdien, 6. decembrī — Svinīgs ev. - lut. dievkalpojums ar mācītāja J. Prauliņa ievešanu draudzē.

HAMILTONĀ

21. novembrī Latvijas valsts dibināšanas svētki ar apv. vīru koŗa „Viesturs" piedalīšanos, Royal Connaught hotelī.
26. nov. — 6. dec. Grāmatu nedēļa un Ziemassvētku tirdziņš, 47 Forest Ave.
29. novembrī prof. Dr. P. Ķikaukas priekšlasījums „Homēra Odiseja", 47 Forest Ave.
29. nov. — 6. dec. Grāmatu nedēļa un Ziemassvētku tirdziņš, 47 Forest Ave.

ST. KATARINES

28. novembrī — Atlanta klubā — Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums „Vakars Ziemassvētku ieskaņai".
31. decembrī — Beacon Motor Hotel — Vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle.

NIAGARĀ

22. novembrī, pl. 3 p.p., 18. novembra svētki, 580 Portage Rd.

KULTŪRAI UN PALĪDZĪBAI

SV. JĀŅA DRAUDZE GATAVOJAS ZIEMASSVĒTKU TIRDZIŅAM

Jau desmito gadu pēc kārtas Toronto vecākās draudzes dāmu komiteja rīko tradicionālo Ziemassvētku tirdziņu — daiļamatnieku darbu skati. Kad 1950. g. 2. decembrī Sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudzes darbinieces nolēma rīkot pirmo tirdziņu - skati, latviešu daiļamatnieki vēl nebija apzināti. Liels jautājums bija — vai izdosies savākt tik daudz daiļamatniecības ražojumu, lai skate - tirdziņš kļūtu par latviešu kultūras parādi? Kāda būs tautiešu atsaucība? Skates — tirdziņa mērķis bija cēls — rast līdzekļus grūtdieņu un vecu ļaužu atbalstam.

1950. g. 2. decembra diena bija apmākusies, sniegs un lietus nelikās patīkams pavadonis ceļā uz sarīkojumu. Tomēr Sv. Jāņa baznīcas sanāksmju telpās valdīja dzīva rosība. Ziemassvētku tirdziņu - skati bija apmeklējuši vairāki simti tautiešu, kas bija ļoti lielā skaitā, ievērojot to, ka toreiz Toronto bija vēl maz latviešu. Tirdziņā apgrozījums bija necerēti liels un tīrais atlikums — $513,07. No latviešu daiļamatniekiem šai pirmajā skatē piedalījās A. Dzērvīte, A. Gugāns, M. Zichmanis un L. Lūse. Daļu rokdarbu un tautiskās lelles bija gatavojušas pašas draudzes darbinieces. Tirdziņu apmeklēja arī daudzi kanadieši, un tiem bija iespēja pirmoreiz redzēt latvisko daiļamatniecības ražojumu skaistumu un bagātību. Latvijas ģenerālkonsuls Kanadā R. N. Braisons bija ar savu kundzi no centīgākajiem pircējiem, it īpaši viņam skaistās latviešu rotas viņam ļoti patika. Kopš tās reizes viņš ik gadus ir bijis Ziemassvētku tirdziņa viesis.

Blakus latviskās kultūras propagandas darbam, ko veica Toronto vecākās draudzes darbinieces, pie daudzi bija arī vēl cits ieguvums: daiļamatnieki sāka apzināties, kļuva aktīvāki, un 1953. g. nodibinājās Latviešu daiļamatnieku savienība Kanadā.

Tagad — pēc desmit gadiem atskatoties uz padarīto, varam priecāties, ka šai laikā Sv. Jāņa draudzes Ziemassvētku tirdziņos tautā ir izgājuši daiļamatniecības ražojumi par apm. $15.000! Ik gadus tirdziņā apgrozās 500 - 1000 ļaužu, un daudziem jau ir kļuvis par tradiciju Ziemassvētku dāvanas iegādāties šai skatē.

Kā jau sākumā minēts, Ziemassvētku tirdziņos - daiļamatniecības skatēs iegūtie līdzekļi ir gājuši palīdzības darbam Latvijā, Sibirijā, Polijā, Vācijā, Austrijā, Francijā, Anglijā un šeit pat Kanadā — slimību, trūkuma un citu nelaimju nomāktiem. Ir gādāts, lai draudzes īpašumā Saulainē varētu atpūsties un spēkus gūt ne tikai pieaugušie, bet gan arī mazie bērni, gan veci ļaudis, gan grūtībās nonākušas ģimenes.

Lai šo vērtīgo pasākumu veicinātu, Sv. Jāņa latviešu draudzes darbinieces aicina i t v i s u s Toronto un apkārtnes latviešus un viņu draugus sestdien, 28. novembrī, laikā no pl. 11 rītā līdz 7 vakarā iegriezties Sv. Trīsvienības baznīcā, 617 Sherbourn ielā (pie Bloor), lai iegādātos skaistus daiļamatnieku darbus visās nozarēs, jaunākās grāmatas, skaņu plates, neredzīgo un invalidu ražojumus u.t.t.

Tirdziņā aicināti piedalīties šādi daiļamatnieki: kokgriezēji H. Mercs, H. Lapiņš, Z. Lakstīgala, L. Bruniņš, J. Reinholds; sidrabkalējs A. Gugāns; audējas un rokdarbnieces — A. Dzērvīte, L. Done, Kaņepe, L. Lūse, O. Mežule, K. Purva, B. Purēna, A. Saksone, E. Sile, Svara, V. Vilsone; metalkalējs O. Neimers; ādu izstr. J. Zālītis; keramiķi — Z. Jurševskis un L. Treimane, etnisko tērpu zīmētājs M. Zichmanis u. c.

Bufetē tirdziņa apmeklētāji varēs pamieloties ar b r i e ž a c e p e t i, ko bagātīgi ir saziedojuši Sv. Jāņa draudzes laimīgie medinieki. Būs arī garšīgas zivis un citi mājas cepumi, kafija un citi gardumi.

Uz redzēšanos Sv. Jāņa draudzes desmitajā Ziemassvētku tirdziņā!

— e.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis VILIS MIKELSONS, Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārtē abonementus.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas pr. L. Lūse un A. Burkēvica apspriežas ar mākslinieku H. Mercu par daiļamatniecības stenda iekārtošanu tradicionālā Ziemsvētku tirdziņā.

B & A PHARMACY
478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432
Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.
PIEDAVAJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOŠANU
MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE
jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTĪJUMI APDROŠINĀTI.
Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.
INFORMACIJAI ZVANIET WA 1-0432 vai pienāciet personīgi

CREST FLORISTS
567 Mount Pleasant Rd., (PIE BELSIZE DR.)
Tel. HU 7-0491, TORONTO
PLAŠA IZVĒLE VIENMĒR SVAIGI GRIEZTI ZIEDI. ZIEDU SAKĀRTOJUMI, ZIEDOSI UN TROPISKI STĀDI.
Pieņem pasūtinājumus pa tālruni
Latviešu mākslinieku gleznu salons

ZIEMASSVĒTKU PASTA SŪTĪJUMUS IZDARIET SAVLAICĪGI

Raugaities, lai jūsu draugi un piederīgie Ziemassvētkiem domātos pasta sūtījumus saņemtu laikā. Tamdēļ pasta iestāde jums ieteic šos sūtījumus izdarīt pirms zemāk minētiem terminiem:

PARASTAJAM PASTAM
Vēstules līdz 22. novembrim
Saiņus līdz 18. novembrim

GAISA PASTAM
Vēstules līdz 11. decembrim
Saiņus līdz 9. decembrim

Iegaumējiet, lai nodrošinātu sūtījumu saņemšanu Ziemassvētku laikā:

UZRAKSTIET pilnīgu saņēmēja adresi BLOKRAKSTĀ. UZRAKSTIET adresi saiņa ieks- un ārpusē. Nepiemirstiet pierakstīt jūsu pašu adresi.

Raugaities, lai pie adreses tiktu pierakstīts valsts nosaukums, uz kurieni sūtījums adresēts. Rakstiet angļu nosaukumu zemēm, uz kurieni sūtījums nogādājams.

Vienmēr raugaities, lai sūtījumi būtu pareizi apmarkoti. Lai pasta iestāde nosver visus jūsu gaisa pasta sūtījumus, lai jūs zinātu, ka uzlikts pietiekams pastmarku daudzums.

Tuvākai informācijai apjautājieties vietējā pasta iestādē.

CANADA POST OFFICE.

VALURE
Zeltkalis A. KIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont., HO 3-1008.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

DZIESMU DIENA

Lai skanīgāk koptu latviešu dziesmu svešumā, Jānis Norvills Kičenerā un Imants Sakss Hamiltonā sadevušies rokām un nodibinājuši savu koŗu apvienību. Tās pirmais solis atklātībā notika 14. novembrī Hamiltonā un izvērtās par tādu kā mazāka mēroga novada dziesmu dienu. Abi koŗi gan kopā dod tikai 36 dziedātājus, bet ar to pietika, lai bez tīri orgānizatoriskā panākuma apliecinātu arī mūz.kālos. Koŗu balsu materiāls ar maz izņēmumiem gan nav nekāds izcilais, bet abi diriģenti bija panākuši labu un disciplinētu saliedējumu. kā arī pietiekami noturīgu intonāciju. Droši pārkoda

IZCILS GARĪGS KONCERTS ČIKĀGĀ

risinājās Čikāgā latviešu ev.-lut. Ciānas draudzes un Krolla Kultūras biroja sarīkojumā trešdien, 11. novembrī pl. 8 vakarā, sevišķi kupli apmeklētajā dievnamā. Pēc īsas ievadmūzikas, kuŗu uz ērģelēm izpildīja Voldemārs Treimanis, atskanēja Paulas Brīvkalnes smeldzošais dziedājums „Lūgšana" no Jurjāna kantātes Tēvijai. Ar katru jaunu dziesmu Brīvkalne aizvien vairāk jūsmināja klausītājus. Viņas balsij pieder dievišķi dotumi — smeldze, tīkams tembrs, skanīgums, skaidra dikcija inteliģents priekšnesuma veids. Šis bija pirmais garīgais koncerts, kurā dzirdējām Paulu Brīvkalni. Slavējams bija arī latviešu pašreizējais labākais tenors Voldemārs Salna, kas mūs bieži iepriecinājis ar savu jauko balsi un dziesmu iztulkojumiem. Dziedājumus noslēdza pirmoreiz Čikāgā atskaņotie J. Stainera un O. Nikola dueti „Debess miers" un „Stāvi man klāt" (V. Salnas tulkojumā), kuŗos abi solisti varēja īstenī apliecināt savu balsu skaistumu.

Valdis Treimanis teicami izpildījā J. S. Bacha „Invencija F-dūrā" un „Mēs Tev pateicam." Slavējami arī viņa pavadījumi dziedoņiem.

Apmeklētāji koncertu uzņēma sevišķi atzinīgi. Kuplais apmeklētāju pulks savukārt liecināja, ka klausītāju netrūkst pat darbdienas vakaros, un pie tam tik neizdevīgā dienā, kāda ir trešdiena. Klausītāju starpā redzēja pat no attālākām vietām atbraukušus viesus, piem., Dr. Visvaldi Ziediņu ar kundzi, bij. Nacionālās operas baletsolisti T. Vesteni u. c. Skaists vakars, kas ilgi paliks visiem patīkamā atmiņā.

O. Kr.

arī dažu cietāku riek... kaŗa sniegumiem va... ar patiku un intere... kopkoŗa devai. Te Jānis Norvilis ... ar savu dziesmu pirm... miem, kas liecina, ... nīsts atradis savu ceļ... du tiklab tautas dzies... dājumos, kā oriģin... Raksturīga savā izt... „Kalnā kāpējs", vienk... ta, bet iespaidīga dzi... vadība droša, aizrauti... savus nodomus allaž ... viņa atskaņojumiem ... atzīmēt E. Melngaiļa ... ausa" un tā paša ... tautas dziesma savā ... dējumā. Pazaudējis ... atturos minēt vēl cit... Imants Sakss visu ... kās līnijās, dažkār... dziesmā kādu patei... mu, taču viņa vadīb... mai, nedz autoram p... Viņš neko necenšas ... bet ļaujas mūzikas ... plūdumam. Jo iespaid... ja diriģenta paša po... Staburaga" (I. Kaln... rindu autora „Saule... Švābes), kā arī daža ... Bez kopdziesmām ... arī abu diriģentu ko... apliecinot, ka nelielā ... pastāvēt un dziedāt. ... gātāka šķiet Hamilto... šu biedrības draudz... norvilieši turējās go... Abu koŗu kopdarb...

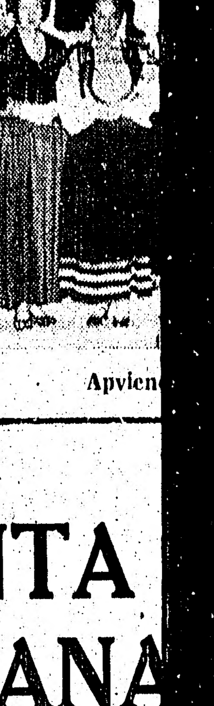

Apvien...

Tālivaldis Dangavs

PREZIDENTA IECELŠANA

NOVELE NO CIKLA „STRANDEJUŠO SALA"

(15. turpinājums)

Ikreiz, kad Izniekotais saskatījās ar bildi, tā dūr... kainās acis iespīdējās apbrīnas dzirkstele, it kā peleri... nēsātājs būtu līderis, apustulis vai lielāka kalibra am... brālis, kam jāseko.

Šad tad, piekusis, Izniekotais iekrita kādā me... bumbu krēslā un nelaimīgs dvesa pret bildi:

„Dārgais Francisko, kamēr tu mierīgi pūsti un... savu slavu pildi universu, man te jāmocās bez cerīb... uz līdzīgu spīdēšanu. Līdzīgu spīdēšanu — ļoti labi ... teikts! tādu frazi jāieved runā. — Cik audzinoši saru... ties ar slavenībām!"

Un Izniekotais vairs nebija piekusis, cēlās, cilp... pie rakstāmgalda un iedarbināja pildāmspalvu. No... rienes atkal lipsija pie savas garderobes, kuŗa šai v... reizējā gadījumā bija speciāli atgādāta no kādas c... telpas, lai nākamajam ekselencei viss būtu pa ro... Garderobē tas iegrūda plaukstas starp uzvalkiem ... pletņiem, svārkiem un biksēm un izvilka baltu pele... sacīdams bildei:

„Visu tāpat kā tu, visu kā tev, mans Apustuli! T... melna vietā vilkšu baltu, jo prezidenta iecelšana ... sēras, bet Prieka oda, kad gaisā jālaidelējas rozā dūj... — Lieliski! Šī fraze arī noder runā," un ar pele... rokā Izniekotais ķēša pie rakstāmgalda. Iemūžojis ... dūjas savā runā, ekselence nu aizkratījās pie liela ... guļa, kuŗu tas ne visai labprāt ieredzēja, tāpēc ka atsc... mazo augumu dabiskā lielumā un ar visām vainām...

Tavu nelaimi! Baltā pelerīne neaizsedza galv... vainu, nodevīgi pavērdamās, tieši vēl aicinot apbrī... ceļgalu mīlīgo sakļaušanos.

„Mans posts un laime, gruzis gliemežnīcā, no ku... beigās izveļas pērle," nākamā ekselence nodomāja. ... samoas zīmi apkaunots, vēl arī pats samoa būdams (... moa: 1. Jauklis no indiāņiem un nēģeriem, 2. Tāda ... sona, kam ieliekti ceļgali), vienmēr esmu centies n... vērtību pārvērst lielvērtībā. Jau estansjera laikos,

JAUNS DEJU UN DZIESMU VAKARS

Izcils dziesmu un tautas deju vakars risinājās sestdien, 14. novembrī, Austin Town zālē, jauktā koŗa „Daugava” un V. un E. Dzelmju latviešu tautas deju kopas sniegumā. Apsveicams, ka divas vienības atradušas iespēju sadarboties un sniegt kopīgu vakaru. Tas ir kā jauks turpinājums jau vienam otram šādam notikumam un kā tāds sekmējams. Vakaru ievadīja ar Ačkupu, Sešdanci, Sīko danci un Vāveŗu polku, apliecinot dejotāju varēšanu, vingrumu, precizitāti, kas tik nepieciešama dejas mākslai. Tas attiecināms arī uz visām pārējām dejām, kuŗas risinājās teicamā sniegumā. Savos darbības gados dejas kopa kļuvusi par respektējamu vienību, kuŗa var lepoties ar jaukiem mūsu jaunatnes pārstāvjiem. Daži dejotāji uzrāda lielisku dejas prieku un mūzikālitāti. Prieks bija redzēt arī krāšņos tautas tērpus. Neapšaubāmi jo lieli nopelni ir kopas vadītājiem V. un E. Dzelmēm, kuŗi nenogurstoši ziedo laiku pulcinot jaunatni latviskai dejai. To atzinuši arī amerikāņi, kas bieži viņus aicina savos sarīkojumos un televīzijā. Atzīmējamas pianistes B. Dumpe un D. Kalnāja, kuŗas vērīgi pavadīja dejotājus.

Ne mazāk respektējams koris „Daugava, kuŗu tagad vada enerģiskais diriģents T. Ozoliņš. Koŗa sniegumā bija 11 dziesmas. Kori savā laikā nodibināja Ed. Ramats un tas nesa viņa vārdu. Dibinātājam aizejot, kori pārņēma un vada A. Ozoliņš, sekmīgi turpinādams pasākto darbu, kas nebūt nav no vieglajiem mūsu bēgļu gaitu apstākļos. Dziesmas skanēja saliedēti un uzrādīja balsu kuplumu, kas būtu vēl teicamāk izpaudies, ja sieviešu balsis nenosegtu vīru balsis, jo nebija uz skatuves attiecīgu kāpņu - paaugstinājuma. Dziesmas patika, bet koris deva tikai vienu atkārtojumu. Gaužām skops. Jo kuplā skaitā atnākusī publika neatlaidīgi sumināja izpildītājus, kas arī atvadām nodziedāja Kārļa Alberta godalgoto dziesmu „Par zemi, ko mīlam”; to visi noklausījās kājās stāvēdami. Vakars mūsu bēgļu dzīvē ienesa gaišu puanti.

O. Krs.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

27. nov. Laviešu saimniecisko darbinieku apvienības biedru vakars — 198. Osler ielā.
28. novembrī Sv. Jāņa draudzes Ziemassvētku tirdziņš.
28. novembrī, 198 Osler ielā — Diždanča gadskārtējais tējas vakars.
29. novembrī — DV namā V. Skudras priekšlasījumu cikla 2. lekcija par dzīvi un mākslu.
29. novembrī, no pl. 3—10 Sv. Andreja b-cas zālē Latviešu kultūras mantu skate; pl. 5 māc. A. Čopa referāts ar Marisa Vētras korreferātu.
3. decembrī — Koncertapvienības sarīkojumā prof. A. Teichmaņa koncerts.

TLB SESTDIENAS SKOLAS SARĪKOJUMI

21. novembrī, pl. 11, Latvijas valsts svētku akts.
3. janvārī 1960. g. Ziemassvētku eglīte.
13. februārī Ūsiņa nakts (skolai par labu).
1. maijā Ģimenes diena.
5. jūnijā skolas darba nobeiguma un izlaiduma akts.

LONDONĀ, ONT.

Sestdien, 21. novembrī — Latvijas valsts svētku luterāņu dievkalpojums.
Svētdien, 22. novembrī — Latvijas valsts svētku katoļu dievkalpojums.
Svētdien, 22 novembrī — Latvijas valsts svētku akts un koncerts.
Trešdien, 2. decembrī — prof. A. Teichmaņa koncerts.
Svētdien, 6. decembrī — Svinīgs ev.-lut. dievkalpojums ar mācītāja J. Prauliņa ievešanu draudzē.

HAMILTONĀ

21. novembrī Latvijas valsts dibināšanas svētki ar apv. vīru koŗa „Viesturs” piedalīšanos, Royal Connaught hotelī.
26. nov. — 6. dec. Grāmatu nedēļa un Ziemassvētku tirdziņš, 47 Forest Ave.
29. novembrī prof. Dr. P. Ķikaukas priekšlasījums „Homēra Odiseja”, 47 Forest Ave.
29. nov. — 6. dec. Grāmatu nedēļa un Ziemassvētku tirdziņš, 47 Forest Ave.

ST. KATARINĒS

28. novembrī — Atlanta klubā — Vanadžu kopas gadskārtējais sarīkojums „Vakars Ziemassvētku ieskaņai”.
31. decembrī — Beacon Motor Hotel — Vanadžu kopas Jaungada sagaidīšanas balle.

NIAGARĀ

22. novembrī, pl. 3 p.p., 18. novembra svētki, 580 Portage Rd.

DZIESMU DIENA HAMILTONĀ

Lai skanīgāk koptu latviešu dziesmu svētumā, Jānis Norvilis Kičenerā un Imants Sakss Hamiltonā sadevušies rokām un nodibinājuši savu koru apvienību. Tās pirmais solis atklātībā notika 14. novembrī Hamiltonā un izvērtās par tādu kā mazāka mēroga novada dziesmu dienu. Abi kori gan kopā dod tikai 36 dziedātājus, bet ar to pietika, lai bez tīri organizatoriskā panākuma apliecinātu arī mūzikālo. Koŗu balsu materiāls ar mazi izņēmumiem gan nav nekāds izcilais, bet abi diriģenti bija panākuši labu un disciplinētu saliedējumu, kā arī pietiekami noturīgu intonāciju. Droši pārkoda arī dažu cietāku riekstu un varēja sekot koŗa sniegumiem ar patiku un interesi, sevišķi kopkoŗa devai.

Te Jānis Norvilis iepriecināja ar savu dziesmu pirmatskaņojumiem, kas liecina, ka komponists atradis savu ceļu un valodu tiklab tautas dziesmu apstrādājumos, kā oriģināldziesmā. Raksturīga savā izteiksmē ir „Kalnā kāpējs”, vienkārši veidota, bet iespaidīga dziesma. Viņa atskaņojumiem vēl gribētu atzīmēt E. Meingaļa „Gaismiņa ausa” un tā paša autora trīs tautas dziesmas savā koŗa skaņdējumā. Pazaudējis programmu, atturos minēt vēl citas...

Imants Sakss visu tver lielākās līnijās, dažkārt pametot dziesmā kādu pateicīgu sīkumu, taču viņa vadība ne dziesmai, nedz autoram pāri nedara. Viņš neko necenšas „izraisīt”, bet ļaujas mūzikas dabiskajam plūdumam. Jo iespaidīgi izskanēja diriģenta paša poētiskā „Pie Staburaga” (I. Kalnāres) un šo rindu autora „Saule laivā” (A. Švābes), kā arī daža cita.

Bez kopdziesmām dziedāja arī abu diriģentu kori atsevišķi, apliecinot, ka nelielā sastāvā var pastāvēt un dziedāt. Balsīm bagātāks šķiet Hamiltonas latviešu biedrības draudze, bet arī norvilieši turējās godam.

Abu koru kopdarbību var tikai apsveikt un vēlēties, lai tiem piebiedrojas jauni dziesmu draugi.

Koncerts bija ļoti labi apmeklēts un klausītājos guva skaļu un pelnītu atsaucību. Daudzas dziesmas vajadzēja atkārtot.

J. Cīrulis.

Leonīds Breikšs

LŪGŠANA

Šodien, Kungs, mēs Tēvi lūdzam,
Neļauj latvjiem mirt un zust,
Liec mums vienmēr Tavu sauli
Brīvi pāri galvām just —

Līdz tiem laikiem, kuŗus šodien
Nezin' vēl no mums neviens,
Mūžam brīvs, lai latvju ērglis
Savus spārnus sizdams skrien!

Lai pret nezinām'em laikiem
Caur mūžiem ejam mēs.
Dod mums spēku, dod mums
drosmi,
Dod mums vienprātību, Tēvs!

IZCILS GARĪGS KONCERTS ČIKĀGĀ

risinājās Čikāgā latviešu ev.-lut. Ciānas draudzes un Krolla Kultūras biroja sarīkojumā trešdien, 11. novembrī pl. 8 vakarā, sevišķi kupli apmeklētajā dievnamā. Pēc īsas ievadmūzikas, kuŗu uz ērģelēm izpildīja Voldemārs Treimanis, atskaņoja Paula Brīvkalnes smeldzošais dziedājums „Lūgšana” no Jurjāna kantātes Tēvijai. Ar katru jaunu dziesmu Brīvkalne aizvien vairāk jūsmināja klausītājus. Viņas balsij pieder dievišķi dotumi — smeldze, tīkams tembrs, skanīgums, skaidra dikcija intelliģents priekšnesuma veids. Šis bija pirmais garīgais koncerts, kuŗā dzirdējām Paulu Brīvkalni. Slavējams bija arī latviešu pašreizējais labākais tenors Voldemārs Salna, kas mūs bieži iepriecinājis ar savu jauko balsi un dziesmu izturējumiem. Dziedājumus noslēdza pirmoreiz Čikāgā atskaņotie J. Stainera un O. Nikola dueti „Debess mūžs” un „Stāvi man klāt” (V. Salnas tulkojumā), kuŗos abi solisti varēja īsteni apliecināt savu balsu skaistumu.

Valdis Treimanis teicami izpildīja J. S. Bacha „Invencija F-dūrā” un „Mēs Tev pateicam.” Slavējami arī viņa pavadījumi dziedoņiem.

Apmeklētāji koncertu uzņēma sevišķi atzinīgi. Kuplais apmeklētāju pulks savukārt liecināja, ka klausītāju netrūkst pat darbdienas vakaros, un pie tam tik neizdevīgā dienā, kāda ir trešdiena. Klausītāju starpā redzēja pat no attālākām vietām atbraukušus viesus, piem., Dr. Visvaldi Ziediņu ar kundzi, bij. Nacionālās operas baletsolisti T. Vesteni u. c. Skaists vakars, kas ilgi paliks visiem patīkamā atmiņā.

O. Kr.

Kultūras apskats

⊙ Štutgartes valsts operas solistes Paulas Brīvkalnes koncerts 8. novembra vakarā Grand Rapidu latviešu sabiedrībā bija saistījis necerētu un negaidītu apmeklētāju skaitu, tā ka zālē bija aizņemtas ne tikai sēdvietas, bet arī krietnam pulkam apmeklētāju vajadzēja apmierināties ar stāvvietām. Koncerts, domājams, patika it visiem, to liecināja daudzie aplausi un citāda veida suminājumi. Vienkāršākajiem klausītājiem gan likās, ka šīs suverēnās balss valdniece tā īsti atplauka programmas otrā daļā, dziedot operu ārijas un E. Ķezberes dziesmas ar sīka humora piesakņu. Bija jādod piedevas, kuŗas klausītāji prasīja vēl un vēl. Pie klavierēm piekļāvīgi pavadīja pianiste Zaiga Ore.

⊙ „Eiropa bija atbraukusi pie mums,” teica kāda apmeklētāja pēc P. Brīvkalnes koncerta, kurš bija saistījis ap 300 klausītāju. Diemžēl to vidū gan ļoti maz redzēja jaunās audzes. Vairāki viesi bija arī no Elkartas (Ind.), kā arī pats koncertu menedžeris Otto Krolls no Čikāgas. Starp apmeklētājiem, šķiet, nebija tāda, kas nejūsmotu par Brīvkalnes lielajiem dotumiem un spējām. Mākslinieces saņēma daudz ziedu un aplausu.

⊙ Latviešu mākslas cienītāju biedrības „Zilais Zirneklis” astotā gleznu izloze notiks 29. novembrī mākslas galerijā „French Art Center”, 2 King St., Neh York 12, N. Y. Izlozēs 12 darbus. Tājā vēl var piedalīties, iesūtot $1.- par katru lozi.

Apvienotie Hamiltonas un Kičeneras koŗi ar dir. J. Norv'li un I. Saksu.

MŪSDIENU JAUNĀ MŪZIKA

ĪSAS LAJA ATZĪMES PAR DONAUEŠINGENAS MODERNĀS MŪZIKAS DIENĀM

Protams, Švarcvaldes malas pilsētiņa Donauešingena (kur savas gaitas oficiāli sāk populārā Donava) pasaulē vēl nav tik slavena kā Edinburga, Zalcburga vai Baireuta, kuŗu svētku spēles un festivāli ir notikumi pasaules mērogā, — bet arī tur kopš 1950. gada ik rudeni notiekošie koncerti ar oriģinālo nosaukumu „Musiktage für zeitgenösische Tonkunst” modernās mūzikas cienītāju un sevišķi eksperimentu mīļotāju aprindās bauda lielu cieņu. Šis pasākums ir radies un pēc kaŗa atjaunojies, pateicoties nu jau šinī gadā mirušā prinča Makša Ēgona Firstenberga mākslas mecenāta tieksmēm, kuŗas cienīgi turpina viņa pēctecis, princis Joachims Firstenbergs.

Tieši Donauešingenā klausītājiem sevišķi koncentrētā veidā nākas sastpties ar diezgan neparastiem jēdzieniem, kā „musique concrête”, „preparētām klavierēm”, „matemātiskās mūzikas fizikālajām serijām” un citu, kas pieder mūzikālajai „telpas iekaŗošanai” un tās ekperimentiem. Īsi — sastapšanās ar visu, kas vairs nepieder „pārdzīvotās” pilsoniskās pasaules „anachronistiskajiem” mūzikas ideālu jēdzieniem. Varbūt šis un tas (par ko vēl neatrast ziņas enciklopēdijās un mūzikas leksikonos) ir mazliet ērmošanās, bet jaunās mūzikas avangardisti domā, ka tikai otrās un trešās šķiras šolaiku komponisti drīkst cerēt uz atzīšanu savas dzīves laikā. Tagadējo pirmšķirīgo komponistu darbi, kuŗu galvenais pienākums šai laikmetā esot eksperimentēšana, varot gaidīt savu atzīšanu tikai nākošajās paaudzēs.

Līdzīgus uzskatus, šī rudens koncertu seriju ievadot, savā atklātajā priekšlasījumā „Diabolus in musica” pauda arī Bāzeles mūzikas zinātnieks profesors Leo Šrāders, kas asi un gandrīz matēmatiski formulējis mūzikas un mūzikas teorijas mijiedarbi, vēsturisku apsvērumu dēļ konsekventi noraidīja katru modernās šolaiku mūzikas kritizēšanu. No šinī rudenī „Südwestfunk” orķestŗa, Parīzes ansambļa „Domaine musical” un vairāku solistu (pianiste Marija Bergmane, šveiciešu soprāniste Eva Marija Rognene u. t. t.) izpildītājiem avangardistu komponistiem tādēļ galvenokārt minēt tikai vārdus.

Pjērs Buless (34 g. v.), kuŗa darbs „Poesie pour pouvoir” mūziķu pasaulē radījis diezgan daudz pārrunu; Karls Heincs Štokhauzens, argentīnietis Maurikio Kagels, franzūcis Žilbers Amijs, beļģis Hanri Pusers, polis V. Kotonskis, Lučiano Berios, Golfredo Petrassi, zviedrs Svens Ēriks Bekš, Bela Bartoks, Antons Veberns, Volfgangs Fortners u. c. Nevar nepieminēt arī „vecjaunieti” — 77 gadus veco Igoru Stravinski, kas (tāpat kā vēl daži citi komponisti) bija devis darbu mirušā mākslas mecenāta prinča Firstenberga piemiņai.

Dažas eksperimentālās kompozīcijas Donauešingenā atbalss, optikas, psicholoģijas, dināmikas un citu efektu dēļ vienlaicīgi atskaņo trīs apmēram vienāda lieluma un stipruma orķestŗi. Tā klausītāji tiek apskaņoti no priekšas un abiem sāniem vienlaicīgi. Katram orķestrim ir savs diriģents, pie kam mūziķi sēd ar muguru pret publiku. Zinātāji gan apgalvo, ka šie eksperimenti ar trim vienlaicīgi spēlējošiem orķestŗiem (piemēra pēc — kreisais sāk temu, tad to pārņem priekšējais un tālāk citādā tempā turpina labējais orķestris) neesot nekas pārāk jauns, jo ar vairāku koŗu mūzikas efektiem jau ap 1550. gadu Venecijas Svētā Marka domā esot jau izmēģinājies Adriāns Villarts. Taču arī šis īpatnības šolaiku modernos komponistus un mūzikas interpretētājus vēl neapmierina, kādēļ diriģentiem kā uz kaujas kuģa komandtilta darbojas līdz (raustīdami visādus kloķus un grozīdami dažādus ankinus) arī vairāki elektronisko skaņu inženieŗi, kuŗu pārziņā ir vesela rinda lielu un mazu skaļruņu un citu sarežģītu aparātūru. Šīs aparātūras ar pieslēgtajiem skaļruņiem (viens no tiem telpas vidū ir rotējošais) papildina trīs vienlaicīgi spēlējošos orķestrus no vismaz astoņrindīgām skaņu lentām...

Tā klausītāji brīžiem ir padoti tīri apokaliptiskām — dodekafoniskām un citām nedefinējamām skaņām, kuŗās dažkārt īsti atšķirami ir vienīgi iespaidīgie sitamo instrumentu skaņu efekti un ritmiskie - fortissimo - trompēšu pūtieni.

Protams, arī šajā šķietamajā chaosā (pret kuŗu Anšlāva Eglīša reiz aprakstītā „Kosma simfonija” būtu tagad viegli atskaņojams, tīri klasisks gabaliņš) ir sava ar augstāko matēmātiku un elektirskajām smadzenēm aprēķināta, bet grūti izskaidrojama kārtība. Nav tādēļ brīnums, ka arī šolaiku visapdāvinātākajiem klausītājiem no Donauešingenā dzirdētās nākotnes mūzikas daudz kas paliek nesaprasts. Bet — tā jau arī neesot jāsaprot.

Taču ne ret 64 rindu partitūras, kuŗu apakšās ir neskaitāmas atzīmes elektroniskajiem aparātiem, arī vēl neapmierina „musica nova” entuziastus, un nākotnē viņi cer pat Donauešingenā redzēt un dzirdēt orķestri klausītāju vidū uz rotējošas skatuves, pie kam arī klausītāji savukārt dažādi kāpinātos tempos, apmēram kā karuselī ar visiem sēdekļiem (kuŗi varbūt vēl savukārt rotētu ap savām asīm), rotētu apkārt rotējošajam orķestrim.

Komponists Karls Heincs Štokhauzens vēlētos pieņemt klāt arī trešo dimensiju, un pēc viņa uzskatiem (kuŗiem ir daudz piekritēju!) ideālām nākotnes koncertzālēm būtu jābūt lodes formā. Klausītāji šādā koncertzāles lodē atrastos vidū uz skaņas caurlaidošas plates, lai tie „serielli” tiktu apskaņoti ne vien no sāniem un augšas, bet arī no apakšas... Šādus eksperimentus, kuŗus parastie šolaiku mūzikas kritiķi uzskata par absur-

(Nobeigums 8. lpp.)

PIRMĀ GODALGA JĀNIM MEDIŅAM

JAUNA KANTĀTE DZIESMU SVĒTKIEM INDIANAPOLĒ

Indianapoles dziesmu svētku rīcības komiteja informē, ka līdz noteiktam termiņam iesūtītas sacensībai 4 jaunas kantātes. Žūrijas komisija — komponisti prof. A. Ābele, J. Poruks un A. Kalnājs — 1. godalgu, — $200.-, piešķīra komponista J. Mediņa, Zviedrijā, kantātei „Aglonas Dievmātei”, ar Franča Murāna tekstu.

Tā kā žūrija otro godalgu nevienam no darbiem nepiešķīra, tad svētku rīcības komiteja izšķīrusies otro godalgu sadalīt vienlīdzīgi starp atlikušo trīs darbu autoriem.

Novada dziesmu svētku goda prezidijā svētku rīcības komiteja bija lūgusi sūtni Anglijā K. Zariņu, sūtni ASV Dr. A. Spekki, ALA's priekšsēdi prof. P. Lejiņu un profesorus A. Ābeli, L. Bērziņu un B. Dzeni. Lūgtie uzaicinājumu pieņēmuši.

Dziesmu svētku krūšu nozīmei no izraudzītās komisijas par labāko atzīts mets ar moto: „Balti bērzi”. Meta autors — I. Deksnis, Kanadā.

Dziesmu svētku vadoņa vāka zīmējums uzticēts māksliniekam Arnoldam Sildegam.

Savā pēdējā sēdē svētku rīcības komiteja galīgi izšķīrās arī par ieejas maksu dziesmu svētkos, nosakot to: $4,- — 1. vieta; $3,- — 2. vieta un $2,- — 3. vieta. Biļešu cenā ieskaitīta arī valsts nodeva.

Tālivaldis Dangavs

PREZIDENTA IECELŠANA

NOVELE NO CIKLA „STRANDĒJUŠO SALA”

(15. turpinājums)

Ikreiz, kad Izniekotais saskatījās ar bildi, tā dūmākainās acīs iespīdējās apbrīnas dzirkstele, it kā pelerīnes nēsātājs būtu līderis, apustulis vai lielāka kalibra amata brālis, kam jāseko.

Šad tad, piekusis, Izniekotais iekrita kādā melno bumbu krēslā un nelaimīgs dvesa pret bildi:

„Dārgais Francisko, kamēr tu mierīgi pūsti un ar savu slavu pildi universu, man te jāmocās bez cerībām uz līdzīgu spīdēšanu. Līdzīgu spīdēšanu — ļoti labi pateikts! tādu frazi jāieved runā. — Cik audzinoši sarunāties ar slavenībām!”

Un Izniekotais vairs nebija piekusis, cēlās, cilpoja pie rakstāmgalda un iedarbināja pildāmspalvu. No turienes atkal lipsīja pie savas garderobes, kuŗa šai vienreizējā gadījumā bija speciāli atgādāta no kādas citas telpas, lai nākamajam ekselencei viss būtu pa rokai. Garderobē tas iegrūda plaukstas starp uzvalkiem, uzpletņiem, svārkiem un biksēm un izvilka baltu pelerīni, sacīdams bildei:

„Visu tāpat kā tu, visu kā tev, mans Apustuli! Tikai melna vietā vilkšu baltu, jo prezidenta iecelšana nav sēras, bet Prieka oda, kad gaisā jālaidelējas rozā dūjām. — Lieliski! Šī fraze arī noder runā,” un ar pelerīni rokā Izniekotais ķēša pie rakstāmgalda. Iemūžojis rozā dūjas savā runā, ekselence nu aizkratījās pie liela spoguļa, kuŗu tas ne visai labprāt ieredzēja, tāpēc ka atsedza mazo augumu dabiskā lielumā un ar visām vainām.

Tavu nelaimi! Baltā pelerīne neaizsedza galveno vainu, nodevīgi pavērdamās, tieši vēl aicinot apbrīnot ceļgalu mīlīgo sakļaušanos.

„Mans posts un laime, gruzis gliemežnīcā, no kuŗas beigās izveļas pērle,” nākamā ekselence nodomāja. „Ar Samoas zīmi apkaunots, vēl arī pats samoa būdams (Samoa: 1. Jauklis no indiāņiem un nēģeŗiem, 2. Tāda persona, kam ieliekti ceļgali), vienmēr esmu centies mazvērtību pārvērst lielvērtībā. Jau estansjera laikos, kad sāku izjust pirmās ilgas pēc valsts stūres, izdarīju īsti diplomātisku soli savā karjērā: kādam tur lituāņu-letuāņu pārim, maniem kalpiem, kas karstuma dēļ slimoja un tāpēc plēsās atpakaļ uz Eiropu, es izlīdzēju ar ceļa naudu, ķīlai bērnu paturēdams. To uzdevu par savu. Hehe: ja mans bērns ar zilām acīm un gaišiem matiem, kā tad mani var noturēt par sambu? Un pateicoties šādai prasmei, esmu kļuvis tas, kas šodien.”

Domātājs satrūkās, jo pie durvīm, aiz kuŗām drūzmējās pakas, kāds klusu piegrabināja un vēl klusāk ierunājās: „Seņor Ekselence Don Federiko! Seņor Don Ekselence . . .”

Seņors ekselence dons Federiko apturēja domāšanu, piekleiņoja pie durvīm un čukstēja:

„Kas ir, mažordomo?”

„Ekselence Don Seņor Federiko,” mažordoms atčukstēja, „nupat amerikāņi piebrauca ar paciņu. Dons Seņors Ekselence teicāt, ka tad jādrīkst paziņot.”

Augsti godātais atvēra durvis kaplodziņu un izbāza roku pēc atvestā.

Paciņa bija tik maza, ka saņēmējs vispirms apmulsa, iekām apķērās izsaukties:

„Īsti amerikāniski! Stāsta, ka tie pat pasaules apceļojumā dodoties bez bagāžas, — tikai ar čeku grāmatiņu kabatā. Un šitajā paciņā? Heēē, kas gan cits var atrasties, ja ne čeku grāmatiņas! Vai tad nu šie nezina, ka mani priekšgājēji izplencējuši valsts banku. Ļoti laba ideja! Es tikai uzlieku parakstu un man rokā sugas buļļi, limūzīni — viss, viss, ko sagribos.”

Cits citu traucēdami, pirksti jau manījās dāvanu atbrīvot no bagātīgā iesaiņojuma. Tā bija zelta vai arī tikai apzeltīta bārdskujamā ierīce.

Šausmīgi vīlies, ekselence iebrēcās:

„Kāda nepiedodama paviršība un nolaidība! Vai tad FBI nezina, ka man bārda neaug!? Paļaujies nu uz amerikāņu izlūkošanas dienesta viszinību! Ptū . . .”

Saskaities tas airējās pie rakstāmgalda un pierakstīja:

Ir jārevidē attiekşmes ar amerikāņiem. Jāpievelk groži sektantu iepludināšanai.

Uzticējis nodomus papīram, ekselnce, galvu celdams, neviļus saskatījās ar nobildēto un nopūtās:

„Tavā laikā gan tas nenotiktu, dāgais Francisko. Kaut stumts, gudrāks biji par nestumtiem.”

Atkal grabinājās pie aizkrautajām durvīm.

„Kas ir?” ekselence izgrūda, dumsīgs kā traucēts kirmis.

„Don Federiko Seņor Ekselence . . .” pirmītējā balss ar koncentrētu vokātīvu grābstīja nākamo prezidentu. „Nupat, e, specijāls persons ar Urugvajas karogiem lika nodot ārkārtīgi ļoti steidzami Seņoram Prezidentam Nākošam Ekselencei šito sūtījumu.”

Sagrābstītais pieklambāja pie durvīm.

„Paka vai paciņa?” tas noprasja.

„Kur nu paciņa, Don Ekselence Seņor Federiko, liela paka pa lodziņu neieies.”

Ekselence atslēdza durvis, un kāda resna un spalvaina roka, gaužām nesamērīga dūdotājam baloža balsī, iecēla paku istabā.

Apdāvinātais nekavēdamies atraisīja sūtījumu.

Pakā atradās stulmu zābaki.

Ekselence brīdi zaudēja kā valodu, tā arī apķērību.

„Man — zābaki? Gaŗie zābaki?” tas pamazām atjēdzās. „It kā ar iecelšanas brīdi es nodotos tikai medībām? It kā pēc iecelšanas sāktu tikai lietus līt un man pa dubļiem būtu jābradā? Nekaunība vai muļķība, a? Hm . . . Ir smagi. Varbūt tur kaut kas iekšā, ar gudrību noslēpts zābakos?”

Un nākamais prezidents sāka kratīt zābakus. Izkrita vēstule, kuŗā bija rakstīts:

Ekselence,

ievērojot jūsu līdzšinējo interesi darba ļaužu labā Padomju Savienības Vissavienības Kongresa Prezidijs nolēmis:

1§ jūs apsveikt iecelšanā ar šo Padomju Savienības Smagās Rūpniecības Ortopēdiskā Kombināta ražojumu cerībā, ka ekselence ar šiem zābakiem roku rokā ar mums pēc iecelšanas dosies pretim lieliem panākumiem pasaules miera un kārtības uzturēšanā;

2§ tā pievienojot savu republiku citām draudzīgām Tautas Republikām, ņemot vērā, ka Paragvajas ģērbonis tik ļoti līdzīgs tām;

3§ bet ja jūsu ekselence gadījumā atraidītu mūsu pastiepto roku draudzībai, ko mēs neticam, un savstarpējam atbalstam, tad: šie Zābaki var vest cilvēku arvien dziļāk mizērijā, kuŗā jūsu valsti ieveduši citi neapdomīgi valstsvīri.

Pārdzīvojuma viesulis iesvieda ekselenci tik dziļi krēslā, ka galva vien vairs bija redzama, vientuļa kā vistai, uz olām tupot, arī diezgan līdzīga, tikai ne tā apspalvota un bez sekstes — protams.

Tad vistas galva paliecās ar degungalu pret vēstuli, kā burtus knābāt taisīdamās.

„Bet krievi esot komūnisti, tā stāsta,” galva mirkšķināja acis, saprāta dzirksteli uzšķilt gribēdama, bet tā kā šī šķiltava lāga nefunkcionēja, tad roka pasniedzās pēc zābaka. Deguns paostīja tā smaku, pirksti aptaustīja ādu ārpusē un acis izspiegoja stulma caurumu.

„Vareni nostrādāts — kas ir, tas ir! — Un kas tad tas? Nudien, viņiem zināma mana vaina. To es saprotu, tas ir izlūkošanas dienests!” atskanēja lielā cieņā.

Ekselences augums atkal iznira no krēsla dziļuma, lai izmēģinātu krievu zābakus. Ar tiem kājās, atgādinādams zābakotu runci, tas nostājās spoguļa priekšā.

„Pēc maršala, kur nu, pēc Napoleona izskatos!” ekselence sevi apbrīnoja. „Un vaina vairs nav manāma. Mākslas darbs!”

Tāds tas nu pagriezās atrādīties savai svētbildei; bet tā kā apustulis klusēja, tad pats uzsāka:

„Visu tāpat kā tu, mans Paraug! Tu atdevi krievam Baltijas valstis, es ar . . . Lai ņem Braziliju. Urugvaju, Argentīnu, — visu, kas stāv man priekšā uz jūŗu! Man nav žēl! Un tad man ar kritīs zelta zābaciņi tāpat. Un vai tev nekrita, dārgais Keep Smiling? Un Ellesnorai zelta biksītes ar zvārgulīšiem? Ar zvārgulīšiem, hihī. Kad viens nokrīt, jābrauc uz Maskavu, piekalt jaunu, hihihi!

Tā vajag taisīt politiku! Tā ir gudrība!”

Sirsnīgi iztērzējies ar bildi, nākamā ekselence nu izkāpa no krievu zābakiem un iekāpa tupelītēs. Taču, kad viņš gribēja nolikt zābakus kaktā, nevarēja vien no tiem šķirties kā no veciem draugiem. Apkampa tos. Glāstīja. Un klavieŗu skaņas, ko sadzirdēja, radīja viņā insprāciju, garīgu pacilātību, kas lika klukstēt. nē, dudināt:

„Ar jums es kāpšu augsti kalnā, augsti kalnā — čačačā . . .”

Un ar krievu zābaku stulmiem pie sambas vaigiem nākamā ekselence kustējās mūzikas ritmā, tā iedejodams naktī.

Nakts ieaijāja Asunsionu mierā. Iestājās tāds klusums, ka vienam dzērājam ņemoties uz ielas ar pūšļa darbiem, tie noškindēja kā kavalerijas zirgu pakavi pret akmeņiem.

Tad arī dzērājs pazuda.

Nomodā palika tikai divi: kāda jaunava, kas ar vēstuli rokā stāvēja uz balkona un skatījās debesī, domādama līdzīgi Longfellova Evandželīnai, savu zēnu meklējot. Otrs bija Rauls, kas izpildīja naktssarga pienākumus drauga vietā. Taču vismazāk viņam interesēja fabrikas liktenis. Svarīgākais bija, ka tikai beigtais neuzmostos par agru. Un lai tas nenotiktu, viņš uzmanīja, ka būcenī nebeigtu dūmot pretodu spirāle un liels klusums valdītu visapkārt.

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - DONLANDS: divstāvu 6 istabu dubultķieģeļu māja, moderna eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $12.900,-. Iemaksa $1.500,-. Atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - BROADVIEW: atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja. Ūdens - eļļas apkure. Kopīgā cena $12.500,-.Īpašums brīvs no parādiem.

DANFORTH - COXWELL: atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, moderna eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $15.900,-. Iemaksa $2.000,-. Atlikums uz izdevīgām desmit gadu obligācijām.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .

S V E I C I E T A R Z I E D I E M !

LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā pie Bloor
tel. LE 3-3884, Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons

LOTUS

A U S T R A Š M I T S
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

DĀMU FRIZIERSALONS
E R N A S I L Ā R E
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (Bloor - Lansdowne)

ARNOLDS
BĒRZIŅŠ
REALTOR

- Nekustamu īpašumu birojs: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali.
- Apdrošināšanas aģentūra: auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes u. t. t.
- Notāriāta birojs: līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi, obligācijas, aizdevumi u. t. t.

REALTOR

... HARBORD ST., TORONTO. TEL.: LE 4-8447.

PAUĻA STRAZDIŅA
Kungu Frizētava,
1320 Bloor St., W.
(pie Lansdowne), TORONTO.

H. Rosar
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.

☆

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

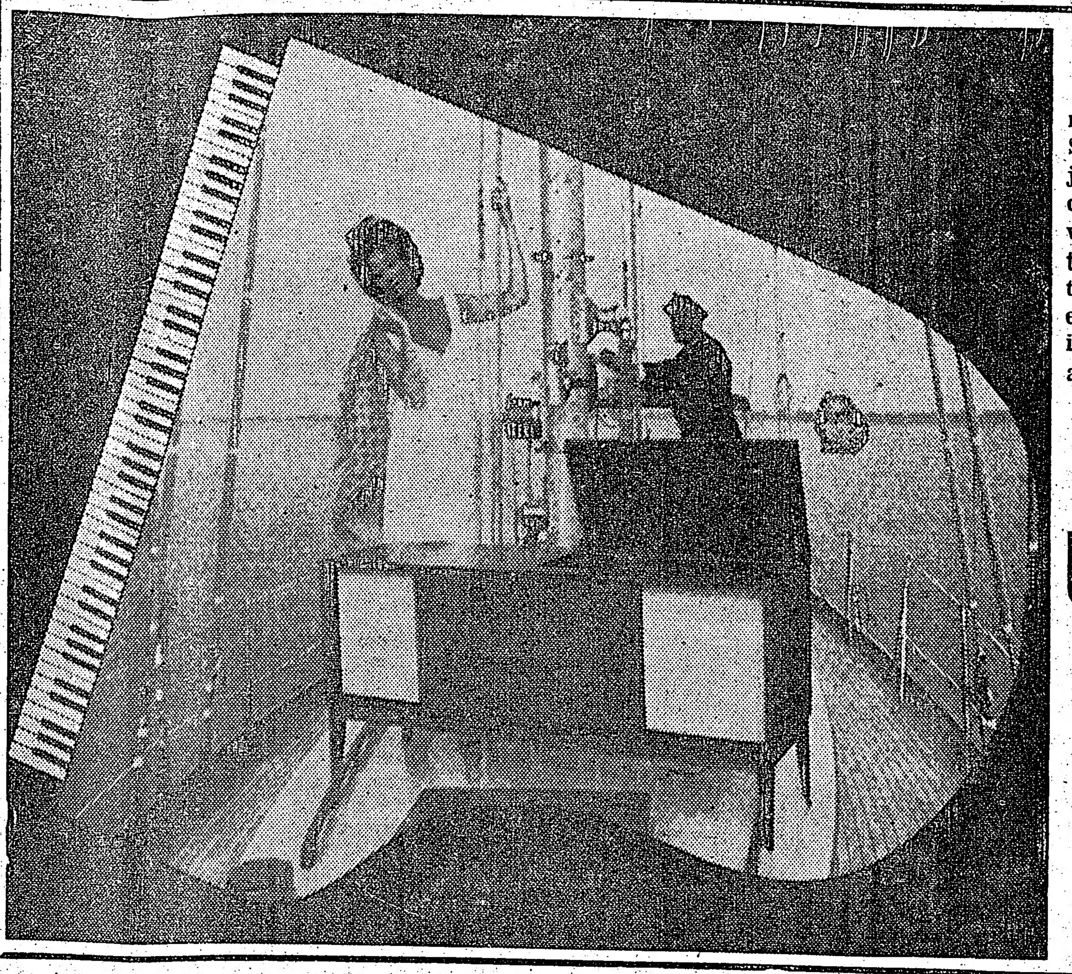

Sakarā ar seriju līguma saņemšanu no C L A I R T O N S O U N D CORP. LTD. un jaunas nodaļas atvēršanu, piedāvājam tautiešiem uz ļoti izdevīgiem noteikumiem mūsu ražotos Hi - Fi Stereofonic kabinetus, kuru klasiskā vienkāršība, elegance un kvalitāte Ņujorkas izstādē izpelnījusies pirmo godalgu.

MODERNO MĒBEĻU UZŅĒMUMS
ULTRALINE
Informācijai zvaniet:
darbā CH 4-5702
mājā RO 9-3054
T O R O N T O.
Uldis ĀBOLIŅŠ

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

The Dahlia Beauty Salon
408 Danforth Ave., Toronto.
MATU un SEJAS KOPŠANA. ILGVIĻŅI MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ērtas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

IEceļošanas, izceļošanas vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu, legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

V. K U Č Ā N S,
Kungu un dāmu drēbnieks,
120 FERRIER AVE., TORONTO,
(pie Danforth un Pape Ave.)
Tel. HO 1 5891.

Apkuŗu un ūdensvadu s p e c i ā l i s t s
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

J. K R E I Ļ A
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

DĀVANU SAIŅUS
ar augstas kvalitātes precēm nosūtu no Eiropas noliktavām.
Interesentus lūdzu pieprasīt audumu paraugus un cenrādi.
E D V A R D S A Ģ I S,
TĀLR. JACKSON 2-0824,
3 BARTON STREET W.,
HAMILTON, ONT.

Out of this world values await you
Both men and Boys

Jack Fraser's

33.
G A D S K Ā R T Ē J Ā
IZPĀRDOŠANA

Ietaupiet uz ZEĶĒM

TĪRAS VILNAS VAI ORLONA. TĪRAS VILNAS zeķes MORLEY ražojums Anglijā 6 x3 šķērsdzijas. AUGSTVĒRTĪGAS ORLONA zeķes, dažāda izveidojuma. LIELUMI — 10½ līdz 11½.
TRĪS PĀŖI par $2.50. **89¢**

SUBURBAN MĒTEĻI

Parasti $ 9.95. Labākais kanadiešu ražojums. Patīkama Ziemassvētku dāvana! Ar vilnas oderi. Divas kabatas, sudraba vai gaišpelēkā krāsā, rudenīgi brūni vai debeszili.
Izmēri 36 līdz 46. **16.53**

VĪRIEŠU ¾ MĒTEĻI...

ar NAILONA AUDUMU. AR RĀVIENSLĒDZI, PIEVIENOJAMU KAPUCI. Piemērots katram laikam!! Silta odere (zīds virs vilnas). Rāvienslēdzis priekšpusē. Labi polstēti pleci, 3 kabatas, viegli tīrāmi.
Izmēri 36 līdz 46. **13.89**

SPĪDĪGIE KOKVILNAS MĒTEĻI

AR ĪSTU VILNAS APKAKLI DIVOS TOŅOS, ar iegrieztām kabatām, pieguļošām aprocēm un rāvienslēdzēju priekšpusē. Silta viegla odere (zīds pāri vilnai). Pelēki vai smilšu krāsā.
Izmēri 36 līdz 44.
TIKAI **9.99**

DARBA ZEĶES...

augstas kvalitātes! VILNAS ar NAILONA METIEM . . . siltas un ērtas **59¢**
VISCAURI AR NAILONA IEAUDUMU
Nesaraujas, drošas pret kodēm, nav jālāpa. **79¢**

VĪRIEŠU MĒTEĻI UN VIRSMĒTEĻI

VELŪRA VAI CITI VIRSMĒTEĻI. Dažādās rudens krāsās. LIELUMI 34 līdz 46, parastiem, maziem un lieliem augumiem.

VIRSMĒTEĻI

VISVAIRĀK $55,- un $59.50 MĒTEĻI. VILNAS AUDUMA. GENUINE HARRIS TVIDS. PILNVILNAS VELŪRS. PARASTĀ GABARDĪNA. IEPOGĀJAMA GABARDĪNA ODERE.

SPECIĀLI PAZEMINĀTA CENA GADSKĀRTĒJĀ IZPĀRDOŠANĀ!

48.33

SILTAS FLANEĻA PIDŽĀMAS VĪRIEŠIEM . . .

ar gaišām svītrām. VĪRIEŠIEM tās patīk ar savu mīkstumu un ērto valkāšanu. Elastīgas ap vidukli. Izmēri A līdz E (36 līdz 44).
DIVI PĀŖI par $5.75. **2.89**

DOESKIN KREKLI

un MUSTUROTIE KREKLI! DARBAM un VAĻAS BRĪŽIEM. Silti un ērti. Bagātīga krāsu izvēle,
Visas krāsas dažādiem lielumiem, kā M-V-L.
DIVI par $3.00. **1.59**

IZPĀRDOŠANA SĀKĀS CETURTDIEN, 19. NOVEMBRĪ

ZĒNU PULOVEŖI...

Orlona ieaudums. Labākais kanadiešu ražojums, „Hi - Bulk" orlona ieaudums. V veida mugura, garas piedurknes.
Izmēri no 8 līdz 16. Dažādās krāsās. 2 par $5.75. **2.89**

SPORTA KREKLI

DAUDZKRĀSAINI MUSTUROTI un VIENKRĀSAINI. Tie ir flaneļa auduma krekli, ilgi valkājami, labi mazgājami.
Izcila kvalitāte. Izmēri M-V-L un ekstrā lieli.
Pērciet 2 KREKLUS par $5.-. **2.59**

Vīriešu sporta krekli...

. . . vienkrāsaini, svītroti, gaumīga piegriezuma. Speciālietaupījums no ⅓ līdz ½. IZMĒRI M-V-L un ekstrā lieli.
PARASTI MAKSĀ $4.95 līdz $7.95,
vai DIVI KREKLI $7,-. **3.59**

APAKŠVEĻA...

PENMAN AUDUMA.

KOMBINĒTI. Vidēja smaguma. Īsām piedurknēm, garumā līdz ceļiem, 36 līdz 44 .... 2.29
APAKŠKREKLI. Īsām piedurknēm, puloverveidīgi. Izmēri M-V-L (36 līdz 44) 0.89
APAKŠBIKSES. Pilnā garumā. Elastīgas ap vidukli. Izmēri M-V-L (30 līdz 42) 1.34
ĪSĀS BIKSĪTES. Ar dubultpriekšu. Izmēri V-M-L 0.55
T-VEIDA KREKLI. Ar nailona ieaudumu mugurpusē. Izmēri M-V-L 0.89

Linauduma BIKSES ZĒNIEM..

$3.69 vērtībā! Cauraustas un izturīgi nošūtas — silti oderētas. Trīskārtīgs šuvums, labi apvīlētas. Pelēkas, melnas, tumšpelēkas. (Izmēri 6—18). ARĪ ISEPĒJAMAS . . . ar elastīgu mugurpusi, lielumos no 6 līdz 12. TRĪS PĀŖI par $7.50. **2.63**

Doeskin KREKLI zēniem

krāsaini musturi. Stipri zem parastās cenas. Kanadiešu gatavoti krekli . . . zili, sarkani, brūni vai pelēki. CAURAUSTI un ar pastiprinātu apkakli.
Izmēri no 6 līdz 16. Parastā vērtība $1.98. Dabūjami —
DIVI par $2.50. **1.29**

Kokvilnas BIKSES zēniem

ar FLANEĻA oderējumu. Labi mazgājami. Nepārspējama vērtība. Ļoti labi piemēroti skolniekiem kā skolā, tā spēlēs. Labi izskatīgas. Pelēkas, antilopes krāsā vai melnas.
Izmēri no 6 līdz 18. **3.99**

Clicker mēteļi zēniem

. . . Krāsaina materiāla, vilnas apkakle un kapuce, divas kabatas . . . labi ieoderēts (zīds virs vilnas) Pievienojama ziemas laikam piemērota kapuce.
sārti pelēkā vai pelēkā krāsā.
Izmēri no 6 līdz 18. **8.89**

Duffle MĒTEĻI zēniem...

vilnas kapuce, mugurpusē izveidota kā apkakle.
12.89
vai DIVI par $25,-.
Silti, tīras vilnas fabrikāts, ar oderējumu (satīns virs vilnas). Iešūts, neredzams rāvienslēdzis. Līkumota priekšpuse, ar četrām Loden stila uzšuvēm. Ziemas kapuce. Vidēji vai viegli pelēkā krāsā. Izmēri no 6 līdz 18.

ATVĒRTI CETURTDIENĀS UN PIEKTDIENĀS LĪDZ PL 9 VAK.

- EGLINTON SQUARE
- EGLINTON W. NEAR DUFFERIN
- YONGE AT SHEPPARD
- NORTHTOWN SHOPPING CENTRE
- MAIN ST., N., AT WESTON
- APPLEWOOD SHOPPING CENTRE
- NIAGARA PENINSULA SHOPPING CENTRE, MERRITTON
- DORWIN SHOPPING CENTRE, WINDSOR.

ATVĒRTI PIEKTDIENĀS LĪDZ PL. 9 VAK.

- DANFORTH AT PAPE
- DANFORTH NEAR MAIN
- ST. CLAIR, W., NEAR DUFFERIN
- DUNDAS, W., AT HIGH PARK
- OSHAWA SHOPPING CENTRE
- NEWMARKET
- OAKVILLE
- KITCHENER
- LONDON
- ST. THOMAS
- WELLAND
- CHATHAM
- OULETTE AVE., WINDSOR.

PLUS 33 CITI NEPĀRSPĒJAMI VĒRTĪGI PRIEKŠMETI

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.
LE 6-0143
LE 5-4455
Mums ir

MELROZE DELI
3366 YONGE ST. (Ziemeļos no Lawrence i
Lielā izvēlē A. KRISTAPSONA gaļas produktu izstrādā
TORTES, ĀBOLKŪKAS un visus pārējos CEPUMUS
amata meistars - -kond
ZIEMASSVĒTKU PIPARKŪKAS un ĪSTIE
Pasūtinājumus var nodot pa tālr. HU 9-4749. Veikala
košanai. Ziemassvētku pasūtināju

ARMANDS KRŪ
Pieņem studentus rudens s
KLAVIEŖU STUNDAS
- Konservātorijas kurss
- Praktiskās spēles kurss (mūzika savam priekam)
- Modernā - populārā mūzika
- Pieaugušo kurss

58 BOWOOD AVE., (Yonge & Lawrence), TORONT

MAMBO — SAMBA — RUMBA
DEJU STUDIJA
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul),
Jūs iemācā
FOXTROTU — LĒNO V
P R I V Ā T
Auksta gaisa vēdināšana.

L A T V I E Š U DELIKATEŠU VEIK
LITTLE RIGA 343 RONCESVALLE TORONTO. Tel. LE
- D E L I K A T E S E S eiropiešu gaumē.
- KLĀJAM GALDUS viesībām katram dalībnieku sk
- PIEŅEMAM PASŪTINĀJUMUS arī ārpus TORO

KRĀJUMĀ: grāmatas, laikraksti, skaņu pl
V I J A K R A U J

LATVIEŠU PUĶU SALON
C A L L A
727 Danforth Ave., pie Pap
tel. HO 6-9911, Toronto.
☆ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķe
☆ Griezti ziedi. ☆ Ziedu sakārtojum
☆ Tautiskie izstrādājum
Pasūtiniet savlaicī

Latviešu pašapkalpošanās pārtikas preču vei
113 RONLESVALLES AVE., TORONTO (High Park ra
Tel.: LE 4-2515.
THE SPRING MARKETERIA
P I E D Ā V Ā J A M visāda pārtikas preces un delikates
Dabūjami arī dažāda veida juv ROTAS LIETU IZSTRĀDĀJU
K L Ā J A M G A L D U S veida viesībām, katram dalīb skaitam, ar labu dekorējum
Galdu klāšanu lūdzu pieteikt tel.: RO 7-6044. ARNOLDS AP
P I E G Ā D Ā J A M M Ā J Ā S
LATVIEŠU ORGANIZĀCIJĀM 10% ATLAIDE

EĻĻAS PIEGĀDE APKURĒM. RU 3-
Eļļas sildītāji. Labošana, pārbūves no gaisa uz ūdens rēm. Pirmklasīgs darbs ekspertu izpildījumā.
SACCO OIL CO. — 1798 AVENUE RD., TORON
Informācijai kontaktējiet W. V. Oesen vai C. Szme
katrā laikā. Mēs runājam vāciski.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSK
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO TEL. LE
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
K E R A M I K A S VAKARA KUR
IESĀCĒJIEM.

J. S. ANDREWS-ANDRZEJEVS
R E A L E S T A T E,
791 MAIN ST., E., HAMILTON, ONT
Tel. LI 5-6435 vai LI 5-2495
Ar šo paziņoju, ka esmu atvēris māju pirkš -pārdošanas biroju Hamiltonā.

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

BROADVIEW - DANFORTH: — $3.000,- iemaksa un viena atklāta hipotēka uz 10 gadiem. 8 lielas saulainas telpas, dubultgarāža un liels dārzs. Zvanīt J. V e i s a m.

BLOOR - SHERBOURNE: — $1.000,- iemaksa. 9 lielas telpas, 6 mēbelētas istabas ieskaitītas pilnā cenā, dubultgarāža un liels dārzs. Labi maksāšanas noteikumi. Zvanīt J. V e i s a m.

$5.000,- iemaksa par 9 istabu dubultķieģeļu atsevišķu māju — duplekss, ūdens - eļļas apkure, garāža, plašs dārzs High Park rajonā, tuvu satiksmei un veikaliem. Viena hipotēka uz 10 gadiem. Zvanīt A. B u l l e m.

$6.000,- iemaksa par 10 istabu dubultķieģeļu atsevišķu māju ar eļļas apkuri, garāžu High Park rajonā. Māja bez parādiem. Zvanīt A. B u l l e m.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail.

MELROZE DELICATESSEN

3366 YONGE ST. (Ziemeļos no Lawrence ielas pie Odeon Fairlawn kino)

Lielā izvēlē A. KRISTAPSONA gaļas produktu izstrādājumi. Svaigi žāvēti ZUŠI un LAŠI. TORTES, ĀBOLKŪKAS un visus pārējos CEPUMUS gatavo bij. RĪGAS OTTO SVARCA amata meistars - konditors.

ZIEMASSVĒTKU PIPARKŪKAS un ĪSTIE LATVISKIE SPEĶA PĪRĀGI.

Pasūtinājumus var nodot pa tālr. HU 9-4749. Veikala aizmugurē laukums bezmaksas auto parkošanai. ● Ziemassvētku pasūtinājumus lūdzu nodot laikus.

-ZELMA BELTE.

ALFREDU, Augusta d., AKMENTIŅU, dz. 1925. g. 21. janvārī, Rembates pagastā, m e k l ē m ā s a.

Pēdējās ziņas no Dancigas 1944. gadā. Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt LA birojā — Nr. 886.

M e k l ē bij. 12. Bauskas kājnieku pulka karavīru S P Ī G U Ļ I, kas, cik zināms, no Zviedrijas ieceļojis Kanadā.

Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt LA ar Nr. 897.

Broadview-Danforth raj. I Z Ī R Ē J A M A MĒBELĒTA ISTABA.

Uz vēlēšanos ar pilnu pansiju. Parkošanas iespēja. HO 1-4127, Toronto.

ARMANDS KRŪMKOKS

Pieņem studentus rudens semestrim

KLAVIERU STUNDAS	AKORDEONA STUNDAS
● Konservatorijas kurss	● Iesācēju kurss (aizdod par brīvu uz 8 nedēļām akordeonu)
● Praktiskās spēles kurss (mūzika savam priekam)	● Vispārējs kurss
● Moderna - populārā mūzika	● Moderna - populārā mūzika
● Pieaugušo kurss	

58 BOWOOD AVE., (Yonge & Lawrence), TORONTO. INFORMĀCIJA: HU 1-5577.

MAMBO — SAMBA — RUMBA — JIVE — CHA - CHA

DEJU STUDIJA

N. SCHWANEBACH,
175 COLLEGE ST. (pie Mc Caul), Tel. WA 1-4318, TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
FOXTROTU — LĒNO VALSI — VALSI — TANGO
P R I V Ā T S T U N D A S
Auksta gaisa vēdināšana. ● Pieteikšanās un izziņa katrā laikā.

Jūsu DRĒBNIEKS ir
A. SILAVS
415 DUNDAS ST., E.,
Tel. EM 4-0989, Toronto.

†

Pēc ilgām un grūtām ciešanām no mums šķīrās

EMMA VIKŠTRĒMS

š. g. 15. novembrī Toronto. Guldīta Jorkas kapos latviešu nodalījumā 18. novembrī.

Pie rokas ņem un vadi,
Kungs, mani pats;
Līdz beigsies mūža gadi
Un gals būs skats.

Sēro: VĪRS KANADĀ,
MĀTE un VĪRAMĀTE, MĀSA
un BRĀLIS LATVIJĀ.

C. G. TODD LTD

REAL ESTATE

Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.

418 MAIN ST., E., HAMILTON.

OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

LATVIEŠU DELIKATEŠU VEIKALS
LITTLE RIGA
343 RONCESVALLES Av. TORONTO. Tel. LE 4-8974

● D E L I K A T E S E S eiropiešu gaumē.
● KLĀJAM GALDUS viesībām katram dalībnieku skaitam.
● PIEŅEMAM PASŪTINĀJUMUS arī ārpus TORONTO.

KRĀJUMĀ: grāmatas, laikraksti, skaņu plates.
V I J A K R A U J I Ņ A.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
C A L L A
727 Danforth Ave., pie Pape.
tel. HO 6-9911, Toronto.

☆ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
☆ Griezti ziedi. ☆ Ziedu sakārtojumi
☆ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

Latviešu pašapkalpošanās pārtikas preču veikals,
113 RONLESVALLES AVE., TORONTO (High Park rajonā), Tel.: LE 4-2515.

THE SPRING MARKETERIA

P I E D Ā V Ā J A M visāda veida pārtikas preces un delikateses.
Dabūjami arī dažāda veida juvelieru ROTAS LIETU IZSTRĀDĀJUMI.
K L Ā J A M G A L D U S visāda veida viesībām, katram dalībnieku skaitam, ar labu dekorējumu.
Galdu klāšanu lūdzu pieteikt pa — tel.: RO 7-6044. ARNOLDS APŠIŅŠ.

PIEGĀDĀJAM MĀJĀS
LATVIEŠU ORGANIZĀCIJĀM 10% ATLAIDE

ELĻAS PIEGĀDE APKURĒM. RU 3-6137.
Eļļas sildītāji. Labošana, pārbūves no gaisa uz ūdens apkurēm. Pirmklasīgs darbs ekspertu izpildījumā.
SACCO OIL CO. — 1798 AVENUE RD., TORONTO.
Informācijai kontaktējiet W. V. Oesen vai C. Szmettan. katrā laikā. Mēs runājam vāciski.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
K E R A M I K A S VAKARA KURSI IESĀCĒJIEM.

J. S. ANDREWS-ANDRZEJEVSKIS
REAL ESTATE,
791 MAIN ST., E., HAMILTON, ONT.
Tel. LI 5-6435 vai LI 5-2495

Ar šo paziņoju, ka esmu atvēris māju pirkšanas - pārdošanas biroju Hamiltonā.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 584 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Mirušo piemiņas dienā, svētdien, 22. novembrī, pl. 11 rītā trīs dievkalpojumi kapsētās: Fernklifa kapsētas kapellā pie Ardsley — māc. A.Ozols, čellists Dzidris Treimanis, ērģelnieks Bruno Skulte; Grīnvuda kapsētas baznīciņā Bruklinā māc. R. Zariņš un Rosedales kapsētā pie Port Vašingtonas kapa pieminekļa iesvēte nel. mācītājam prof. Treuam; piedalīsies māc N. Ozols no Bostonas, māc. D. Grauds no Hemstedes un māc. O. Gulbis.

Trīs baznīcās dievkalpojumi ar dievgaldu: pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, čellists Kārlis Munters; pl. 4 p.p Beisōrā Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis un pl. 6 vak. Bronksā Sv. Toma baznīcā māc A. Ozols, dziedās koris Ritas Pētersones vadībā. — Dievgaldniekus un aizlūgumss lūdz pieteikt mācītājiem iepriekš.

ČIKĀGĀ

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

Svētdien, 22. novembrī, pl. 10 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Almas Kalngares solo, Valža Treimaņa pavadījums; draudzes koris Ed. Strautmaņa vadībā. Māc. A Rautenšilds.

Aurorā, (Ill.) svētdien, 22. novembrī, pl. 3 p.p. 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā, Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Alma Kalngare, solo dziesmas, pie ērģelēm Valdis Treimanis. Svētdienas skola. Māc. A. Rautenšilds.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās. Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 40302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 22. novembrī, pl. 11 rītā, Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu.

Svētdien, 29. novembrī, plkst. 3 dievkalpojums.

No plkst. 3-10 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē Latviešu kultūras mantu skate (gleznas, daiļamatniecības izstrādājumi, grāmatas, skaņu plates u. c.). Turpat plkst. 5 māc. A. Čopa referāts „Baznīca un māksla" ar Marisa Vētras korreferātu. Kafijas galds. Skatē ieeja brīva.

Svētldien, 6. decembrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LE 6-2510.

22. novembrī, plkst. 2 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums un Svētdienas skola Sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojumā dzied draudzes koris. Dievgalds; dievgaldnieki lūgti laikus pieteikties.

29. novembrī, plkst. 2 p. p. Adventa laika dievkalpojums un svētdienas skola Sv. Jāņa baznīcā.

6. decembrī, plkst. 2 p. p., Adventa laika dievkalpojums un svētdienas skola Sv. Jāņa baznīcā. Iesvētes mācība. Pēc dievkalpojuma koŗa rīkotais draudzes vakars.

13. decembrī, plkst. 2 p. p., Ziemassvētku eglīte draudzes bērniem Centrālās YMCA's telpās (College - Yonge). Svētbrīdis. Sv. skolas uzvedums „Svētā nakts". Rotaļas. Vecāki lūgti ņemt līdzi dāvanas bērniem apm. 50 centu vērtībā, ko izdalīs Ziemassvētku vecītis.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

22. novembrī, plkst. 2,30 p.p. Mirušo piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Bramptonas latviešu ev. - lut. draudzē

22. novembrī, plkst. 5 pēc p., 18. novembra sarīkojums ar svētbrīdi St. Mary skolas telpās.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, Mirušo piemiņas dienā, 22. novembrī, plkst. 6-os vakarā dievkalpojums ar dievgaldu.

Ceturtdien, 26. novembrī, pl. 7-os vak. draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās.

Sestdien, 28. novembrī, plkst. 7-os vakarā, draudzes dāmu komitejas sanāksme mācītāja mājā. Piektdien, 4. decembrī, plkst. 7,30 vakarā jaunatnes stunda — 109 Ferguson Ave.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGA

Māc. Fr. Ruperts, 96 Maryland Street, Winnipeg 10, Man., Kanada. Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

SADBERIJĀ

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Virdžinijtaunā svētdien, 22. novembrī, plkst. 13 United baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 22. novembrī, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

22. novembrī, plkst. 2 p.p., Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

29. novembrī, plkst. 10 no rīta 4571 Coolbrook Ave. pie draudzes mācītāja sāksies iesvētes mācība. Jaunieši lūgti pieteikties. Tai pašā dienā, plkst. 5 p.p. pie draudzes mācītāja jaunatnes sanāksme.

Māc. Arturs Voitkus, Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave., (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

Svētdien, 22. novembrī, plkst. 1,00 p. p., svētdienas skola; pl. 1,30 p. p., Mirušo piemiņas dievkalpojums. Dievgalds. Sprediķis: Ne mirt, bet dzīvot esam dzimuši.

Trešdien, 25. novembrī, plkst. 8,00 vakarā Bībeles stunda draudzes namā.

Svētdien, 29. novembrī, plkst. 1,30 p.p., 1. adventa dievkalpojums. Sprediķis: Gaidot

ST. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Latvijas valsts svētku dievkalpojums 21. novembrī, pl. 7-os vakarā, Trīsvienības lut. b-cā, Oxford un Colborne St. Dziesmu lapiņas. Dievkalpojumā dziedās prof. brīvmākslinieece Elfrīda Karlsone - Bērziņa un soliste E. Beitane.

NIAGARĀ

Valsts svētku dievkalpojums 22. novembrī, pl. 3 p.p., Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. Māc. — stud theol. A. Kretulnieks. Pie ērģelēm brīvmāksl. I. Sakss. Dievkalpojumu kuplinās ērģeļu solo. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma baznīcas blakus zālē svinīgs svētku akts ar priekšnesumiem.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Milda's Flower Shop

1597 BLOOR ST., WEST, TĀLR. LE 6-2424,
TORONTO 9, ONT.

● Z I E D I UN ZAĻIE S T Ā D I VISĀM SVINĪBĀM.
● Latviskās rotas, audumi, ādas izstrādājumi un keramika.
Piegāde pilsētas robežās. ● Telegrafiski pasūtinājumi.

Mēs sūtām
M E D I K A M E N T U S AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.

ROTBART'S DRUG STORE
676 Queen St., W., Toronto.
EM 3-2800.

NORRIS RADIO - TELEVĪZIJAS DARBNĪCA
LE 2-5537

● LATVIEŠU uzņēmums — apkalpo ātri un priekšzīmīgi.
● Uz visām lampām tautiešiem 10% atlaide. ● Izīrējam TV aparātus. ● Izsūtām bezmaksas televīzijas labošanas pašmācības (Do - it - yourself). ● Pievienojam parastās un torņu antenas.
H. N O R I Ņ Š.

MURRY'S DRUG STORE **E. GALDIŅA** 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468.
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmetika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

Pasaulē pazīstamā
holandiešu sabiedrība
m e k l ē
DIVUS PĀRSTĀVJUS.

Maksā algu un procentus. Ar sabiedrības paplašināšanu dota iespēja tikt uz priekšu. Auto ir nepieciešams, kā arī pamatzināšanas angļu valodā.

Lūdz rakstīt ar ziņām par iepriekšējo darbību Kanadā šī laikraksta kantorī ar Nr. 858.

Parkdale Fishmarket
(kaimiņu igauņu veikals),
RONCESVALLES / DUNDAS,
2204 Dundas St., W.,
LE 2-2692, Toronto.
V i e n m ē r k r ā j u m ā
SVAIGAS un ŽĀVĒTAS ZIVIS, arī ZUŠI.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

Sestdien, 1959. g. 21. novembrī, 93. n-rs.

PĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Sakarā ar seriju līguma saņemšanu no C L A I R T O N S O U N D CORP. LTD. un jaunas nodaļas atvēršanu, piedāvājam tautiešiem uz ļoti izdevīgiem noteikumiem mūsu ražotos Hi - Fi Stereofonic kabinetus, kuru klasiskā vienkāršība, elegance un kvalitāte Ņujorkas izstādē izpelnījusies pirmo godalgu.

MODERNO MĒBEĻU UZŅĒMUMS
ULTRALINE
Informācijai zvaniet:
darbā CH 4-5702
mājā RO 9-3054
T O R O N T O.
Uldis ĀBOLIŅŠ

DĀVANU SAIŅUS
ar augstas kvalitātes precēm nosūtu no Eiropas noliktavām.
Interesentus lūdzu pieprasīt audumu paraugus un cenrādi.
E D V A R D S A G I S,
TĀLR. JACKSON 2-0824,
3 BARTON STREET W.,
HAMILTON, ONT.

UNO MANKIN REALTOR
392 Danforth Ave., Toronto, HO 1-1114.
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
PĀRSTĀVIS **K. KĀRKLIŅŠ**
Birojā LO 1-1114. Mājā HO 1-3766.

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

DANFORTH - BROADVIEW: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Labi uzturēts īpašums. Iemaksa $2.200,- un atlikums uz vienu 10 gadīgu obligāciju.

DANFORTH - DONLAND: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba, garāža. Cena $12.900,-, iemaksa $1.500.-.

LAWRENCE - YONGE: Jauns 17 dzīvokļu dubultķieģeļu nams. Zvanīt informācijai.

IZKĀRTOJAM AIZDEVUMUS MĀJAS IEMAKSĀM BEZ ATLĪDZĪBAS PAR MINIMĀLIEM %.

Sūtiet dāvanu saiņus saviem piederīgiem svētkos
Izmantojiet mūsu firmas uzticamos, rūpīgos un ātros pakalpojumus.
GENERAL PANCEL and TRAVEL Co., INC.
(USSR LICENCĒTS)
SŪTA SAIŅUS UZ SSSR, LATVIJU, IGAUNIJU, LIETUVU, UKRAINU BALTKRIEVIJU u. c. REPUBLIKĀM
MŪSU NODAĻAS: 135 W., 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583.
Atvērts katru dienu no plkst. 9—6; svētdienā no plkst. 9—4 p. p.
141 Second Ave. New York City Tel. GR 5-7430
Atvērts darbdienās no pl. 9—6 un sestdienās no pl. 9—4.

332 Fillmore Ave., Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674
900 Literary Road, Cleveland 13, Ohio, Tel. TOwer 1-1461.
11339 Jos. Campau. Detroit 12, Michigan Tel. TOwnsend 9-3980
632 W. Girard Ave., Philadelphia 23, Pa. Tel. WAlnut 5-8878.
132 Franklin Ave. Hartford Conn. CHapel 6-4724.
308 W. Fourth St. Boston 27, Mass. Tel. ANdrew 8-5040
39 Raymond Plaza, W. Newark, N. J. Tel. MArket 2-2877.

Mūsu lielā un uzticamā firma ir apkalpojusi tūkstošiem klientu un ir tos pilnīgi apmierinājusi. 100% garantija, ka katru saini piegādās. Sūtījumus izdara 48 st. laikā. Mērķi sasniegs 6—7 nedēļās, ar gaisa pastu 7—12 dienās. Mums krājumā plašā izvēlē pirmklasīgas preces. Pieprasiet mūsu pilnīgo bezmaksas katalogu, kurā redzami visi izdevumi, arī muitas un pakalpojumu maksas.

INDIĀNĀPOLES CHRONIKA

⊕ Kā jauka tradicija DV Indiānapoles sarīkojumu kalendārā jau vairākus gadus iesakņojusies Lāčplēšu dienas atceres akta sarīkošana. Šīs tradicijas turpinājums šogad notika 7. novembrī.

Ar īsu uzrunu aktu atklāja DV Indiānāpoles apvienības priekšnieks Juris Ceriņš, kam sekoja Čikāgas viesa — DV ASV zemes valdes priekšnieka A. Vanaga svētku runa, kurā tas īpaši pasvītroja divas šinīs dienās atzīmējamas jubilejas — pašlaik 40 gadu kopš Lāčplēša kara ordeņa dibināšanas un 10 gadu kopš DV darbības uzsākšanas ASV.

Visai plašā un interesanta izvērtās sekojošā svētku koncerta programma. To ievadīja Indiānas latviešu biedrības vīru koris ar J. Graubiņa „Lāčplēšu dziesmu", ko akta dalībnieki noklausījās kājās piecēlušies. Kā šajā, tā pārējās 5 dziesmās pie... kora sniegums pēdējā laikā manāmi audzis. Šim ... faktam, liekas, ir vairāki izskaidrojumi. Pēc ilga laika korī beidzot notikušas dažas jau sen vajadzīgas „seju pamaiņas", klāt nākot vairākiem jauniem dziedātājiem, jo līdz šim korī tikpat kā nepārstāvēta jaunatnes vidus. Sevišķi spēcīga korim tagad savā laikā diezgan „klibojušā" basu partija, bet pāris jauni „asins iešļircinājumi" vēl lieti derētu tenoru partijā. Diezgan daudz vērības vēl japiešķir arī izpildījuma precizitātei un viengabalainībai, bet tad pirmoreiz varēsim atklāti teikt, ka Indiānāpolē beidzot ir vīru koris, kas tiešām dzied — tīri un mākslinieciski. Savi nopelni šinī augšupejā, liekas, arī visai negaidītajai kora diriģenta maiņai. — līdzšinējā diriģenta, pazīstamā pianista Valdemāra Meļķa vietā kori pirmoreiz atklātā sarīkojumā šoreiz vadīja V. Grebežs.

4 solo dziesmas sniedza jaunās paaudzes soprāne Biruta Zariņa. Viņai ir augsta balss, jau teicams paskolots izpildījums un skaidra, tīra dikcija. Gandrīz pilnīgi pārvarēta arī nedrošība un zināma nervozitāte, apgūta jau zināma skatuves stāja un neatvairāmi imponē dabiskais šarms. Vienīgais ievērojamais mīnuss jaunajai censonei ir balss klusinājums, kam par iemeslu ir pirms kāda pusgada izdarītā mandeļu operācija. Vai šī iemesla dēļ Z. vairs spēs pacelt savas balss kvantitāti — rādīs nākotne. Klavieru pavadījumus veica pazīstamā Latviešu trio mūziķis vijolnieks Viktors Ziedonis.

Pirmoreiz atklātā sarīkojumā ar 3 latviešu tautas dziesmu aranžējumiem debitēja nesen noorganizētais V. Ziedoņa vadītais Indiānāpoles latviešu stīgu ansamblis — R. Miķelsons (vijole), Viktors Ziedonis (vijole), Jānis Ādamsons (čells) un Voldemārs Meļķis (klavieres). Par šo mūziku vienību, kuras pēdējie tris dalībnieki veido jau daudzus gadus plaši pazīstamo Latviešu trio, bet pirmie tris darbojas Indiānāpoles simfoniskajā orķestrī, V. Ziedonim pat vadot šī orķestra izlases vienību — Indiānāpoles simfoneti, jebkādi komentāri lieki; to apliecināja arī klausītāju nedalītie aplausi.

Koncerta daļai sekoja Mārtiņu balle, par deju mūziku — gan vecās paaudzes, gan jauno gaumē — gādājot Hagemeijera vācu deju kapellai.

Balles laikā sarīkojuma blakus telpās darbojās latviska virtuve, kur bija dabūjami gan skābi kāposti ar desiņām un kartupeļu salātiem, gan kafija, noguruma aizdzināšanai. Uz ieejas biļetēm izlozēto mārtiņzosi (ceptā veidā) laimēja Visvaldis Irbe.

Vakars bija pulcinājis itin kuplu skaitu tautiešu, kā no pašas Indiānāpoles, tā arī no apkārtējām pilsētām — Nūkāsles, Blūmingtonas, Lafajetes u. c. Īpaši daudz bija skolu jaunatnes un studentu.

⊕ „Jau atkal tuvojas Ziemassvētki — gaišā gadskārta, kad mūsu mājās zaļā eglītē iedegsies svecītes un visu sejās atspīdēs gaišais Ziemassvētku prieks. Šai laikā padomāsim arī par tiem, kam šis prieks varētu aiziet garām."

— Tā Indiānāpoles tautiešiem šinīs dienās piesūtītā vēstulē aicina DV Indiānāpoles apvienība.

Ziedojumi nosūtāmi vēstulei pievienotajā, jau adresētajā aploksnē, kopā ar izpildītu vēstules noplēšamo apakšējo daļu. Visi ziedotāji saņems kvītes, kas derīgas federālā ienākumu nodokļa atvieglinājumiem. Visi ziedojumi nosūtāmi līdz 1. decembrim, adresējot DV Indiānāpoles apvienības aprūpes nozares vad. Vilmāram Sprancmanim — 2328 N. Park Ave., Indianapolis 5, Ind.

Apvienības gadskārtējā 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcija šogad devusi $330.00.

DV Indiānāpoles apvienību šogad vada priekšnieks Juris Ceriņš, 3040 N. Park Ave., Indianapolis 5, Ind.

G. G.

LATVIJAS AMERIKA
pārstāvis
KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA,

LATVIEŠI VĀCIJĀ...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Viņš nāks! Daugavas Vanagi, latviešu draudzes un biedrības aizjūrā, tāpat labāk situētie tautieši šepat Vāczemē, tikpat rosīgi nopūlas kā iepriekšējos gados, lai trūcīgo tautiešu bērniem Vācijā sniegtu iespējamo palīdzību.

Lai vienam otram tā nebūs liela lieta, tā nesīs līdzi sirsnību, svētku siltumu un prieku.

Dzīves pabērņi Vācijā jau tagad no sirds pateicas visiem tiem labvēļiem, kas nav aizmirsuši viņu postu. Viņi visi zina, ka lūgt nav viegli, bet likteņa nolemtā nasta tik smaga, ka daudzi to vairs nevar vieni panest.

JAUNGADA CERĪBAS

„Jaunais gads nesīs jaunas vēsmas! Jaunais gads nesīs vairāk prieka, vairāk laimes un mūsu visu ilgu īstenojumu!"

Ar šādu ticību sevi mierina daudzi bēgļi, cilvēki, kas pasaules vareno netaisnības dēļ zaudējuši savu dzimteni.

Bet vai Jaunais gads, kas pietuvojies pavisam tuvu, nelaimīgo bēgļu cerības piepildīs? Vai 1960. gads varēs miljoniem bez dzimtenes un īstajām mājām palikušajiem atdot to, ko viņa priekšgājēji viņiem ņēmuši?

Bēgļi ir kļuvuši mazāk ticīgi nekā agrāk.

Un tomēr — viņi vēl tic. Viņiem vēl ir ticība — visa sākums, jo bez ticības nevar sarežģēt un sasniegt mērķi.

LABIE UN ĻAUNIE ĀRZEMNIEKI

Liekas, ka nerātnākā bēgļu daļa Rietumvācijā pašlaik nāk no slāvu tautām. Tā vismaz var secināt, lasot vācu laikrakstus un žurnālus. Ja UNRRA's un IRO laikā vācieši savā presē daudz rakstīja par poļu izdarībām un pārkāpumiem, tad tagad it bieži vietējo avīžu slejās pie-min krievus. Un pārkāpumi, par kādiem ziņo vācu policija, nav nemaz sīkie — ir smagi zādzību un ielaušanās gadījumi, ir mantkārīgos nolūkos mēģināts slepkavot, ir arī seksuālas dabas noziegumi. Visi tie nāk ārzemnieku kopumam Vācijā tikai par ļaunu.

Bet ir arī labas lietas, kas rakstāmas ārzemnieku kontā. Un šīs labās lietas arī atzīmē vācu prese. Nesen vācieši labi atsaucās par pāris lietuviešu māksliniekiem, labas atsauksmes teiktas par latviešu gleznotājiem, tāpat igauņu un latviešu instrumentālistiem. Nupat Minchenes Abendzeitung apraksta krievu pianista Dmitrija Baškirova virtuozo spēli. Šo 28 g. veco krievu minchenieši apjūsmojuši kā kaut ko nedzirdētu, neredzētu. Tik augstas kvalitātes spēli rādījis krievu pianists.

Mks

Ja pērkat vai pārdodat māju, tad dariet to pie sabiedrības ilgos gados pārbaudīta speciālista,
OSKARA **PERRO**
kas nodrošinās Jūsu intereses, kā to darījis jau tūkstošiem gadījumos.
„Lai pie labas mājas tieci, Zvani Lennox piecreizpieci!"
LE 5 - 5555

Vienīgais latviešu advokāts Toronto
ARTŪRS ZUTIS
BARRISTER, SOLICITOR AND NOTARY PUBLIC,
pieņem tautiešus katru otrdienas vakaru no pl. 19,30—22,30,
OSKARA PERRO REAL ESTATE TELPĀS,
1595 BLOOR ST., W., TORONTO.

LATVIEŠU ARCHITEKTS — AUTORS 20.~~000~~ MILJ. DOLARU CELTNEI HAMILTONĀ

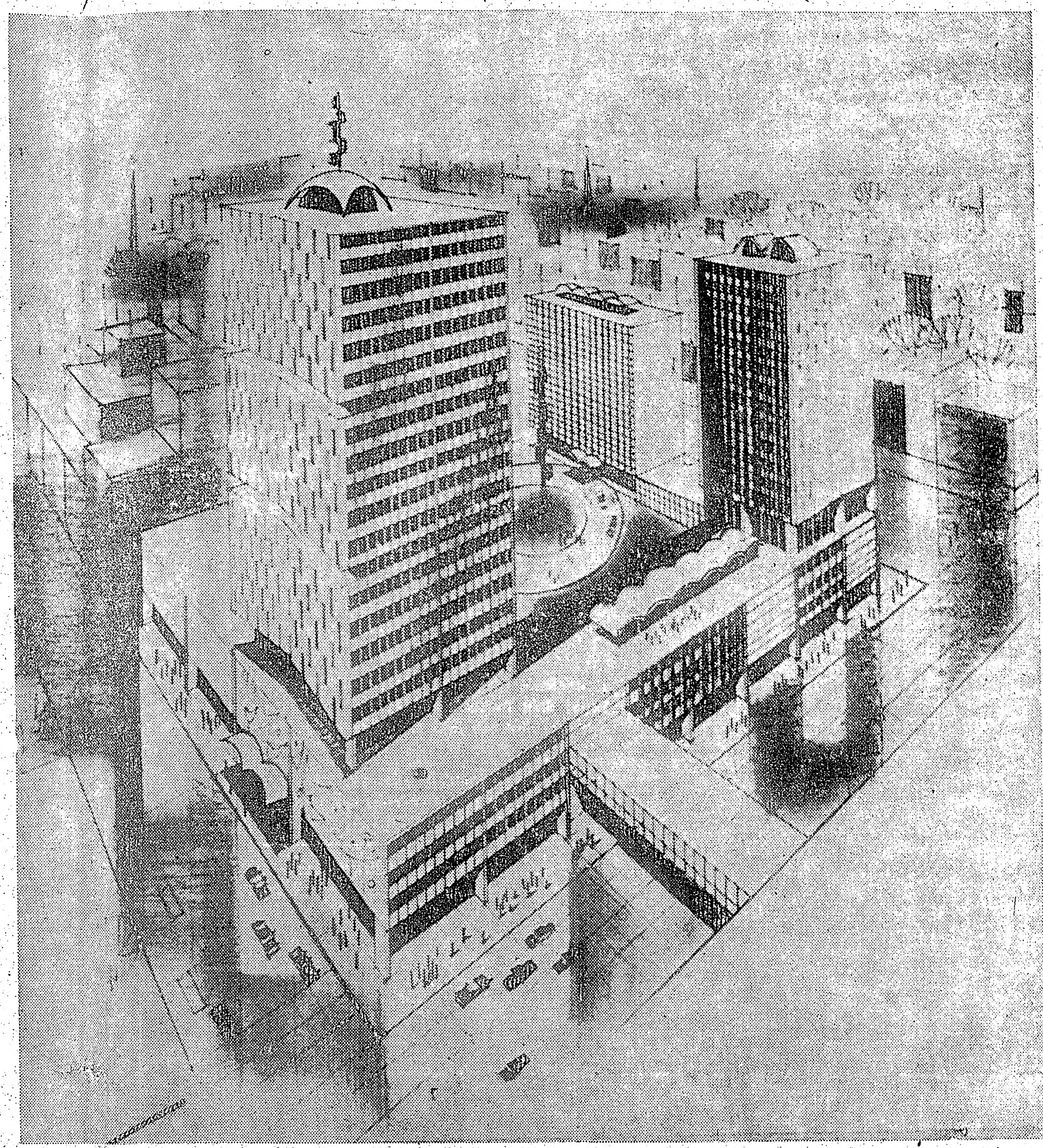

Hamiltonas centra „Terminal Towers" (attēlā) autors ir Visvaldis Upenieks

Vēl nav pagājis pusgads, kopš Toronto laikrakstos parādījās ziņa par vairāku miljonu dol. projektu Etobikokas izbūvei, kā zīmīgāko celtni rādot Toronto jaunās paaudzes architekta V. Upenieka zīmēto metu, kas šai milzu pasākumā veic lielāko daļu darba, iedzīvinot tanī savas dzirkstīgā talanta idejas. Bet šais dienās Hamiltonas laikraksti, radio komentātori un televīzijas stacijas no jauna lika atskanēt apdāvinātā, tikai 31 gadu vecā latviešu architekta vārdam: V. Upenieka projekts pieņemts Hamiltonas Centra — augstākās, plašākās un arī īpatnējākās celtnes visā pilsētā, izbūvei. Īpašā televīzijas raidījumā V. Upenieks paskaidroja projekta detaļu zīmējumus, savas idejas un ieceres, un bija redzams sarunā ar Hamiltonas pilsētas galvu, celtnes financētājiem un citām ieinteresētām personām.

Šinīs dienās publicēti sīkāki dati par Hamiltonas centrā paredzēto mazo tirdzniecības un izpriecu centru. Tā izmaksa aprēķināta uz 20 milj. dolaru, un tas paredzēts pavisam 300 pēdas augsts, lai gan Hamiltonas noteikumi neatļauj būvēt celtnes augstākas par 120 pēdām. Tomēr ir cerības šai gadījumā panākt noteikumu grozījumus. Jaunā tirdzniecības centra nosaukums būs Hamiltonas „Terminal Towers", kur būs viesnīca ar 450 istabām, veikali, zāles peldbaseins un citas labierīcības un izpriecu vietas.

Pašreiz V. Upenieks, kura jaunais birojs ar 6 stāta darbiniekiem atrodas 768 Eglinton Ave., strādā pie jauna projekta — kādas Toronto tuvas pilsētas centra izbūves, par kuru gan vēl tuvāk neizsakās, bet smaids architekta sejā liecina, ka viss ir jau tikpat kā kārtībā — jāgaida tikai jauns pārsteigums, par prieku un lepnumu visai latviešu sabiedrībai.

IECEĻOŠANA KANADĀ TURPINĀS

Pēc Kanadas Immigrācijas ministrijas ziņām, 1959. gada pirmajos deviņos mēnešos Kanadā iecelojušas 85.355 personas, no tām 106 latvieši. Tajā pašā periodā pagājušajā gadā iecelojušas 100.131 persona (164 latvieši). Pēc 1. oktobra šinī gadā vēl iecelojušas 28.266 personas, no tām 44 latvieši. Kur dzīvo un strādā šogad iecelojušie latvieši, ziņas ir tikai par dažiem. Pārējie, redzams, nav vēl latviešu sabiedrībā parādījušies. Visvairāk iecelotāju nāk no Italijas — 27.020, seko Lielbritanija ar 21.311 un trešajā vietā vācieši — 12.009.

No visiem iecelotājiem, kas 1959. g. Kanadā ieradušies, 55.270 ir sievietes un bērni. No 68.151 iecelotājiem lielais vairums ir dažādu arodu ļaudis, un tikai ap 9.000 ir reģistrēti kā vienkārši strādnieki. No tā var secināt, ka 1959. gadā Kanadā pavairojies arodu pratēju skaits par apmēram 59 tūkst.

Visvairāk jauniecelotāju apmetušies uz dzīvi Ontario provincē — 58.997, tad seko Kvebeka ar 26.197. Vismazāk iecelotāju apmetušies Prinča Edvarda salā — 97. Salīdzinot pēc vecuma grupām, visvairāk iecelojuši 20 līdz 24 gadu veci — 16.945, no tiem 7.800 vīrieši un 9.145 sievietes, tālāk seko vecuma grupa no 25 līdz 29 gadiem, — 13.937, no kuriem 7.137 vīrieši un 6.800 sievietes. 905 iecelotāji bijuši vecāki par 70 gadiem: 287 vīrieši un 618 sievietes. Bērni vecumā līdz 4 iecelojuši 7.100, no 5 līdz 9 — 6.594. Visumā Kanadā šinī gadā pirmajos 9 mēnešos iecelojušas 43.276 sievietes un 42.079 vīrieši.

MŪSDIENU MŪZIKA . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

du, jaunās nākotnes mūzikas entuziasti uzskata par nepieciešamību un nešaubās, ka ar technikas visuvarenību viņi visu drīz varēs izkārtot tieši pēc sava prāta.

Tāču grūtības (ne materiālās, jo gan jau viņiem radīsies mecenāti), ar kurām dažā ziņā jāsastopas arī viņiem, nav un nebūs mazās. Jau tagad rādās, ka kaut vai tikai elektronisko aparātūru skaņu aistētiskā saskaņošana ar orķestra skanēšanu nav viegla lieta un rada vismaz tādas pašas grūtības, kā pēc dažiem uzskatiem kādreizējie pagājušā gadu simteņa mēģinājumi sakausēt orķestra un ērģeļu skanēšanu. Kādreizējais Hektora Berlioza definējums, ka ērģeles un orķestris abi ir ķēniņi, vai arī — viens ir pāvests un otrs ķeizars, šķiet, paliek spēkā arī par orķestra un elektronisko skaņu aparātūru savstarpējām attieksmēm. Kā šīs dzīvās mūzikas un mūzikas jeb trokšņu konservu „koeksistenciālā savienošanās" var veidoties tālāk, ir grūti iedomāties un vēl grūtāk to formulēt . . .

Pagaidām daudz kas jaunajā „nākotnes mūzikā" ir ne vien neizprotams, bet arī kokafonisks — pilns dēmoniskas, māģiski trīcošas fantazijas, un par to vien ir ļoti dažādi spriedumi. Ir pat apgalvojumi, ka dažos šajos hipermodernās mūzikas ritmos tāpat kā citās abstraktās mākslas radītajās vīzijas esot jaužamas narkotisko baudas līdzekļu sekas . . .

Šķet, ka vismaz vienā ziņā nebūs pārāk maldīgi pievienoties tiem uzskatiem, ka jaunās manifestācijās ir pazudušas visas reiz tik nozīmīgās nacionālā kolorīta īpatnības un dažādu kultūru un personību atšķirīgie skaņu stili. Vēl pirms savas nāves pat Donauešingenas mūzikas dienu mecenāts princis Maksis Egons Firstenbergs atļāvās kādā savas rezidences preses konferencē diezgan kodīgi izteikties, ka viņš ir devies svētceļojumā uz Lurdu, lai citā starpā aizlūgtu arī par „musica nova" komponistu un interpretātēju garu . . . Un tieši „Donaueschingen Musiktage für Zeitgenössische Tonkunst" mums visiem varbūt vismaz uzdod vēl neatbildamo jautājumu — vai nākotnē komponisti valdīs par augstākās matēmatikas fizisko techniku, vai šī technika valdīs arī par komponistiem un mūziku.

Voldemārs Akacis

Kanadas komūnistu partijā 6.000 biedru

Sestdien, 14. novembrī Hamiltonā, Ukraiņu darba templī, notika Hamiltonas rajona komūnistu sapulce, kurā piedalījās 70 partijas biedru. Runāja Kanadas komūnistu vadonis Tim Baks. un paskaidroja, ka Hamiltonas rajonā esot 250 partijas biedru, bet visā Kanadā 6.000, no tiem 45% Ontario provincē. 1946. g. Kanadā bijuši 23.000 biedru, bet sakarā ar „aukstā kaṛa" iesākšanos daudzi no partijas izstājušies. Tagad partijas darbs izpaužoties galvenokārt audzinošā un izglītības virzienā, jo iekārtu Kanadā neesot iespējams pārmainīt vienā dienā . . . 1965. gadā komūnisti ražošot pusi no pasaules produktiem un, kad pēc 25 gadiem pasaulē valdīšot sociālā iekārta un kapitālisms būšot uzvarēts, tad iestāšoties mūžīgā miera valsts.

Komūnistu partijas sapulces notiek visā Kanadā sakarā ar revolūcijas svētkiem Padomju Savienībā.

Vai jūs turpināsit šķipelēt ogles vai kļūsit moderni? Jūs taču, protams, vēlaties komfortu, un to var dabūt katrā laikā.
Lai jums būtu skaidrība par visāda veida apkures lietām, nesaistošai informācijai zvaniet apkures speciālistam
ARTURAM GĀRNEJAM,
LE 1-2554,
889 BATHURST St., TORONTO.